

GRUX

5 • 2005

Teologian opiskelija Joni Penkari
Pappisliiton jäsen jo viisi vuotta

Opiskelijatyö keskeinen
osa ammattijärjestön
tehtäväkenttää

- 2 *Stina Lindgård:* Opiskelijatyö keskeinen osa ammattijärjestön tehtäväkenttää
- 3 *Juha Kauppinen:* Kestääkö kirkon arvopohja?
- 4 Uutisia
- 6 AKIn valtuuston vaalit 2006
- 15 *Kaisa Rauma:* Alaosasto jäseniään varten
- 22 *Esko Jossas:* UPJ – Miten Palkkavaaka punnitsee?
- 23 *Jaana Meklin:* Tasa-arvolaki uudistuu
- 25 *Markku Hekkala:* Motivaa-tiota metsästämissä
- 27 *Osmo Jämsä:* Arki maassa, arki työssä, arkeen nääntyvät
- 29 *Marja Pakarinen:* Diakoni-an hiippakuntasuhteita toiminut jo 40 vuoden ajan
- 32 *Annamari Jokinen:* Kanttori-urkuriliiton liittokokous siirtyi historiaan
- 34 *Eeva Salo:* Pappien, kanttorien ja diakoniatyöntekijöiden työvoimatilanne nyt ja lähitulevaisuudessa maan eri osissa
- 38 *Hilkka Mäkelä:* Diakonian harjoitteluseurakunnat työn kehittäjinä Lapun hiippakunnassa
- 45 *Heidi Jäntti:* Mångfaldens möjligheter
- 47 *Marjo Kiljunen:* Pappuus ja minä
- 49 *Sanna Ylä-Jussila:* Opiskelijat liittojen hallinnossa
- 50 *Teija Tuukkanen:* Kohtaako teoria käytännön?
- 52 *Timo Komulainen:* Uusi toimitusten kirja ja sen vaikutus papin ja kanttorin yhteistyöhön
- 58 *Vesa Mäkelä:* Näkyykö pappi?
- 61 *Hanna Penttinen:* Kesätyössä opittua
- 64 Tekstin ääressä

Millainen on pappien, kanttorien ja diakoniatyöntekijöiden työvoimatilanne?

Eeva Salo pohtii artikkelissaan nykytilannetta ja sitä, miten työvoimatilanne muuttuu lähitulevaisuudessa. Rekrytointityö on entistä tärkeämpää. Lue enemmän s. 34.

Uusi toimitusten kirja

Miten uusi toimitusten kirja vaikuttaa papin ja kanttorin yhteistyöhön, ja kohtaako teoria käytännön? Teija Tuukkanen ja Timo Komulainen pohtivat mm. näitä kysymyksiä artikkeleissaan sivuilla 50 ja 52.

Pätkätyöt, vitsaus vai siunaus?

Pastorit Ritva Niemi-Ronkainen ja Matilda Pasanen kertovat pätkätyöläisen arjesta. Lue Sanna Ylä-Jussilan artikkeli s. 54.

Vaalit tulossa!

AKIn, Kanttori-urkuriliiton ja Pappisliiton valtuustojen vaalit pidetään tammi- ja helmikuussa 2006. Nyt on aika asettaa ehdokkaat! Vaaliohjeet löytyvät sivuilta 6 -13.

Merja Laaksamo kertoo työskentelystä Pappisliiton valtuustossa s 14.

Seuraava Crux 6/2005 ilmestyy viikolla 42. Aiheina mm. Diakoniatyöntekijöiden päivät.

Päätoimittaja

Stina Lindgård
(09) 150 2466
stina.lindgard@akiliitot.fi

Toimitussihteeri

Heli Meinola
(09) 150 2653
heli.meinola@akiliitot.fi

Osoite

Akavatalo
Rautatieäisenkatu 6,
00520 Helsinki,
(09) 150 2453
Faksi (09) 148 5875
Sähköposti:
heli.meinola@akiliitot.fi

Kustantaja

Suomen Kirkko-Mediat Oy, Helsinki

Ulkoasu

Paula Huhtala

TOIMITUSKUNTA

Stina Lindgård, pastori (pj.)
Miiika Heikinheimo, kappalainen
Maria Heinonen, diakoni
Jaana Partanen, kanttori
Esa-Matti Peura, hiippakuntasihiteeri
Ulla Savonen, kappalainen
Miia Seppänen, seurakuntapastori
Taina Viljanen, diakonissa
Sakari Vilpponen, kanttori

OSOITTEENMUUTOKSET

Akavan kirkolliset ammattiliitot
AKI ry.

Pappisliiton jäsenet: Heli Meinola
(09) 150 2653
heli.meinola@akiliitot.fi

Kanttori-urkuriinon jäsenet:

Tuija Kukkonen
(09) 150 2446
tuija.kukkonen@akiliitot.fi

Diakoniaityöntekijöiden Liitto:

Pirjo Heikkinen
(09) 150 2487
pirjo.heikkinen@dtl.inet.fi

ILMOITUSHINNAT

Sivu	2/1	1 750 €
	1/1	975 €
	1/2	515 €
	1/4	285 €
	1/8	160 €

ISSN 0783-0122

PAINOPAikka

Uusimaa Oy, Porvoo

Opiskelijatyö keskeinen osa ammattijärjestön tehtäväkenttää

Suuvirret on laulettu. On tehty töitä, matkusteltu ja oleskeltu. Toivottavasti jokainen on ehtinyt lomailia ja sitä kautta löytänyt uutta inspiraatiota ja voimaa syksyn haasteisiin. Jokaisen on löydettävä itselleen ja perheelleen sopiva tapa levätä. Itse olen pariin otteeseen saanut viettää rauhallisia päiviä saaristossa perheeni kera ja ammentaa uutta voimaa mm. hyvien ystävien seurasta. Syksy on edessä opiskeluineen ja töineen.

Kesän antimiin voi kuulua monenlaisia kokemuksia työssä olemisesta.

Ammattiliiton keskeisiin tehtäviin kuuluu virka- ja työehtosopimuksessa sovitut asiat ja muut edunvalvontaan liittyvät kysymykset. Ammattiliitto myös tukee jäseniään ammatillisissa kysymyksissä, esimerkiksi ammatti-identiteetin rakentamisessa. Opiskelijoiden tukeminen ja kollegiaalisuuden lisääminen kuuluvat myös sen tehtäväkenttään. Lue näistä asioista pääteeman artikkeleista.

Opiskelija, halutessasi vaikuttaa ammatillisiin asioihin ja saada niistä tietoa, liity opiskelijajäseneksi Diakoniaityöntekijöiden Liittoon, Suomen Kanttori-urkuriinon tai Pappisliittoon. Opiskelijatyö on vilkasta ja liittojen silmissä tärkeää työtä. Ole mukana vaikuttamassa!

Osassa ammattiliittomaailmaa suunnitellaan jo kevättä 2006. Ensimmäistä kertaa Kanttori-urkuriinon ja Pappisliiton jäsenet valitsevat yhteisen AKI-valtuuston (jäsenjärjestöjen jäsenet valitsevat myös omat valtuustot). Lue enemmän vaaleista tästä numerosta.

Ja lopuksi, työnoloa kaikille!

Stina Lindgård
päätoimittaja

Kestääkö kirkon jäsenpohja?

Uusi uskonnonvapauslaki teki kirkosta eroamisen aiempaa helpommaksi. Enää ei eroajan tarvitse henkilökohtaisesti käydä maistraatissa tai kirkkoherranvirastossa. Kirjallinen eroilmoitus riittää. Useimmat maistraatit edellyttävät allekirjoitettua kirjettä, jotkut hyväksyvät sähköpostiviestin. Käytäntö on mahdollistanut vapaa-ajattelijoiden kampanjoinnin tehostamisen.

Uuden lain voimaan tultua eroajien määrä kasvoi voimakkaasti. Nyt näyttää siltä, että kyseessä ei ole vain ohimenevä piikki vaan pidempiaikainen muutos. Monissa kasvukeskuskaupungeissa eroaminen on määrällisesti ollut niin laajaa, että luonnollinen väestönkasvu ja muuttoliike eivät ole korvanneet kirkosta eroamisen tuomaan lovea. Kokonaisjäsenmäärä on lähtenyt laskuun. Tilanne on aivan uusi.

Erityisesti nuoret aikuiset ovat eronneet kirkosta. Tehdyissä selvityksissä he sanovat, että kirkko ei merkitse heille mitään ja siksi on järkevää erota. Nuorten aikuisten maailmassa kokemusten tärkeys ja hyötyajattelu ovat keskeistä. Kun kirkko ei anna mitään, ei sen jäsenyydestä kannata maksakaan. Nuorille aikuisille ei näytä olevan merkitystä sillä, että kirkko tekee hyvää työtä joidenkin muiden auttamiseksi. Edeltäviä sukupolvia piti kirkon jäsenyy-

dessä tietoisuus siitä, että kirkko hoiti "heidän puolestaan" vanhuksia ja köyhiä sekä opetti lapsille ja nuorille elämän perussääntöjä. Tämän päivän nuoret aikuiset kysyvät paljon suorempaa hyötyä.

Huomattavan suuri osa nuorten aikuisten ikäryhmästä on käynyt seurakuntien päiväkerhoa ja liki kaikki leiririppikoulun. Niitä on pidetty kirkon kahdena lippulaivana, joihin on satsattu huomattavia taloudellisia ja henkilöresursseja. Samalla on uskottu, että näiden kahden vaikutus lasten ja nuorten elämäntähtämykseen ja hengelliseen elämään on erityisen merkittävä. Sen on puolestaan ajateltu takaa-van aikuisiässäkin kirkon jäsenyyden. Tämän ajattelun oikeutus näyttää tulevan kyseenalaiseksi.

Ennakkotiedot eräistä tutkimuksista näyttävät viittaavan siihen, että tämän päivän nuorille aikuisille kirkon ja koulun hengellistä kasvatusta monin verroin merkittävämpi on ollut kodin antama. Jos kotona on torjuttu tai turhautettu seurakunnassa saadut hengellisen elämän siemenet, ei ole juurikaan väliä miten hyvin tai paljon hengellistä kylvöä on tehty. Toisaalta kodin oma hengellinen kasvatusta on erityisen merkittävä, varsinkin jos siinä ovat olleet mukana sekä äiti että isä. On pakko kysyä: olemmeko panostaessamme lapsiin ja nuoriin tehneet väärän valinnan? Olisiko pitänyt panostaa isiin ja äiteihin sekä koko perheisiin?

Kirkollisten toimitusten merkitys kirkon jäsenyydelle on aina ollut erityisen vankka. Se näyttää edelleenkin olevan monille ensisijainen syy pysyä kirkon jäsenenä. Välitöntä hyötyä ajattelevien nuorten aikuisten maailmassa tämäkin puremahanmas alkaa tilsyä. Pappi tulee vainajan siunaamaan, on tämä ollut kirkon jäsen tai ei. Kirkkohäitä kaipaava voi saada siviilivihkimisen jälkeen avioliiton kirkollisen siunauksen, jota tavallinen häävieras ei erota kirkollisesta vihkimisestä. Avioliiton siunaamisen ovat löytäneet jo muutamat sellaisetkin parit, joista kumpikaan ei kuulu kirkkoon. Eikä seurakunnan tilojen pyytäminen nimiäisjuhliinkaan ole tavatonta.

Suurissa kaupungeissa kirkosta eroaminen on uuden uskonnonvapauslain voimaan tulon jälkeen ollut niin laajaa, että sillä alkaa olla taloudellista merkitystä. Tampereen hallintojohtajan laskelman mukaan joka kuukausi eroaa Tampereella seurakuntien jäseniä niin paljon, että heidän verotulojensa menetyt vastaa lähes yhden työntekijän palkkakuluja.

On selvä, että kirkko ei voi silmät ummistaen jatkaa eteenpäin ikään kuin mitään ei tapahtuisi. Mutta mitä pitäisi tehdä? Kysymys on yksiselitteinen ja oikea. Vastauksia pitää jokaisessa työyhteisössä etsiä ja jakaa toisten kanssa. Vastauksia on viisasta etsiä mahdollisimman pian ja ryhtyä tarvittaviin toimiin. Pakon edessä muuttuminen on paljon kivuliaampaa.

*Juha Kauppinen
AKIn puheenjohtaja*

Muutoksia AKIn toimiston lakimiespalveluissa

AKI-liittojen jäsenten käytössä on ollut huhtikuun 2005 alusta lukien lakimiehen puhelinpalvelu työhön ja virkaan liittyvissä lakiasioissa.

Palvelu on käytössä **tiistaisin klo 9 – 12** numerossa 050 463 8699.

Palvelu koskee työhön liittyviä lakiasioita, ei siis yksityiselämää. Sopimusasioihin liittyvää neuvontaa antavat AKIn työntekijät entiseen tapaan.

Lakimiesneuvontaa hoitaa syyskuun alusta lukien varatuomari **Anna-Maria Numminen**. Hänen päätoimensa on SVTL:n toimistossa.

Liitot mukana STUDIA 2005 –tapahtumassa

AKI-liitot ja Diakoniatyöntekijöiden Liitto ovat mukana 1. – 3.11.2005 järjestettävässä STUDIA 2005 –tapahtumassa. Tapahtuma on tarkoitettu tulevaisuutta pohtivalle nuorelle, joka kaipaa mahdollisimman tarkkaa ja laajaa tietoa tarjolla olevista opiskeluvaihtoehdoista. Liittojemme edustajat ovat esittelemässä kirkollisia ammatteja Kirkkohallituksen osastolla. Tapahtumassa vierailee yli 15 000 innokasta opiskelijaa tai opiskelijaksi aikovaa ympäri maata.

Uusi toimituspalkkio- suositus

JUKOn, SVTL:n ja Kirkon sopimusvaltuuskunnan yhteinen suositussopimus toimituspalkkioista vuosille 2005 - 2007 on alikirjoitettu 20.5.2005.

Suosituksopimus löytyy Suomen kanttori-urkuliiton ja Pappisliiton kotisivuilta www.kolumbus.fi/skul ja www.pappisliitto.fi.

ÄÄNI VIE
Espoon Kirkkomusiikkiviikko

2005

FÖLJ MUSIKEN
Esbo Kyrkomusikveckan

Espoon Kirkkomusiikkiviikko 2005

”Ääni vie – följ musiken” 2. - 8.10.

Espoon Kirkkomusiikkiviikkoa vietetään lokakuun alussa viiden kerran.

Tämänkertaisen viikon nimenä on ”Ääni vie – Följ musiken” ja tunnukseksi musiikin heijastamaa iloa ja leikkisyyttä symboloiva leija. Espoon ja Kauniaisten seurakuntien järjestämä tapahtuma tarjoaa korkeatasoisia konsertteja ja musiikkielämyksiä kaiken ikäisille. Erityisenä haasteena on kohdata lapsia ja perheitä: viikon tapahtumat haluavat muistuttaa perinteisen hengellisen lastenmusiikin kokemisen - kuuntelemisen, laulamisen ja soittamisen - tärkeydestä, ja luoda musiikin avulla siltaa eri sukupolvien välille.

Viikon keskeisimmistä tapahtumista mainittakoon Jaakko Löytyn, Säde Rissanen ja Espoon seurakuntien nuortenkuorojen yhteistyönä syntyneen **Viimeistä huutoa –levyn julkistaminen**, nuorten hengellisten yhteislaulujen **sävellyskilpailun finaali**, tuoreen **Ääni vie -lastenlauluvihkon** jako 5-vuotiaiden seurakuntalaisten koteihin Kauniaisissa ja Espoossa, seminaari aiheesta **”Uutta taidemusiikkia messussa”**, sekä yhdessä seurakuntien perhetyön kanssa toteutettavat **”Yhtä perhettä -musiikkitapahtumat”**.

Mikkelinpäivänä 2.10.2005 Espoonlahden kirkossa pidettävässä avajaiskonsertissa sopraano **Pia Freund**, urkuri **Markku Mäkinen** ja Espoon seurakuntien kamarikuorot johtajineen esittävät lasten- ja enkelienpäivän teemaan liittyvää musiikkia. Muita viikon aikana Espoon ja Kauniaisten kirkoissa esiintyviä taiteilijoita ja kokoonpanoja ovat mm. **Jaakko Löytty**, **Säde Rissanen**, **Tallinnan Estonia-teatterin** poikakuoro, **jousikvartetti Meta4**, **EMO Ensemble**, **Gospelkören His Master’s Noise**, **Kamariorkesteri Juvenalia**, **EMO:n Kamariorkesteri**, **Aale Lindgren**, **Tuomas Katajala** ja **Marko Ylönen**.

Lisätietoa Espoon Kirkkomusiikkiviikko 2005:n tapahtumista saa osoitteesta: www.kirkkomusiikkiviikko.net.

Cruxin internetversio on osoitteessa
www.pappisliitto.fi

Kirkon päivä 2005

**Teologian opiskelijoiden ja kirkon kohtaamispäivä
17.11.2005 Joensuussa**

Teologi = Pappi?

Mitä tutkinnosta jää käteen?

Saako teologisen tiedekunnan koulutuksesta tarpeeksi eväitä pappin työhön?

Voiko pappisidentiteetin löytää yliopistosta?

Kirkon päivä on perinteinen, kahden vuoden välein järjestettävä teologian opiskelijoiden, tiedekuntien työntekijöiden ja ev.-lut. kirkon kohtaaminen. Tervetuloa kyselemään, keskustelemaan ja kommentoimaan! Mukana keskustelemassa ovat mm. piispat Mikko Heikka, Juha Pihkala ja Wille Riekinen sekä dekaani Lauri Thurén.

Kirkon päivä on osallistujille ilmainen.

Helsingistä järjestetään ilmainen bussikuljetus Joensuuhun 16.11. Yöpyminen Vaivion kurssikeskuksessa maksaa 10 €.

Tiedekuntien ainejärjestöt antavat tarkempaa tietoa päivän ohjelmasta ja ottavat ilmoittautumisia vastaan 4.11. asti. Helsingissä ilmoittautumiskaavakkeita voi hakea TYT:n olkkarista ja opintotoimiston ilmoitustaululta. Joensuussa ilmoittautumislista löytyy FOn ilmoitustaululta.

Kirkon päivän järjestää Kirkon teologikoulutustoimikunta ja sen toteuttamiseen osallistuvat myös teologiset tiedekunnat, tiedekuntien ainejärjestöt, Suomen kirkon pappisliitto ja Joensuun seurakuntayhtymä.

Varaudu ajoissa syksyn sateisiin Hanki Pappisliiton logolla varustettu sateenvarjo

Sateenvarjo on puuvartinen, tummansininen, muovi-ikkunalla ja liiton logolla varustettu. Hinta 12 euroa + toimituskulut.

Sateenvarjoja voi tilata AKIn toimistosta numerosta (09) 150 2653 tai (09) 150 2657.

Tasa-arvopalkinto Tampereen seurakunta- yhtymälle

Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi vuoden 2005 tasa-arvopalkinnon Tampereen evankelis-luterilaiselle seurakuntayhtymälle ja Helsingin kaupungille.

Yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyi vuonna 2002 henkilöstöpoliittisen ohjelman. Siinä todettiin tasa-arvon olevan sitä, että työnantaja ja työntekijät kohtelevat kaikkia työntekijöitä tasa-arvoisesti sukupuolesta, iästä tai vastaavasta syystä riippumatta. Tasa-arvo ei siis tarkoita vain sukupuoleen perustuvaa samanarvoista kohtelua, vaan myös erilaisuuden arvostamista ja hyväksymistä.

Valitse ja vaikuta

Diakoniatyöntekijöiden Liiton valtuuskunnan vaalin vaalikelpoisena ja äänioikeutettuna jäsenenä ehdit vielä vaikuttaa vaalin ehdokasasetteluun.

Voit valita monista vaikuttamistavoista: asetutko ehdokkaaksi, ryhdytkö valitsijayhdistyksen jäseneksi tai asiamieheksi, perustatko valitsijayhdistyksen asiamiehenä vaaliliiton vähintään yhden muun valitsijayhdistyksen asiamiehen kanssa jne.

Toimintaohjeet löydät kesäkuun lopussa saamastasi vaalikirjeestä 1/2005. Vaaliliittojen ja valitsijayhdistysten asiakirjat tulee toimittaa liiton toimistoon 19.9.2005 klo 15.00 mennessä.

Vaalikirje 2/2005 postitetaan lokakuussa, jolloin toimitetaan valtuuskunnan vaaliin liittyvä äänestys. Vaalissa valitaan liiton päättävän elin toimikaudeksi 2006 - 2009.

Sinustako vaikuttaja? Vaalit tulossa!

Ensi vuonna valitaan uudet valtuustot Suomen Kanttori-urkuriliitolle, Suomen kirkon pappisliitolle ja Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI:lle vuosiksi 2006 - 2009.

Kanttori-urkuriliiton valtuustossa on jaossa 12 paikkaa ja Pappisliiton valtuustossa 28 paikkaa. Jäsenliittojen valtuustojen jäsenet muodostavat yhdessä AKIn valtuuston, yhteensä paikkoja on 40.

Äänestys tapahtuu niin, että Kanttori-urkuriliiton jäsen äänestää oman jäsenjärjestönsä ehdokasta ja Pappisliiton jäsen omaansa. Äänestäminen tapahtuu vuonna 2006 viikoilla 4, 5 ja 6.

Tänä syksynä on aika asettaa ehdokkaita. Siksi toivommeakin aktiivisuutta jäsenjärjestöjen jäseniltä. Ole mukana vaikuttamassa! Kenen sinä haluaisit

istuvan valtuustossa hiippakunnastasi ja järjestöstäsi?

- Lue tarkemmat ohjeet ehdokkaiden asettamiseksi (löytyvät seuraavilta sivuilta).

- Kysy henkilöitä, joiden haluat asettuvan ehdolle (kannattaa asettaa useampi ehdokas samalle listalle).

- Kerää vähintään viisi henkilöä, jotka tukevat samoja ehdokkaita ja perusta valitsijayhdistys.

- Täytä perustamisasiakirja.

- Lähetä ehdokaslista ja perustamisasiakirja AKIn toimistoon viimeistään 31.10.2005 klo 12.

Mikäli sinulla on kysymyksiä vaaleihin liittyen, soita AKI-toimistoon puh. (09) 150 2453.

Tarkemmat ohjeet ehdokkaiden asettamiseksi löytyvät tämän lehden seuraavilta sivuilta ja liittojen kotisivuilta osoitteista www.kolumbus.fi/skul ja www.pappisliitto.fi.

Det är valtider! Var med och påverka!

År 2006 väljs nya fullmäktige för Finlands Kantor-organistförbund, Finlands kyrkas prästförbund och Kyrkliga fackförbund inom Akava AKI r.y. för åren 2006 - 2009.

Kantor-organistförbundets fullmäktige består av 12 platser och Prästförbundets av 28 platser. Medlemsförbundens fullmäktigeledamöter bildar tillsammans AKI fullmäktige (40 platser).

Medlemmarna i Kantor-organistförbundet röstar på det egna medlemsförbundets kandidater och Prästförbundets medlemmar röstar på motsvarande sätt på de egna kandidaterna.

Röstningen sker under veckorna 4, 5 och 6 år 2006.

Under denna höst är det dags att ställa upp kandidater och vi hoppas på stor aktivitet bland medlemsförbundens medlemmar.

Var med och påverka! Vilka medlemmar vill du

att skall representera ditt stift och ditt förbund i fullmäktige?

- Läs instruktionerna för uppställande av kandidater.

- Fråga de personer som du vill att skall ställa upp (det lönar sig att ha flera kandidater på samma lista).

- Samla minst 5 personer som stöder samma kandidater och grunda en valmansförening.

- Fyll i valurkunden.

- Sänd kandidatlistan och valurkunden till AKIs kansli senast den 31 oktober 2005 kl. 12.

Har du frågor kan du ringa till AKIs kansli, tfn (09) 150 2453

Närmare direktiv för uppställande av kandidater finns på följande sida. Direktiven finns också på förbundens hemsidor under adresserna www.kolumbus.fi/skul och www.pappisliitto.fi.

Ohjeet ehdokkaiden asettamiseksi Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI r.y:n ja sen jäsenjärjestöjen valtuuston jäsenten vaaliin 2006

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI r.y:n sääntöjen mukaan liiton ylintä päätösvaltaa käyttää valtuusto, jonka jäsenet valitaan joka neljäs vuosi. Ensimmäisen kerran valtuutetut valitaan helmikuussa 2006. Heidän tuleva toimikautensa on 2006 - 2009.

Vaaleista on säännökset jäsenjärjestöjen säännöissä ja AKIn sääntöjen 7 – 9 §:ssä sekä tarkemmat määräykset liittokokouksen vahvistamassa vaalijärjestyksessä. Nämä ohjeet on laadittu mainittujen sääntökohtien ja liittokokouksen vuonna 2005 hyväksymän vaalijärjestyksen pohjalta.

AKIn vaalijärjestyksen mukaan AKIn jäsenjärjestöjen Suomen Kanttori-urkuriliiton (SKUL) ja Suomen kirkon pappisliiton (SKPL) vaalit on yhdistetty AKIn vaaleihin. Kaikki kolme vaalia järjestetään samalla kertaa, ja Kanttori-urkuriliiton ja Pappisliiton valtuuston jäseniksi valitut tulevat samalla valituiksi AKIn valtuustoon. AKIn valtuustopaikat on AKI-sopimuksella kiintiöity siten, että Kanttori-urkuriliiton jäsenillä on 12 paikkaa ja Pappisliiton jäsenillä 28 paikkaa.

Molempien jäsenliittojen ylimpään hallintoon on siis tullut muutoksia. Pappisliiton valtuuston koko vaihteli aikaisemmin jäsenmäärän mukaan, ja edellisessä valtuustossa on ollut 37 paikkaa. Kanttori-urkuriliitossa valtuuston vaali käydään nyt ensimmäistä kertaa, sillä tähän saakka liiton ylin päättävä elin on ollut kaikille jäsenille avoin, kerran vuodessa kokoontuva liittokokous.

AKIn ja sen jäsenjärjestöjen vaalijärjestykset ovat muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta samansisältöiset, jotta vaalien hallinnointi on mahdollisimman tehokasta. Eroavaisuudet ovat seuraavat:

2 § SKUL:ssa ei ole maisterijäseniä eikä kaksoisjäseniä, kuten SKPL:ssä

11 § SKUL:n jäseniä ei hallinnollisesti kirkossa ole asetettu tiettyyn hiippakuntaan. Alueellisen tasapuolisuuden vuoksi myös SKUL:ssa on kuitenkin haluttu kiintiöidä valtuustopaikat hiippakunnittain. SKUL:n vaalijärjestyksessä on määrätty, että jäsenen katsotaan kuuluvan siihen hiippakuntaan, jonka alueella hän työskentelee. Rajatapausten kohdalla ratkaisun tekee SKUL:n vaalilautakunta.

13 § Varajäsenten valinta SKUL:n jäsenten osalta tapahtuu hiippakunnittain – ei ehdokaslistoitain

– vertauslukujen suhteessa. Jos hiippakunnasta loppuvat ehdokkaat, varajäsen voidaan valita toisesta hiippakunnasta vertauslukujen suhteessa.

VAALILAUTAKUNTA

Hallitus asetti 7.3.2005 vaalilautakunnan, joka on muodostettu jäsenjärjestöjen vaalilautakuntien jäsenistä. Sen jäseninä ovat kanttori Marjukka Andersson, pastori Stefan Forsén, kanttori Mikael Helenlund, kanttori Jukka Kuninkaanniemi, kanttori Mari Lehtinen, pastori Stina Lindgård, pastori Jukka Pohjolan-Pirhonen sekä pastori Anneli Vuento. Puheenjohtajakseen lautakunta valitsi Marjukka Anderssonin ja varapuheenjohtajakseen Jukka Pohjolan-Pirhosen. Lautakunnan sihteerinä toimii Tuula Anttonen.

Vaalilautakunnan tehtävänä on vaalin valmistelu ja tuloksen toteaminen.

HIIPPAKUNNITTAIN TOIMITETTAVA VÄLITÖN, SALAINEN JA SUHTEELLINEN VAALI

Jokaisella AKIn jäsenjärjestön varsinaisella jäsenellä ja maisterijäsenellä – myös eläkeläisellä ja ns. kaksoisjäsenellä – on vaalissa yksi ääni. Hän voi äänestää vain omaan hiippakuntaansa ja jäsenjärjestöön – kuuluvaa ehdokasta. Vaali on ns. suhteellinen listavaali, jota varten on mahdollisuus etukäteen perustaa valitsijayhdistys ja asettaa omat ehdokkaat. Vaalin tulos määräytyy siten, että eniten ääniä saanut ehdokaslistaan kuuluva ehdokas saa vertauslukuun ehdokaslistan koko äänimäärän. Toiseksi eniten ääniä saanut saa vertauslukuun puolet ehdokaslistan äänimäärästä, kolmanneksi eniten ääniä saanut kolmanneksen jne.

Vaali on välitön ja salainen. Vaaliin voi osallistua vain lähettämällä vaalilipun vaalilautakunnalle. Äänestämisestä annetaan jäsenpostituksena erilliset ohjeet hyvissä ajoin ennen vaalia.

VALITSIJAYHDISTYKSEN ALLEKIRJOITTAJAT

1. Valitsijayhdistyksen perustajina (allekirjoittajina) tulee olla vähintään viisi jäsenjärjestönsä varsinaisista jäsenistä: allekirjoittajien enimmäismäärä

ei ole rajoitettu.

2. Allekirjoittajien on kuuluttava samaan hiippakuntaan ja jäsenjärjestöön kuin asetetut ehdokkaat.

3. Jäsen saa allekirjoittaa vain yhden perustamisasiakirjan; mikäli hän allekirjoittaa useampia, hänen nimensä poistetaan kaikista perustamisasiakirjoista.

4. Valitsijayhdistyksen asiamiehenä on perustamisasiakirjan ensimmäinen allekirjoittaja.

5. Allekirjoittajien nimet julkaistaan Cruxissa 7/2005 yhdessä ehdokkaiden nimien kanssa.

EHDOKKAAT

1. Ehdokkaan on oltava Suomessa asuva AKIn jäsenjärjestön varsinainen jäsen, joka ei ole eläkkeellä ja joka on hyväksytty varsinaiseksi jäseneksi tai kaksoisjäseneksi ennen 30.6.2005.

2. Ehdokkaan on kuuluttava samaan hiippakuntaan ja jäsenjärjestöön kuin valitsijayhdistyksen allekirjoittajat.

3. Ehdokkaan on annettava suostumuksensa ehdokkaaksi asettamiselle. Suostumuksen osoituksena on asiamiehen vakuutus. Ehdokas saa suostua vain yhden ehdokaslistan ehdokkaaksi.

4. Allekirjoittajien nimet julkaistaan Cruxissa 7/2005 yhdessä ehdokkaiden nimien kanssa.

VALTUUSTOPAIKAT

Hiippakuntien valtuustopaikkojen lukumäärät ovat:

Suomen Kanttori-urkuriliitto (12 paikkaa):

Hiippakunta	Jäsenmäärä	Valtuustopaikat
Turku	129	2
Tampere	142	2
Oulu	131	2
Mikkeli	98	1
Kuopio	89	1
Lapua	93	1
Helsinki	102	1
Borgå	98	1
Espoo	81	1

Suomen kirkon pappisliitto (28 paikkaa):

Hiippakunta	Jäsenmäärä	Valtuustopaikat
Turku	404	3
Tampere	452	4
Oulu	317	3
Mikkeli	306	2
Kuopio	314	3
Lapua	308	3
Helsinki	674	6
Borgå	217	2
Espoo	273	2

EHDOKASLISTAN TUNNUS

Ehdokaslistaan saadaan merkitä sellainen lyhyt tunnus, joka viittaa esimerkiksi johonkin AKIn jäsenjärjestön alaosaan tai valitsijayhdistyksen tavoitteisiin. Tunnuksen hyväksymisestä päättää vaalilautakunta.

MÄÄRÄAIKA JA OIKAISUAIKA

Valitsijayhdistyksen perustamisasiakirjan tulee olla vaalilautakunnalla viimeistään 31.10.2005 klo 12.

Vaalilautakunnan osoite on:

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI r.y.

Vaalilautakunta

Rautatieläisenkatu 6

00520 HELSINKI

Vaalilautakunta tarkastaa perustamisasiakirjan ja varaa valitsijayhdistyksen asiamiehelle 1. – 10.11.2005 välisen ajan oikaista ja täydentää perustamisasiakirja.

EHDOKKOIDEN NIMIEN JULKAISEMINEN

Vaalilautakunta laatii ehdokaslistojen yhdistelmän ja julkaisee ehdokkaiden ja valitsijayhdistysten allekirjoittajien nimet Cruxissa 7/2005.

Direktiv för uppställande av kandidater till val av fullmäktige för Kyrkliga fackförbund inom Akava r.y. (AKI) och dess medlemsförbund 2006

ALLMÄNT

Enligt stadgarna för AKI är fullmäktige förbundets högsta beslutande organ. Fullmäktigeledamöterna väljs vart fjärde år. Fullmäktige för AKI väljs för första gången i februari 2006. Mandatperioden omfattar åren 2006 - 2009.

Valen regleras av bestämmelserna i stadgarna för medlemsförbunden och för AKI (§ 7 - 9) samt av bestämmelserna i den av förbundsmötet fastställda valordningen. Dessa direktiv har uppgjorts på grundval av nämnda punkter i stadgarna och i den av förbundsmötet år 2005 godkända valordningen.

I enlighet med valordningen för AKI skall valen inom medlemsförbunden, dvs. Finlands Kantor-organistförbund och Finlands kyrkas prästförbund kombineras med valet inom AKI. De tre valen ordnas alltså samtidigt. De som blir invalda i fullmäktige för Kantor-organistförbundet respektive Prästförbundet blir samtidigt också valda till ledamöter för fullmäktige inom AKI. Genom AKI-avtalet har platserna i fullmäktige för AKI fördelats sålunda att Kantor-organistförbundet får 12 platser och Finlands kyrkas prästförbund 28 platser.

Strukturen för den högsta förvaltningen inom de båda medlemsförbunden förändras alltså. När det gäller Kantor-organistförbundet ordnas fullmäktigeval för första gången. Hittills har förbundets högsta beslutande organ utgjorts av förbundsmötet som hållits en gång per år och som varit öppet för alla medlemmar. Prästförbundets medlemsantal har legat som grund för hur många platser det funnits i fullmäktige. Prästförbundet hade 37 platser i sitt senaste fullmäktige.

Med tanke på att kunna organisera valen på ett effektivt sätt är valordningarna för AKI och dess medlemsförbund numera innehållsmässigt likartade. Några skillnader kvarstår dock. Skillnaderna är följande:

2 § Inom Kantor-organistförbundet finns inga magister- eller dubbelmedlemmar som inom Prästförbundet.

11 § Förvaltningsmässigt underlyder Kantor-organistförbundets medlemmar inte något visst stift inom kyrkan. För att bibehålla en regional spridning har man inom förbundet ändå velat fördela fullmäktigeplatserna stiftsvis. I valordningen för förbundet

stadgas att en medlem anses höra till det stift på vars område han/hon arbetar. Oklara fall avgörs av valnämnden inom Kantor-organistförbundet.

13 § Inom Kantor-organistförbundet väljs suppleanterna stiftsvis – inte utgående från kandidatlistorna – på basen av jämförelsetalen. Om det inte finns tillräckligt många kandidater inom ett stift kan en suppleant på basen av jämförelsetalen väljas från ett annat stift.

VALNÄMNDEN

AKIs styrelse tillsatte en valnämnd 7.3.2005. Medlemmar i valnämnden är kantor Marjukka Andersson, pastor Stefan Forsén, kantor Mikael Helene-lund, kantor Jukka Kuninkaanniemi, kantor Mari Lehtinen, pastor Stina Lindgård, pastor Jukka Pohjolan-Pirhonen samt pastor Anneli Vuento. Nämnden valde Marjukka Andersson till ordförande och Jukka Pohjolan-Pirhonen till vice ordförande. Tuula Anttonen fungerar som sekreterare för nämnden.

Valnämndens uppgift är att förbereda valet och att fastställa valresultatet.

DIREKTA, HEMLIGA OCH PROPORTIONELLA VAL SOM SKALL ÄGA RUM STIFTSVIS

Varje egentlig medlem och magistermedlem har rätt att rösta i valet. Även pensionärer och dubbelmedlemmar (person som är egentlig medlem i ett annat av Akavas förbund) har rösträtt. Man röstar på endast en kandidat. Den kandidat man röstar på skall tillhöra samma stift och samma medlemsförbund som man själv.

Valet är ett sk. proportionellt val med listor. Man måste alltså i förväg grunda valmansföreningar som ställer upp kandidater. Den kandidat som fått mest röster inom en kandidatlista får som sitt jämförelsetal kandidatlistans hela röstetal. Den som har fått näst mest röster får som sitt jämförelsetal hälften av kandidatlistans hela röstetal, den som fått tredje mest röster får som sitt jämförelsetal en tredjedel av kandidatlistans hela röstetal osv.

Valet är direkt och hemligt. Man kan rösta i valet enbart genom att sända in sin röstsedel till valnämnden. Särskilda direktiv om röstningsförfarandet tillsänds medlemmarna i god tid före valet.

VALMANSFÖRENINGENS UNDERTECKNARE

1. En valmansförening grundas genom att minst fem egentliga medlemmar av medlemsförbundet undertecknar en urkund. Maximiantalet undertecknare har inte begränsats.
2. Undertecknarna bör höra till samma stift och samma medlemsförbund som de uppställda kandidaterna på listan.
3. En medlem får underteckna urkunden för endast en valmansförening. Ifall han/hon undertecknar flera avlägsnas hans/hennes namn från samtliga ifrågarande urkunder.
4. Den som står som första undertecknare för en valmansförening fungerar som ombud för valmansföreningen.
5. Namnen på dem som grundat valmansföreningar publiceras i Crux 7/2005 tillsammans med namnen på de uppställda kandidaterna.

KANDIDATERNA

1. Kandidaten bör vara en i Finland bosatt egentlig medlem av medlemsförbundet som inte är pensionerad. Han/hon bör ha antagits som ordinarie medlem före 30.6.2005.
2. Kandidaten bör tillhöra samma stift och samma medlemsförbund som de som grundat valmansföreningen.
3. Kandidaten bör ge sitt samtycke till att bli uppställd som kandidat. Ombudets försäkrar fungerar som bevis för att kandidaten gett sitt samtycke. Kandidaten får inte låta sig uppställas på mer än en kandidatlista.
4. Namnen på dem som grundat valmansföreningar publiceras i Crux 7/2005 tillsammans med namnen på de uppställda kandidaterna.

FULLMÄKTIGEPLATSER

Antalet fullmäktigeplatser för stiftena är följande:

Finlands Kantor-organistförbund (12 platser)

Stift	Medlemsantal	Fullmäktigeplatser
Åbo	129	2
Tammerfors	142	2
Uleåborg	131	2
St. Michel	98	1
Kuopio	89	1
Lappo	93	1
Helsingfors	102	1
Borgå	98	1
Esbo	81	1

Finlands kyrkas prästförbund (28 platser)

Stift	Medlemsantal	Fullmäktigeplatser
Åbo	404	3
Tammerfors	452	4
Uleåborg	317	3
St. Michel	306	2
Kuopio	314	3
Lappo	308	3
Helsingfors	674	6
Borgå	217	2
Esbo	273	2

DEVIS PÅ KANDIDATLISTAN

På kandidatlistan kan en kort devis införas. Devisen kan t.ex. syfta på någon underavdelning inom medlemsförbundet eller gälla målsättningen för valmansföreningen. Valnämnden beslutar om godkännande av devisen.

FATALIETID OCH RÄTTELSETID

Urkunden för en valmansförening skall inlämnas till valnämnden senast 31.10.2005 kl. 12. Valnämndens adress är:

Kyrkliga fackförbund inom Akava r.y.

Valnämnden

Järnvägsmanngatan 6

00520 HELSINGFORS

Valnämnden granskar urkunden för valmansföreningen. Ifall rättelser eller kompletteringar behöver göras i urkunden bereds ombudet för valmansföreningen tillfälle att göra dessa rättelser eller kompletteringar under tiden 1. - 10.11.2005.

PUBLICERANDE AV KANDIDATERNAS NAMN

Valnämnden sammanställer kandidatlistorna och publicerar namnen på kandidaterna och namnen på dem som undertecknat urkunderna för valmansföreningarna i Crux 7/2005.

Valitsijayhdistyksen perustamisasiakirja ehdokaslistoineen

- ☐ Suomen Kanttori-urkuriliiton
tai
☐ Suomen kirkon pappisliiton
valtuuston jäsenten vaalissa 2006

Valitut muodostavat Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI ry:n valtuuston.
(Palautettava AKIn toimistoon viimeistään 31.10.2005 klo 12.00 mennessä.)

Me allekirjoittaneet olemme perustaneet valitsijayhdistyksen _____ hiippakuntaan kuuluvien Kanttori-urkuriliiton/Pappisliiton jäsenten valitsemiseksi liiton ja AKIn valtuustoon vuosi 2006 – 2009. Valitsijayhdistyksen ensimmäisenä allekirjoittajana vakuutan, että ehdokkaat ovat antaneet suostumuksensa ehdokkaaksi asettamiselle. Ehdokaslistaamme saadaan merkitä seuraava tunnus _____.

Urkund för grundande av valmansförening jämte kandidatlista för val av medlemmar i fullmäktige för

- ☐ Finlands Kantor-organistförbund
eller
☐ Finlands kyrkas prästförbund 2006

De invalda bildar fullmäktige för Kyrkliga fackförbund inom Akava AKI r.f.
(Bör inlämnas till AKIs kansli senast 31.10.2005 kl. 12.00.)

Vi undertecknade har grundat en valmansförening för val av ledamöter till fullmäktige för Kantor-organistförbundet/Prästförbundet samt AKI för åren 2006 – 2009. Kandidaterna är medlemmar i Kantor-organistförbundet/Prästförbundet och tillhör _____ stift. Som första undertecknare av valmansföreningens urkund försäkrar jag, att kandidaterna har gett sitt samtycke till att bli upptäckta som kandidater. Som devis för vår kandidatlista får anges _____.

Ehdokkaat: Kandidater:

1. _____
suku- ja etunimi, virkanimike*) efter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
2. _____
suku- ja etunimi, virkanimike*) efter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
3. _____
suku- ja etunimi, virkanimike*) efter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
4. _____
suku- ja etunimi, virkanimike*) efter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
5. _____
suku- ja etunimi, virkanimike*) efter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
6. _____
suku- ja etunimi, virkanimike*) efter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
7. _____
suku- ja etunimi, virkanimike*) efter- och förnamn, tjänstebeteckning*)

8. _____
suku- ja etunimi, virkanimike*) efter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
9. _____
suku- ja etunimi, virkanimike*) efter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
10. _____
suku- ja etunimi, virkanimike*) efter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
11. _____
suku- ja etunimi, virkanimike*) efter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
12. _____
suku- ja etunimi, virkanimike*) efter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
13. _____
suku- ja etunimi, virkanimike*) efter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
14. _____
suku- ja etunimi, virkanimike*) efter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
15. _____
suku- ja etunimi, virkanimike*) efter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
16. _____
suku- ja etunimi, virkanimike*) efter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
17. _____
suku- ja etunimi, virkanimike*) efter- och förnamn, tjänstebeteckning*)
18. _____
suku- ja etunimi, virkanimike*) efter- och förnamn, tjänstebeteckning*)

*) Esim. kanttori, kirkkoherra, kappalainen, perheneuvoja. Mikäli halutaan lisäksi käyttää muuta titteliä, sellainen lisätään virkanimikkeen jälkeen.

*) T.ex. kantor, kyrkoherde, kaplan, familjerådgivare. Om man dessutom vill använda sig av ytterligare en annan titel, antecknas den efter tjänstebeteckningen.

Valitsijayhdistyksen allekirjoittajat:
Undertecknarna för valmansförening:

paikka ja aika
plats och tid

Allekirjoittajat (vähintään viisi):
Undertecknarna (minst fem):

1. _____	_____
omakätinen allekirjoitus	nimi painokirjaimin
egenhändig underskrift	namnet textat
2. _____	_____
omakätinen allekirjoitus	nimi painokirjaimin
egenhändig underskrift	namnet textat
3. _____	_____
omakätinen allekirjoitus	nimi painokirjaimin
egenhändig underskrift	namnet textat
4. _____	_____
omakätinen allekirjoitus	nimi painokirjaimin
egenhändig underskrift	namnet textat
5. _____	_____
omakätinen allekirjoitus	nimi painokirjaimin
egenhändig underskrift	namnet textat
6. _____	_____
omakätinen allekirjoitus	nimi painokirjaimin
egenhändig underskrift	namnet textat
7. _____	_____
omakätinen allekirjoitus	nimi painokirjaimin
egenhändig underskrift	namnet textat
8. _____	_____
omakätinen allekirjoitus	nimi painokirjaimin
egenhändig underskrift	namnet textat
9. _____	_____
omakätinen allekirjoitus	nimi painokirjaimin
egenhändig underskrift	namnet textat
10. _____	_____
omakätinen allekirjoitus	nimi painokirjaimin
egenhändig underskrift	namnet textat
11. _____	_____
omakätinen allekirjoitus	nimi painokirjaimin
egenhändig underskrift	namnet textat
12. _____	_____
omakätinen allekirjoitus	nimi painokirjaimin
egenhändig underskrift	namnet textat

MERJA LAAKSAMO

Näköalapaikalla Pappisliiton valtuustossa

Työskentely Pappisliiton valtuuston jäsenenä on ollut minulle konkreettinen sukellus niihin tavoitteisiin, joiden eteen Pappisliitto tekee työtä. Tiesinhän aiemminkin jotakin edunvalvonnasta, alaostotoiminnasta tai muista liiton toimialueista, mutta motivaatio asioihin perehtymiseen kasvaa kummasti, kun on kollegojen äänestämänä tullut valituksi liiton valtuustoon hiippakuntaansa edustamaan.

Valtuuston jäsenenä olen ensimmäisten joukossa päässyt tutustumaan Pappisliiton suunnitelmiin, visioihin, katsauksiin ajankohtaisista asioista, kannanottoihin tai tulevaisuuden uhkakuihin. Olen päässyt sanomaan sanani käsiteltävistä asioista. Ennen kokousta olen joskus jopa innolla, joskus silhasta velvollisuudesta tutkinut käsiteltävät asiat ja muodostanut omaa kantaani niihin.

Itse olen kuullut yleiseen valiokuntaan, muita mahdollisuuksia ovat talousvaliokunta ja vaalivaliokunta. Valiokuntatyöskentely porautuu asioiden ytimeen, kun keskustelussa voi pienemmällä porukalla tutkia asioiden eri puolia ja etsiä yhteistä näkökulmaa. On rikkautta kuulla, miten papit eri puolilta Suomea tuovat omaa kokemustaan jostakin käsiteltävästä asiasta.

Valtuustotyöskentely voi ensi kuulemalta kuulostaa tylsältäkin, mutta itse tilanne on monta kertaa erittäin mielenkiintoinen. Kuten tunnettua, papien joukossa on melkoisia persoonallisuuksia, ja heitä on kerääntynyt myös Pappisliiton valtuustoon. Sanan säilä iskee aika ajoon lujaakin, kun asioista taitetaan peistä. Huumoriakaan ei kokouksista puutu, naurun remahdukset seuraavat toisinaan napakoita puheenvuoroja. Työskentelyä leimaa koko ajan tiukka pyrkimys päästä hyvään ratkaisuun, vaikka ottamalla lisäaikaa asian käsittelyyn, jollei kerralla tunnu valmista tulevan.

Oman lisänsä valtuustotyöskentelyyn tuo joskus kohdalle osuva kokouksen puheenjohtajuus. Siinä saa testata oman kokoustekniikkansa hallintaa. Kokousten puheenjohtajuus kiertää valtuuston jäseneltä toiselle.

Valtuuston kokoukset pidetään eri paikkakunnilla, tosin useimmiten Etelä-Suomessa. Joskus ne sijoittuvat erityisen mukaviin paikkoihin, kuten omalla kaudellani kerran Turun kylpylähotelli Caribiaan. Silloin voi kokouksen yhteyteen liittää kylpylässä käynnin ja kuntoilua.

Työskentely Pappisliiton valtuustossa on autta-

Merja Laaksamo

nut minua ymmärtämään kollegiaalisuuden merkitystä, edunvalvontakysymyksiä sekä pysymään ajan tasalla muistakin papistoa koskevista asioista. Käsiteltäessä pappisidentiteetin vahvistamista huomaa selkiyttäneeni omaa identiteettiäni siinä sivussa.

Omantunnon pistoksia tunnen, kun vakaasta aikomuksestani huolimatta en ole enempää ehtinyt informoida Oulun alueen papistoa liitossa käsiteltävistä asioista. Muutaman kerran alaostokokoon-tuminen on sattunut valtuuston kokouksen liepeille ja kuulumisia on voinut kertoa, mutta enemmänkin asian eteen voisi tehdä. Ilman muuta olen valmis keskusteluun, kun kohtaan kysymyksiä liiton toimialaan kuuluvista asioista.

Kirjoittaja on Oulun seurakuntayhtymän viestintäpappi, Pappisliiton valtuuston jäsen (Oulun hiippakunta).

Alaosasto jäseniään varten

Liitollamme on toiminnassa aktiivisia alaosastoja ympäri maata. Nämä alaosastot ovat osa liittoamme, liittomme jalkautuneempana versiona. Omissa alaosastoissaan toimihenkilöinä olevat liittomme jäsenet tekevät arvokasta työtä meidän kaikkien parhaaksi. Toimihenkilöt ovat keskimääräistä tietoisempia edunvalvontaan liittyvistä asioista ja muistakin ammatillisista asioista. Alaosaston toimihenkilöillä on ajankohtaisia uutisia liitosta ja meitä kaikkia koskevista asioista, esimerkiksi hallituksen kokousten jälkeen liiton toimistosta lähetetään postia alaosastojen toimihenkilöille edelleen levitettäväksi. Näin ajankohtaisinformaatio leviää parhaimmillaan jokaiselle jäsenelle. Tehokas informaatio on yksi todiste toimivasta järjestöstä.

Tällä hetkellä kirjainyhdistelmä UPJ (uusi palkkausjärjestelmä) on lähempänä meitä kuin luulemme. Uudistuksessa on kysymys palkkausperusteiden muuttumisesta. Vastaavissa palkkausjärjestelmän uudistuksissa on muilla sektoreilla ollut tapana sopia, että muutosvaiheessa ei kenenkään palkka alene. Uudessa järjestelmässä palkka tulee kolmesta osiosta: työn vaativuuteen perustuvasta tehtäväkohtaisesta osasta, henkilökohtaiseen työskentelytapaan perustuvasta henkilökohtaisesta palkanosasta ja tulokseen perustuvasta osasta. Ensin mainittu on pääsopijapuolten ajankohtaisessa valmistelussa. Tällaisen suuren muutoksen kohdalla tarvitsemme yhteistyötä myös toisten toistemme kanssa. Monet asiat ovat helpommin perusteltavissa ja kirjattavissa paikallisen kulttuurin tuntemuksen pohjalta yhteistyönä. UPJ:n tulemisesta kannattaa jatkaa keskustelua alaosastoissa heti, kun valtuuskunnan vaaliasiat on saatu hoidettua alta pois. Keskusteluun kannattaa haastaa mukaan myös paikallisia JUKOn luottamushenkilöitä.

Uuteen järjestelmään siirryttäessä asetamme perusteltuja tavoitteita palkkauksemme jälkeensä jääneen korjaamiseksi. Valmistautuessamme tule-

vaan, on mietittävä myös paikallisesti, miten saamme esitettyä vakuuttavasti osaamisemme, sitoutumisemme ja työmme vaativuuden esimiehillemme. Yhtenä varteenotettavana keinona pitäisin ajan tasalla olevia kirjallisia kuvauksia työstä sekä työalan että henkilökohtaiselta osalta. Tästä eteenpäin olisi välttämätöntä pitää perustoimintokuvaukset ajan tasalla. Perustoimintokuvauksiahan olemme laatineet tähän asti lähinnä helpottamaan toimintasuunnitelmien ja tulokertomusten tekemistä. Kun työalalla ja sen jokaisella työntekijällä on olemassa hyvä perustoimintokuvaus, on paljon helpompaa lähteä miettimään palkkausjärjestelmän uudistukseen liittyvää työn vaativuutta ja itse kunkin henkilökohtaista osaamista työssään.

Välillä tuntuu, että alaosastoissa voimat ja eväät loppuvat kesken. Tämähän on aivan luonnollista elämän kiertokulkua. Eihän mikään kukoista ikuisesti. Alaosastojen toimintaa ja sen jäseniä voisi piristää esimerkiksi vierailu toiseen alaosastoon. Kun kaksi alaosastoa pyytää yhdessä kouluttajan, on saatu koulutus hyödyksi useammalle jäsenelle, ja toiminta on silloin kustannustehokkaampaa. Mikäli alaosaston toiminta tuntuu kaipaavan uusia virikkeitä, kannattaa kokeilla rohkeasti jotain aivan uutta ja kysellä kokemuksia toisilta alaosastoilta. Tässä yhteydessä on syytä muistaa myös vuotuiset alaosastojen toimihenkilöiden neuvottelupäivät. Yhtenä piristysruiskeena voisi olla alaosaston nimenmuutos, liittosamman alaosasto voi ottaa käyttöönsä jonkin seutuaan tai toimintaansa paremmin kuvaavan nimen. Ainoastaan virallisissa vuosikokouspapereissa tulee näkyä alaosaston virallinen nimi, kutsumanimi on jokaisen porukan itse päätettävissä.

Oman alaosastoni sähköpostituslista on kätevä tapa ilmoittaa tärkeitä asioita ja hyviä mahdollisuuksia kaikille jäsenille, mikä tarkoittaa lähes samaa kuin kaikille kollegoille. Ilmoituksen voi lähettää sihteerille ja hän välittää tiedon jokaiselle. Tämä on hyvä väline esimerkiksi sijaista etsittäessä tai uuden sijaisen markkinoinnissa. Jokaisen ei kannata laatia yhtä kattavaa postituslistaa kuin alaosaston sihteerillä on. Sihteerille on pieni vaiva välittää tieto eteenpäin.

Liittomme hallitus ottaa mielellään käsiteltäväkseen alaosastoilta tulleita aloitteita. Usein hallituksen jäsenten kautta tuleekin viestejä ja kysymyksiä alaosastoilta, kiitos teille aktiivisuudesta. Vuorovaikeus lisää työskentelymme tuloksellisuutta, on helpompaa toimia, kun tietää mitä kentällä odotetaan nimenomaan ammattijärjestöltä.

Kiitos ja jaksamista teille alaosastojen aktiivit. Rohkaisen myöskin uusia ihmisiä ottamaan vastuuta alaosastonsa toiminnasta. Toimiva alaosasto on parhaimmillaan auttamassa myös työssä jaksamisessa.

Kirjoittaja on Diakoniatyöntekijöiden Liiton varapuheenjohtaja.

LIITTOJEN UUDET JÄSENET

Kanttori-urkuriliitto

Varsinaiset jäsenet

Haapaniemi, Mikko, Järvenpään srk
Lahti, Markku, Noormarkun srk
Leppäniemi, Sanna, Kiimingin srk
Mattila, Anu, Nokian srk
Myllymäki, Marika, Vaasa
Oksavuori, Sari, Tampereen srky
Sirén, Maria, Helsingin srky
Toivola, Hanna-Leena, Lammin srk

Opiskelijajäsenet

Kraft, Anne-Mari, SibA Kuopio
Laitinen, Martti, SibA Helsinki
Pöykkö, Enni, SibA Helsinki
Saarikko, Sonja, SibA Helsinki

Pappisliitto

Varsinaiset jäsenet

Fräntilä, Markku, Lappajärven srk
Hakkari-Ohmero, Päivi, Helsingin srky/Munkkiniemen srk
Helenius, Esko, Joutsan srk
Junkkari, Lari, Sapiantum Oy
Järvinen, Anna-Tiina, Kotka-Kymin srky/Kymin srk
Kalliomäki, Maija, Heinolan srky/Heinolan kaupunkisrk
Kieksi, Kimmo, Oulun srky/Tuira
Lakomaa, Anna-Maija, Vihdin srk
Lehmus, Anne, Rovaniemen srk
Linervo, Päivi, Jyväskylän maasrk
Liikanen, Timo, Kuhmon srk
Mathlin, Teijo, kaksoisjäsen
Mäkinen, Aulikki, Kuopion hiippakunna tuomiokapituli
Mäkinen, Kari, Oriveden srk
Partanen, Panu, Suonenjoen srk
Pihkala, Panu, Kirkkonummen srky/Kirkkonummen suom.srk
Pihlajamaa, Marko, Mäntän srk
Riuttala, Johannes, Viljakkalan srk
Salo, Timo, Espoon srky/Leppävaara
Sipola, Virpi, Helsingin srky/Paavali
Suomi, Marja, Helsingin srky/Hakavuori
Tuovinen, Tiia, Heinolan srky/Heinolan kaupunkisrk
Visuri, Marko, Alajärven srk

Maisterijäsenet

Kervinen, Anna-Liisa, kaksoisjäsen
Lindell, Liisa, kaksoisjäsen
Ylisuutari, Olli-Pekka, Helsingin srky/Tuomio-kirkkosrk

Opiskelijajäsenet

Hirvonen, Kaisa, Helsingin yliopisto
Hovimaa, Marjetta, Helsingin yliopisto
Kevätsalo, Hanna-Leena, Helsingin yliopisto
Lappi, Lotta, Joensuun yliopisto
Liiri, Timo, Helsingin yliopisto
Lääperi, Krista, Helsingin yliopisto
Rasi, Heidi, Helsingin yliopisto
Mielonen, Ville, Helsingin yliopisto
Nykänen, Helena, Joensuun yliopisto
Tirranen, Markus, Helsingin yliopisto

Diakoniatyöntekijöiden Liitto

Varsinaiset jäsenet

Aalto, Eila, kaksoisjäsen
Ajanki, Marko, Tampereen srky/Hervanta
Havela, Fanny, Helsinki
Heiskanen, Tiina, Riihimäki
Kaipainen, Katja, Espoon srky/Tapiola
Koskinen, Anneli, kaksoisjäsen
Lehtovaara, Elina, Vantaan srky/Hakunila
Mäkilä, Sari, kaksoisjäsen
Panigrahi, Aune, Helsingin srky/Roihuvuori
Saarela, Virve, Kirkkonummen srky/Kirkkonummen suom.srk

Opiskelijajäsenet

Härkänen, Eija, DIAK/Helsinki
Keskinen, Salla, DIAK/Helsinki
Koskio, Katriina, DIAK/Järvenpää
Pilvijärvi, Ulla, DIAK/Helsinki
Rouhiainen, Ville-Pekka, DIAK/Pori
Seppelin, Jens, DIAK/Helsinki
Tyllilä, Pauliina, DIAK/Pori

Kesä kulttuurin ja SKUL:n merkeissä

Olen jälleen saanut kokea tapahtumatäyteisen ja antoisan kesän, josta on ihan pakko saada jakaa pieni osa myös muille.

Kesätapahtumani alkoivat oikeastaan jo touko-kuussa, jolloin vietettiin **Hemminki Maskulaisen virsikirjan 400-vuotisjuhlaa** Turussa ja Maskussa 19.5. - 21.5. Hienosti suunnitellun ja toteutetun tapahtuman annista jäi erityisesti mieleeni arkipiipa Paarman elävä esitys aiheesta Kirkollinen elämä Suomessa 1600-luvun alussa, sekä professori Kaisa Häkkisen esitys aiheesta Hemmingin kieli. Lähi-seuduille suunnattu musiikillinen kirkkokierros oli osa ohjelmaa-antia. Keskustelussa aiheesta Virsi elämään! mm. opettaja Kaija Järä ja opetusneuvos Antti Vanne valottivat virren asemaa ja virsilaulun mahdollisuuksia tämän päivän koulumaailmassa. Monien muiden mielenkiintoisten esitelmöitsijöiden lisäksi juhlaan oli kutsuttu myös kirjailija Kaari Utrio, joka kertoi Kankaisten kartanon pihalla, minkälaista elämänmeno oli Maskussa 1600-luvulla. Juhlan järjestäjät ansaitsevat suuret kiitokset! Professori Reijo Pajamo luotsasi juhlaa tuttuun aina yhtä innostavaan tapaansa.

Suomen Kanttori-urkuriliiton historian viimeinen liittokokous pidettiin **Kuhmossa** 6. - 7.6. Kokousväelle oli järjestänyt mukavaa ohjelmaa kanttori Tauno Harinen. Kanttorikunta mm. hyväksyi viimeiset päätökset koskien AKI ry:n lopullista toteutusta. Liiton uudeksi puheenjohtajaksi valittiin vielä vanhalla systeemillä Mikael Helenelund, joka aloittaa puheenjohtajuuden ensi vuoden alusta.

Samalla viikolla oli Norjassa Stavangerissa Pohjoismaisten kirkkomuusikoiden ammattijärjestöedustajien tapaaminen **Nordisk facklig konferense** 9. - 12.6. Päivien aikana vaihdettiin tietoa eri Pohjoismaiden ajankohtaisista ay-asioista ja suunniteltiin alustavasti tulevaa Pohjoismaista kirkkomusiik-

kisymposiumia, joka pidetään juuri Stavangerissa syksyllä 2008. Suomalaisena uutuuksena esiteltiin tietenkin AKI, joka herätti mielenkiintoisia kulmankohotuksia muiden kumppanien keskuudessa. Kaikille Pohjoismaille yhteisiin rekrytointiongelmiiin pyrittiin löytämään uutta valoa, ja tietenkin asiaan kuului kertoa uusista sopimuksista ja palkkakehityksestä eri Pohjoismaissa. Olemme edelleen Suomessa hantäjoukoissa Pohjolan palkkakisassa laajasta kirkkomuusikon koulutuksestamme huolimatta!

Henkilökohtaisesta lomastani voisin mainita, että Turun ja Ahvenanmaan saaristo ovat vieneet sydämeni ja kuluttaneet polkupyöräni kumeja myös tänä kesänä. Suosittelen lämpimästi tämänkaltaista oman edun valvontaa ja uupumisen estokuuria jokaiselle!

Heinäkuun kolmannella viikolla 18. - 24.7. veti Lohtaja musiikinnälkäistä väkeä puoleensa. Tuolla viikolla oli **Lohtajan Kirkkomusiikkijuhla** konserteineen ja tapahtumineen. Juhlan taiteellinen johtaja Lasse Erkkilä oli jälleen kutsunut KJM:n ja SKUL:n joukkoja osallistumaan tapahtumaan kanttorien neuvottelupäivän merkeissä. SKUL:n osiossa rovasi Reijo Mattila pohdiskeli mm. pappien ja kanttorien yhteistyön tarkeyttä kirkollisten toimitusten suunnittelussa ja toteuttamisessa. KJM:n edustaja Ulla Tuovinen vei meidät puolestaan Lohtajan kirkkoon haistelemaan, koputtelemaan ja kokemaan Lohtajan kirkkoa kaikilla aisteilla. Kokeminen liittyi tietenkin tulevan syksyn tapahtumaan Tutustu kotikirkkoosi!

Lahden kansainvälinen urkuviikko (7. - 14.8.) on useiden vuosien ajan koonnut kanttoreita kuuntelemaan upeaa urkumusiikkia ja keskustelemaan ajankohtaisista asioista. Tällä kertaa lääninrovasti Timo Komulainen alusti kanttorien neuvottelupäivän keskustelun uuden kirkollisten toimitusten kirjan pohjalta. Keskustelussa nousi esiin erityisesti avio- liittoon vihkimisen yhteyteen kuuluva soitettu ja laulettu musiikki. Miten yhdistää traditio, jumalanpalvelus, sisältölähtöisyys ja asiakaslähtöisyys niin, että kokonaisuudesta tulee mahdollisimman hyvä ja kaikkia osapuolia tyydyttävä. Pappien ja kanttorien toinen toistaan tukevan ja hyvässä hengessä tapahtuvan yhteistyön tarkeys toimitusten valmistelussa ja toteuttamisessa todettiin myös Lahdessa mo- neen kertaan.

Kanttorit, kirkkomusiikki ja ammattiliittoni ovat kulkeneet kesäkumppaninani viimeiset kymmenen vuotta. Se ei ole ollut hullumpaa kumppanuutta! Suosittelen sitä muillekin! Käykää kuulemassa ja osallistukaa SKUL:n tuleviinkin kesän neuvottelupäiviin! Kirkkomuusikoiden ay-maailma on siitä erikoinen, että se ei maistu vain paperille vaan siinä maistuu vahvasti käytännön kirkkomuusikon työ ja elävä musiikki. Siksi sen eteen jaksaa tehdä työtä myös kesähelteellä.

marjukka.andersson@kolumbus.fi

Seminaari kirkon työhön opiskeleville 14. - 15.10.2005 Kuortaneella hiippakuntakartanossa

Perjantai 14.10.

- klo 17 Saapuminen ja tulokahvit
18 **Viikkomessu**
Iltapala
20 **Yhteinen perustehtävä – eri näkökulma,**
piispa Simo Peura
Tutustumista ja keskustelua
22 **Iltarukous**

Lauantai 15.10.

- 8 Aamupala
8.30 **Aamurukous**
9 **Kohtaamisia – paneelikeskustelu:**
Erilaiset työntekijät, työajaton ja -ajallinen työ,
työnantajan ja -hakijan tarpeet, seurakuntalaisten
kohtaaminen, kirkon koulutus. Mukana
keskustelussa talouspäällikkö, suntio, lapsityön-
ohjaaja, kirkkoherra, koulutussuunnittelija.
10 **Kirkon työtilanne lähivuosina,**
kirkkoneuvos Risto Voipio
Työnhaku ja valintaprosessi seurakunnissa,
kirkkoherra Simo Lampela
henkilöstöpäällikkö Anu Lajunen
vs. koulutussuunnittelija Eeva Salo
Yleiskeskustelua
11.30 lounas
12.30 **Seurakunta työyhteisönä,**
hiippakuntadekaani PaaVo Haapakoski
14 Päätös kappelissa ja lähtökahvit

Järjestäjä Lapuan hiippakunta.

Seminaarin kuluista Kuortaneella vastaa Lapuan hiippakunta.
Myös matkakulut korvataan yleisten kulkuneuvojen mukaan 20
€:n omavastuulla. Tarvittaessa järjestetään kuljetus Seinäjoelta.

Ilmoittautuminen 30.9.2005 mennessä Lapuan hiippakunnan
tuomiokapituliin Anja Maunumaa/Merja Korttesmaa, puh. 06-
433 9323, sähköposti: anja.maunumaa@evl.fi
Tiedustelut vs. hiippakuntapastori Jussi Peräaho, puh. 06-433 9321,
sähköposti jussi.peraaho@evl.fi

Seminaariin otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä 60 eri alojen opiske-
lijaa opiskelualojen kiintiöissä.

Ajankohtaista verkossa

Vieraile liittojen kotisivuilla

PAPPISLIITTO
www.pappisliitto.fi

Tulosta valtuuston vaaliohjeet ja perustamisasiakirjat kotisivuilta.

Suosituussopimus toimituspalkkioista vuosille 2005 – 2007.

Opintomatkat vuonna 2006.

KANTTORI-URKURILIITTO
www.kolumbus.fi/skul

Tulosta valtuuston vaaliohjeet ja perustamisasiakirjat kotisivuilta.

AKIn opintomatka Taizéen ja Ranskaan keväällä 2006.

Se saavat levätä

Puolangan seurakunnan seurakuntapastori **Paavo Pennanen** s. 29.11.1954, k. 10.4.2005.

Työkeskus Harjulan kansalaisopiston eläkkeellä ollut rehtori, sosiaalineuvos **Ensio Partanen** s. 1.6.1910, k. 29.3.2005.

Vehmaan seurakunnan eläkkeellä ollut kirkkoherra, rovasti **Eino Laaksonen** s. 17.11.1920, k. 27.5.2005.

Suomen Lähetyksen eläkkeellä ollut apulaisjohtaja, rovasti **Aleksi Vallisaari** s. 4.9.1919, k. 18.6.2005.

Ilomantsi Naarvan rajaseutupiirin eläkkeellä ollut rajaseutupappi, rovasti **Arvo Salomaa** s. 19.12.1926, k. 28.7.2005.

Enää 22 viikkoa Kanttoripäiviin – ilmoittaudu heti!

”Päästä virsi valloilleen”

Nyt on aika ilmoittautua Seinäjoella 7. – 9. helmikuuta 2006 järjestettävälle valtakunnallisille Kanttoripäiville. Tämän lehden liitteenä ovat ohjelma ja ilmoittautumislomake, jotka lähetetään myös suoraan kaikkiin seurakuntiin.

Päivien teemana on ”Päästä virsi valloilleen”. Ohjelman kohokohtia on Keski-Pohjanmaan kamariorkesterin konsertti. Ensimmäistä kertaa päiville on kutsuttu myös Porvoon hiippakunnan kanttoireita, ja suomenruotsalainen kirkkomusiikki onkin näkyvästi esillä ohjelmassa.

Kanttori-urkuriliitto järjestää perinteiseen tapaan päivien työelämäosion, jonka aiheena tällä kertaa ovat työsuojeluasiat.

Kannattaa huomata, että 4.11.2005 mennessä ilmoittautuneille osallistumismaksu on 80 €, myöhemmin ilmoittautuneille 110 €. Opiskelijoiden ja eläkeläisten osallistumismaksu on 20 €.

Majoituksesta huolehtii jokainen osallistuja itse. Seurakuntiin lähetettävän kirjeen liitteenä on yhteystiedot muutamiin Seinäjoen majoitusliikkeisiin, joiden kanssa on sovittu huonekiintiöstä. Opiskelijoilla on mahdollisuus euron hintaiseen ”lattiapata-majoitukseen” seurakunnan tiloissa.

Päävastuussa Kanttoripäivien järjestelyistä on Kirkkohallituksen jumalanpalvelus- ja musiikkitoiminnan yksikkö (KJM).

Lisätietoja päivistä antavat KJM:n toimistosihiteeri, puh. (09) 180 2340 ja musiikkisihiteeri ulla.tuovinen@evl.fi, puh. (09) 180 2262.

Ohjelma ja ilmoittautumislomake ovat myös verkossa osoitteessa <http://www.evl.fi/kkh/to/kjmk/kjanp.html>.

Päästä virsi valloilleen!

Kanttoripäivät 7. - 9.2.2006

Ohjelma

Tiistai 7.2.2006

Klo 10 alkaen ilmoittautuminen

(Lakeuden Ristin aula)

- kahvia tarjolla seurakuntakeskuksessa
- nuottinäyttely 10 - 18 (seurakuntakeskuksen aula)

Klo 13 Messu (Lakeuden Risti)

Televisioitavan messun toimittaa kirkkoherra Tapio Luoma, saarnaa piispa Simo Peura, kanttorina ja kuoronjohtajana Johanna Ojala, urkurina Maria Väinölä ja kuorona hiippakunnan kanttorikuoro.

Klo 14.30 Kahvi (srk-keskus)

* bussikuljetus Törnävälle klo 14.50 alkaen*

Klo 15.15. Kuinka on sun virtes laita? (Törnävän kirkko)

Kanttori Timo Kiiskinen johdattaa virsisoiton saloihin. Mukana myös kanttori Markus Malmgren ja päivien House band Pekka Björnisen johdolla.

* bussikuljetus keskustaan*

Klo 17 Päivällistauko

Ruokailumahdollisuus ilmoittautuneille srk-keskuksessa

Klo 19 Konsertti (Lakeuden Risti)

Keski-Pohjanmaan kamariorkesteri joht. Juha Kangas, solistina Markku Hietaharju, urut

Klo noin 20.30 Mahdollisuus iltapalaan ja seurusteluun (srk-keskus)

Keskiviikko 8.2.2006

- Nuottinäyttely 9.30 - 18 (srk-keskuksen aula)

Klo 9 Musiikillinen laudes (Lakeuden Risti)

Klo 9.30 Työpajoja

- A klo 9.30 - 12.15 Urkuretki Lapualla (linja-autokuljetus)
- B klo 9.30 - 10.45 Oman äänen huolto
- C klo 9.30 - 10.45 Kanteleet seurakunnassa
- D klo 11.15 - 12.15 Kuoron äänenhuolto
- E klo 11.15 - 12.15 Kuoro-ohjelmistot

* aamupäivällä kahvitauko*

Klo 12.15 Lounastauko

Klo 13.45 Monin kielin keskelläme - Virsikirjo-

jen juhlaa (Lakeuden Risti)

Birgitta Forsman ja Markku Kilpiö johdattavat suomalaisen, ruotsalaisen ja suomenruotsalaisen virsikirjan aarteisiin.

Klo 15.00 Kahvi (srk-keskus)

Klo 15.30 Työelämäasiat (Lakeuden Risti)

Suomen Kanttori-urkuriliiton järjestämä tilaisuus, aiheena kanttoreiden henkinen ja fyysinen työsuojelu. Liiton uusi puheenjohtaja Mikael Helenelund esit-
täytyy.

Klo 17 Päivällistauko

Ruokailumahdollisuus ilmoittautuneille srk-keskuksessa

Klo 19 Meidät täytät laululla (Lakeuden Risti)

Kaikille avoin virsilauluilta! Erilaisia satseja, diskanteja, yhteistä laulua...

Juontajina Anna-Maria Böckerman-Peitsalo ja Pekka Kivekäs

Vain ilmoittautuneille:

Klo 20.30 Iltamat - Aspekteja eteläpohjalaisuuteen (Seinäjoen Teatteri)

Kansanmusiikkiyhtye Kiharakolmio, kvartetti Heikoon Lenkki,

Maailmansuurintenurkujenkuorijapolkijapojat

- perinteellinen lapualaanan tanhu- ja shoudaans-ryhymä

Illan juontaa "murreankkuri" Aino Mäki- Patola

Iltapalaa srk-keskuksessa

Torstai 9.2.2006

Klo 9.00 Bussikuljetus Lakeuden Ristiltä Törnävän kirkkoon

Klo 9.30 - 10.45 Viikkomessu (Törnävän kirkko)

Messun toimittavat pastori Eivor Pitkänen ja piispa Juha Pihkala. Urkurina on hiippakuntakanttori Jukka Hassinen, House band, lauluryhmä, joht. Anne Federley. Messuun on tilattu uutta musiikkia Jan Hellbergiltä.

* kuljetus takaisin srk-keskukseen*

Klo 11 Kahvi ja välipala (srk-keskus)

Klo 12 Vie virsi maailmaan (Lakeuden Risti)

- Professori Jorma Hynninen

- Piispa Juha Pihkala

Klo 13 Loppu

Sitova ilmoittautuminen Kanttoripäiville 7. - 9.2.2006 Seinäjoelle

NIMI _____

OSOITE, johon haluan postin _____

PUH _____ FAX _____

SÄHKÖPOSTI _____

SEURAKUNTA _____

LASKUTUSOSOITE, jos eri kuin em. _____

☐ Olen opiskelija, oppilaitos _____

☐ Haluan opiskelijoiden "lattiapatkamajoituksen", hinta 1 €.

OSALLISTUN SEURAAVIIN TYÖPAJOIHIN

Joko

A klo 9.30 – 12.15 Urkuretki Lapualla (linja-autokuljetus) _____

tai kahteen seuraavista:

B klo 9.30 – 10.45 Oman äänen huolto _____

C klo 9.30 – 10.45 Kanteleet seurakunnassa _____

D klo 11.15 – 12.15 Kuoron äänenhuolto _____

E klo 11.15 – 12.15 Kuoro-ohjelmistot _____

Työpaja järjestetään, mikäli osallistujia ilmoittautuu riittävästi.

OSALLISTUN SEURAAVIIN RUOKAILUIHIN

Ti 7.2. klo 20.30 yhteiselle iltapalalle (sisältyy osallistumismaksuun) KYLLÄ _____

Ke 8.2. klo 19 Iltamat, hinta 15 € (sisältää iltapalan) KYLLÄ _____

Ti 7.2. klo 17 päivälliselle, hinta 10 € Broilerkastike, riisi yms. KYLLÄ _____
Kasvispata yms. KYLLÄ _____

Ke 8.2. klo 17 päivälliselle, hinta 9 € Possunfile, perunat yms. KYLLÄ _____
Kasvispihvit yms KYLLÄ _____

Lähetä ilmoittautumislomake osoitteeseen KJM, PL 185, 00161 Helsinki
tai faksaa: (09) 1802 438.

Voit ilmoittautua myös internetin kautta: <http://www.evl.fi/kkh/to/kjmk/kjanp.html>

Tervetuloa Seinäjoelle!

Miten Palkkavaaka punnitsee?

Kirkon uutta palkkausjärjestelmää (UPJ) valmisteltaessa työvälineeksi on otettu Palkkavaaka. Se on menetelmäkokonaisuus, jonka avulla erilaisten töiden sisältö voidaan selvittää. Toisessa vaiheessa tehtävät voidaan pisteytyksen kautta asettaa ainakin karkeaan vaativuusjärjestykseen.

UPJ:n oleellisena sisältönä on se, että palkkauksen tehtäväkohtainen osa määräytyisi tämän selvitetyn vaativuuden perusteella. Lisäksi UPJ:ssä on myöhemmin käyttöön otettava henkilökohtainen palkanosa, joka aikaa myöten ainakin osittain korvaa nykyiset kokemuslisät.

Loppukevään aikana yhdeksästä seurakunnasta tai yhtymästä koottiin Palkkavaaka –järjestelmän mukaiset tehtäväkuvaukset. Suhteellisen suppeassa selvityslomakkeessa kysyttiin työn sisällöstä asioita, joita erilaisista töistä ja erilaisista organisaatioista yleensäkin kysytään.

Seuraavassa on esitetty tehdyt kysymykset ja kommentoitu lyhyesti vastauksia, joita on käyty läpi tähän mennessä vain päällisin puolin.

TYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Ensiksi halutaan tietää työn sisällöstä sen tarkoitus ja pääasialliset tavoitteet. Tämä on perinteisesti ollut hengellisessä työssä vaikea kysymys ja nytkin tarkoituksen ja tavoitteiden sanoittamisessa on onnistuttu vaihtelevasti. Kun seuraavaksi kysyttiin pääasiallisia tehtäväkokonaisuuksia, luultavasti kaikki oleellinen on tuotu esiin; sen sijaan siitä, mikä esimerkiksi papin työssä on pääasiallista ja oleellista, oli erilaisia vastauksia.

Tehtävän vaatimia tietoja ja taitoja kysyttäessä on oleellista muistaa mainita itsestäänselvyys, sen edellyttämä koulutus ja tutkinto. Tätä täydennetään myöhemmällä koulutuksella ja kokemuksella sekä jatkuvalla itsensä kehittämisellä. Esille tuli tässä yhteydessä myös hengellisten tehtävien ikuinen dilemma: toisaalta tehtävän sisältöä voidaan selvittää syvyyssulottuvuudella, toisaalta pitäisi olla laaja-alainen joka paikan höylä.

Vuorovaikutusta on tavalla tai toisella jokaisessa tehtävässä, seurakunnassa niin kuin muuallakin. Kysymys oli tällä kohtaa jaettu kahtia organisaation sisäisen vuorovaikutuksen ja toisaalta ulospäin suuntautuvan selvittämiseen. Sisäisessä ”seurustelussa” on kyse yhteistyöstä, neuvottelusta, ryhmä- ja

tiimityöstä, esimiestoiminnasta ja alaisena olemisesta jne. Seurakunnan ja sen työntekijöiden ulospäin suuntautuva vaikuttaminen ja yhteistyösuhteet esimerkiksi kunnan tai järjestöjen kanssa on helppo kuvata. Mutta mitä on hengellisessä työssä seurakuntalaisiin vaikuttaminen ja mahdollisten muutosten aikaansaaminen – se jää vaiheeseen vielä tämän tutkimuksen jälkeenkin.

Vanhastaan on ajateltu, että seurakunnan perustehtäviä hoidetaan varsin itsenäisesti, ilman selvää ohjausta ja opastusta. Tästä voi joskus olla seurauksena liiallinenkin sooloilu ja yksin tekeminen. Kysely osoitti, että tässä vanhassa kliseessä on totta ainakin toinen puoli.

TYÖN VASTUU?

Lopuksi kyseltiin työn vastuuta, joka voi ilmetä itsenäisyytenä ratkaisuisissa, valtuuksina, asiantuntijana toimimisena, valmistelijana ja työryhmien jäsenyytenä. Näitä kaikkia tuntui sisältävän runsaasti kaikkien pappien, kanttorien ja diakoniatyöntekijöiden työhön.

Kaiken kaikkiaan kysely onnistui varsin hyvin, etenkin kun ottaa huomioon sen, että vastaukset jouduttiin laatimaan ylimääräisenä työnä kevät- ja kesäkauden taitteessa ja sen, että vastaajat eivät juurikaan olleet saaneet opastusta tehtävänsä.

Seuraavaksi neuvottelijoiden ryhmä pyrkii konsultin avustuksella tiivistämään kuvauksista ns. mallitehtäviä (tyyppiä ”seurakuntapappi, kanttori, diakoniatyöntekijä” jne.), joiden avulla seurakuntien on helppo myöhemmin selvittää omien työntekijöidensä tehtävien sisältöä ja vaativuutta. JU-KOssa on neuvottelijoiden tueksi asetettu asiantuntijatyöryhmä, joka toimii sen ajan kun työn sisältöjä selvitetään.

Esko Jossas

AKIn toiminnanjohtaja

Tasa-arvolaki uudistuu

- palkkakartoitukset työpaikoille

Naisten ja miesten välistä tasa-arvoa koskevan lain uudistus on saatu päätökseen. Kesäkuun alussa voimaan astunut laki velvoittaa työnantajia laatimaan yhdessä henkilöstön edustajien kanssa palkkakartoituksen osana tasa-arvosuunnitelmaa. Sen avulla voidaan paremmin puuttua mahdolliseen palkkasyrjintään.

Lain merkittävimpiä uudistuksia on tasa-arvosuunnittelulle asetettava vähimmäisisältö. Työpaikan tasa-arvotilannetta koskevan selvityksen lisäksi suunnitelman tulee sisältää kartoitus naisten ja miesten tehtävien luokituksesta, palkoista ja palkkaeroista. Palkkakartoitukset tulevat siten pakolliseksi osaksi työpaikkojen tasa-arvosuunnittelua. Niiden avulla päästään järjestelmällisesti arvioimaan mahdollisen palkkasyrjinnän olemassaoloa. Havaittuun palkkasyrjintään voidaan puuttua tasa-arvolain osoittamilla keinoilla.

Suunnitelman tulee sisältää myös toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi ja arvio aikaisempien toimenpiteiden toteuttamisesta ja niiden tuloksista. Myös ehdotukset toimenpiteiksi palkkauksellisen tasa-arvon saavuttamiseksi on kirjattava.

Tasa-arvosuunnitelma voidaan edelleen sisällyttää henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaan tai työsuojelun toimintaohjelmaan. Tasa-arvosuunnittelun tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko työnantajalle, joka laiminlyö suunnitteluvollisuuden tasa-arvovaltuutetun antaman kehutuksen jälkeenkin.

Pääsääntöisesti suunnitelma on laadittava vuosittain. Paikallisesti voidaan kuitenkin sopia, että selvitys tasa-arvotilanteesta palkkakartoituksineen tehdään vähintään kerran kolmessa vuodessa.

Työmarkkinakeskusjärjestöt laativat yhdessä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa ohjeistusta uuden lain tasa-arvosuunnitelmaa koskevista säännöksistä.

SOVELTAMISALA LAAJENE

Tasa-arvolain soveltamisala laajenee soveltuvien osin työ- tai palvelussuhdetta lähellä oleviin työn tekemisen muotoihin ja vuokratyövoimaan. Lakia sovelletaan, mikäli työn tekeminen tapahtuu samantyyppisissä olosuhteissa kuin työ- tai palvelussuhteessa. Tällaisia ryhmiä olisivat muun muassa itsenäi-

set ammatinharjoittajat ja tietyissä tilanteissa myös toimitusjohtajat.

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan mietinnössä todetaan, että työsyryntäsäännökset voivat tulla sovellettaviksi osakeyhtiön toimitusjohtajaan lähinnä vain tilanteissa, joissa henkilön oikeussuhde on päätetty esimerkiksi raskauden, synnytyksen, vanhemmuuden tai muun perheenhuoltovelvollisuuden perusteella.

PALKKATIEDOT TASA-ARVOVALTUUTETULTA

Yksittäisen palkkasyrjintätapauksen selvittäminen edellyttää tietoa samaa tai samanarvoista työtä tekevän henkilön eli niin sanotun verrokin palkasta. Palkkatietojen saanti ilman verrokin suostumusta on mahdollista tasa-arvovaltuutetun kautta. Eduskunta keskusteli ja äänesti luottamusmiesten oikeudesta saada palkkatiedot syrjintäepäilyissä, mutta hallituksen alkuperäinen esitys säilyi.

Eduskunta kuitenkin hyväksyi lausuman, jonka mukaan hallituksen on seurattava tasa-arvolain toteutumista ja erityisesti tasa-arvosuunnitelmien laatimista, sisältöä ja vaikutuksia sekä palkkatietojen saantimenettelyn toimivuutta. Hallituksen on annettava selvitys työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle vuoden 2009 loppuun mennessä.

OPPILAITOKSET JA ETUJÄRJESTÖT LAKIIN

Laissa kielletään myös syrjintä oppilaitoksissa. Oppilaitoksen tulee vuosittain yhteistyössä henkilöstön ja opiskelijoiden edustajien kanssa laatia tasa-arvosuunnitelma. Suunnitelmalle on asetettu vähimmäisisältö eli sen tulee sisältää kartoitus oppilaitoksen tasa-arvotilanteesta ja siihen liittyvistä ongelmista sekä toteutettavat toimenpiteet.

Suunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksessa laadittavaa suunnitelmaa. Se voidaan laatia vuosittain tai sopimuksen mukaan vähintään kerran kolmessa vuodessa. Oppilaitoksia koskevat säännökset eivät koske perusopetuslaissa tarkoitettuja opetuksen järjestäjiä ja kouluja.

Uudistuksen yhteydessä lakiin lisättiin säännös myös syrjinnästä etujärjestöissä. Jos henkilö asetetaan muita epäedullisempaan asemaan sukupuolen perusteella työmarkkinajärjestön tai muun ammatillista edunvalvontaa harjoittavan järjestön

toiminnassa, jäseneksi pääsyssä tai sen tarjoamia etuuksia annettaessa, on menettelyä pidettävä tasa-arvolain mukaisena kiellettyä syrjintänä. Sukupuolisyrjinnän kieltö etujärjestöissä tulee lain seuraamusten ja valvonnan piiriin samalla tavalla kuin syrjintä työelämässä ja oppilaitoksissa.

HYVITYSTEN YLÄRAJA POISTUU

Tasa-arvolain mukaista syrjinnän johdosta maksettavaa hyvitystä koskevat säännökset muuttuvat nykytilaan verrattuna niin, että ohjeellinen ylära-

ja koskee vain työnhakutilanteita. Tällöinkin hyvityksen enimmäismäärä 15 000 euroa voidaan ylittää, kun se syrjinnän vakavuus ja muut olosuhteet huomioiden on perusteltua. Muissa tilanteissa ylärajaa ei ole määritelty.

Kanneaika on määritelty kaksijakoisesti. Kanne hyvityksen suorittamisesta on nostettava kahden vuoden kuluessa syrjinnän kiellon rikkomisesta. Työhönottotilanteissa kanne on nostettava vuoden kuluessa.

Kirjoittaja on AKAVA ry:n lakimies.

Opiskelijan työttömyysturvasta

Työssäolo opintojen aikana on varsin yleistä myös kirkon alan opiskelijoilla. Opintojen keskeytyessä tai välittömästi valmistumisen jälkeen työllistyminen ei ehkä ole selviö, joten ansiosidonnaisen työttömyyspäivärahan saamisen edellytysten hankinta on syytä aloittaa hyvissä ajoin: kerrytä työssäoloa ja varmista työttömyyskassan jäsenyys jo opiskeluaikana. Ammattijärjestön ja työttömyyskassan jäsenyyteen liittyvissä asioissa Sinun kannattaa ensin olla yhteydessä oman alasi liiton toimistoon, koska järjestöjen käytännöissä on luonnollisia eroavaisuuksia.

OIKEUS ANSIOPÄIVÄRAHAAN TYÖTTÖMYYSKASSASTA

Ansiopäivärahaa voidaan maksaa henkilölle, joka

- on ilmoittautunut työvoimatoimistoon kokoaikaisen työn hakijaksi
- on ollut kassan jäsenenä vähintään 10 kuukautta (jäsenyysaika)
- on ollut jäsenyysaikana työssä vähintään 18 tuntia (opetusala 8 tuntia) viikossa 43 viikon ajan työt-

tömyyttä edeltävän 28 kuukauden tarkastelujakson aikana (työssäoloaika); Työstä maksetun palkan tulee olla työ- tai virkaehtosopimuksen mukainen tai kokoaikatyössä vähintään 929,60 euroa kuukaudessa (v. 2005).

Akavalainen kirkon alan opiskelija Erityiskoulu- tettujen työttömyyskassan Erkon jäseneksi

- Opiskelija voi liittyä kassan yksilöjäseneksi ollessaan työssä opintojen aikana. (Tarkista asia ensin omasta järjestöstä.) Huom! Työn ei tarvitse olla oman alan työtä.
- Tarkemmat hakuohjeet saa kassasta, katso tämän lehden viimeinen aukeama.
- Valmistuttuaan tai keskeytettyään opintonsa vähintään vuodeksi on oikeus ansiopäivärahaan, mikäli täyttää jäsenyys- ja työssäoloehdon.
- Päätoiminen opiskelu pidentää työssäoloehdon tarkastelujaksoa enintään 7 vuotta.
- Työssäoloehdon voi siis kerätä yli 9 vuoden kassajäsenyyden aikana.
- Jäsenen on ilmoitettava olosuhteiden muutos kassaan ja liittoon, kun hän valmistuu.

Vara ei venettä kaada!

Liity opiskelijajäseneksi!

Lisää tietoa ja liittymislomakkeen saat omasta liitostasi

Diakonia-
työntekijöiden Liitto

toimistosihtööri
Pirjo Heikkinen
(09) 150 2487
pirjo.heikkinen@dtl.inet.fi
www.dtl.fi

Suomen
Kanttori-urkuri

liitto
toimistosihtööri
Tuija Kukkonen
(09) 150 2446
tuija.kukkonen@akiliitot.fi
www.kolumbus.fi/skul

Suomen
kirkon pappisliitto

toimistosihtööri
Heli Meinola
(09) 150 2653
heli.meinola@akiliitot.fi
www.pappisliitto.fi

MARKKU HEKKALA

Työ syö, sen olemme varmasti huomanneet jokainen

Mistä lisää syötävää?

Kirjoitan tätä istuen maassa bussipysäkillä 4-tien ja 13-tien risteyksessä. Olen matkalla Savonlinnaan, oopperajuhlien viimeisen esitys on tänä iltana. Tulin tähän bussilla Kokkolasta ja odottelen ystävääni, joka poimii minut - toivottavasti - tästä matkaansa.

Aloitin nykyisessä työpaikassani, Kälviän kanttorina, 10 vuotta sitten. Kuusi vuotta sitten valmistuin soiton opettajaksi, opiskelin työn ohessa, voisi kai sanoa, että harrastin opiskelua. Opiskelu antoi omalta osaltaan intoa ja tietysti virikkeitä töissä puurtamiseen, mutta kyllä se väsyttikin. Valmistuessani olin niin täynnä kirkkomusiikkia, että päätin tehdä välillä jotain muuta. Olin jo aiemmin hakenut rauhanturvatehtäviin ja nyt kutsu kävi. Lähdin Bosnia-Hertsegovinaan. Rauhanturvatoissa kului Bosniassa ja Libanonissa kahdessa eri jaksossa yhteensä vajaa kaksi vuotta.

Musiikin harrastaminen ja lomilla konserteissa käyminen tuona aikana oli todella antoisaa. Musiikille herkästi aivan uudella tavalla, kun sitä ei ollut jatkuvasti tarjolla. Tosin cd-levyjä kuuntelin varmasti enemmän kuin seurakuntatyössä ollessani! Kotiuduttuani jatkoin kanttorin töitä ja vuoden kuluttua aloitin jälleen musiikin opiskelun.

Vaikka työn ohessa opiskelu on äärimmäisen rankkaa, Kokkola - Oulu -välin reisaaminenkin viikottain vie oman veronsa, on opiskelu kuitenkin niin antoisaa, että loppujen lopuksi jaksan työssäni varmasti paremmin, kun saan opiskelun muodossa kehittää itseäni.

VAIHTELUA SEKÄ TUTTUA JA TURVALLISTA

Täydellinen alan ja ammatin vaihtaminen välillä on myös tuonut voimia. Kun työ alkoi maistua puulta, oli ehdottomasti oikea ratkaisu lähteä välillä muihin hommiin, nyt taas jaksaa ja kiinnostaa! Oman työn puitteissakin vaihtelua voi löytää, viikko rippileirillä avaa kummasti näköaloja, vaikka heti leirin jälkeen onkin kaikkine univelkoiheen lähes puolikuollut. Yritän aina järjestää työt niin, että voin olla mahdollisimman paljon mukana leireillä. Nuoret vaativat työntekijältä samanlaista panosta kuin huippu-urheilijalta vaaditaan, leirit jännittävät ja leirielämä saa välillä käymään ylikierroksilla, mutta sopivana annoksena eläminen täysin erilaisessa tilanteessa, yhteisössä ja ympäristössä, esimerkiksi

ihanan luonnon keskellä saa loppujen lopuksi lähes nuortumaan. Tutussa ja turvallisessa pysyminen on varmasti joillekin ehdoton edellytys työssä jaksamiselle. Itselleni tutut asiat ovat perusta, jonka päällä voi välillä heittäytyä päänäpistojen vietäväksi. Joku on sanonut, että elämä on lyhyt ja kuluu hukkaan, jos siitä puuttuu impulsiivisuutta. Hassujen asioiden tekeminen välillä piristää, eikä kannata liikaa ajatella, mitä muut ajattelevat, tässäkin Kristus vapautti meidät vapauteen!

Hetkellisiä työ- ja muitakin väsymyksiä vastaan koetan taistella hoitamalla fyysistä kuntoa lähinnä uiden ja hölkkäämällä. Jos ilta sattuu olemaan töistä vapaa ja tarjolla on esimerkiksi Keski-Pohjanmaan Kamariorkesterin konsertti, olen päättänyt, että lähdän sinne varmasti, jos olen väsynyt. Poikkeuksetta siellä virkistyy! Joskus tuntee piristytensä saman tien, mutta vaikka joskus osa konsertista menisikin ohi puoliunessa, on hyvän musiikin rentouttava ja edelleen virkistävä vaikutus uskomaton! Jälkeen päin tuntee olonsa todella levänneeksi ja hyväksi.

YHTEISÖSSÄ

Ihmissuhteet vaikuttavat jaksamiseen. Niiden hoitaminen vaatii, mutta ne myös antavat. Retuperällä olevat ihmissuhteet ne vasta rankkoja ovatkin! Tämähän koskee myös työyhteisöjämme. Onneksi omassa työpaikassani työyhteisön hyvinvointiin ja työntekijöiden jaksamiseen kiinnitetään huomiota ja panostetaan.

Tulehtuneet työyhteisöt ovat resurssien hukkaan heittämistä, joissa vain pari asiaa mainitakseni kauteus ja omaan napaan tuijottaminen - jota sitäkin voi vaikkapa synniksi kutsua - tuhoavat sen, mitä muuten ponnistelemalla ja suurella työllä saadaan aikaan. Työehdot, vessit ja muut säännökset ovat olemassa meidän ja työnantajan turvana. Ne eivät ole keino, jota kyseenalaisesti, tai liian kirjaimellisesti tulkitsemalla kahlehditaan ja viedään työmotivaatio sekä varmasti tehdään loppu työntekijän jaksamisesta.

Inhimillisyys kuuluu ihmisyyhteisöön - myös työyhteisöön - kirkkoonkin - erityisesti kirkkoon. Kun annamme itsellemme ja toisillekin mahdollisuuden olla ihmisiä ja tajuamme, että väsymys ja mokatkin ovat osa inhimillistä ihmisen elämää, jaksamme

paljon paremmin. Meidän täytyy osata välillä hellittää, levätä ja myös luottaa siihen, että hommat hoiutuvat, vaikka itse emme joka asiaan puutukaan. Jos työ alkaa viedä tekijäänsä, alkaa luulla itseään ainakin lähes korvaamattomaksi ja koettaa tehdä kaiken, eikä tämä työ tekemällä loppu! Täydellisen suoritusautomaatin voisi ehkä rakentaa, sillä ei kuitenkaan olisi sosiaaliturvatunnusta eikä siis mahdollisuutta kirkon töihin! Omat onnistumiset tietysti antavat myös voimaa, tahdomme vain usein unohtaa pienet asiat, joihin voisimme olla tyytyväisiä!

Kirjoitan tähän lopuksi voimanlähteenä vielä Taivaallisen Työnantajamme. Häntä ei voi jättää mainitsematta, vaikka Hänen vaikutuksensa tässä-

kin asiassa on itsestään selvä. Vaikeinakin aikoina voimaa on tullut sen verran, että on jaksanut. Hän hoitaa sanallaan, sakramenteillaan (mikä etuoikeus, luontaisetu ja palkan lisä meidän työssämme, sellainen, johon verottajakaan ei voi puuttua), musiikilla ja kaikilla muilla lahjoillaan. Hän hoitaa monin tavoin, joita emme edes huomaa.

Kyyti Savonlinnaan järjestyi, ooppera on nähty ja kuultu. Se oli loistava - taas jaksaa! Kunpa vain osaisi aina pitää silmänsä ja korvansa auki ja uskaltaisi ottaa vastaan kaiken sen hyvän mitä tarjotaan!

Kirjoittaja on Kälviän seurakunnan kanttori.

Vuoden 2005 kanttori Osmo Jämsä Toholammilta.

Osmo Jämsä on Vuoden kanttori 2005

Suomen Kanttori-urkuriiliiton hallitus on nimennyt vuoden 2005 kanttoriksi Toholammin seurakunnan kanttorin Osmo Jämsän. Jämsä palkittiin liittokokouksessa Kuhmossa 7. kesäkuuta.

Valinnan perusteena oli erityisesti se, että Osmo Jämsä on rakentanut pienen seurakuntaan poikkeuksellisen tasokkaan, laajan ja monipuolisen musiikkitoiminnan. Osmo Jämsä on solminut tuloksellisia yhteistyösuhteita seurakunnan, kunnan ja järjestöjen välille sekä harjoittanut valtakunnallisestikin merkittävää sävellys- ja sovitustoimintaa.

Vuonna 1943 Toholammilla syntynyt Osmo Jämsä valmistui Sibelius-Akatemiasta musiikinjohtajaksi, kanttori-urkuriksi sekä trumpetistiksi 1970-luvun

alussa. Hän on toiminut Toholammin kanttorina yli 20 vuotta ja lisäksi työskennellyt peruskoulun yläasteen ja lukion sekä musiikkiopiston ja kansalaisopiston opettajana.

Osmo Jämsä johtaa Toholammin Puhallinorkesteria, jonka hän perusti vuonna 1972. Orkesterissa on kasvanut 20 ammattimuusikkoa orkestereihin Suomessa ja Ruotsissa. Osmo Jämsä on säveltänyt ja sovittanut paljon, erityisesti kuorolle ja puhallinorkesterille.

Tunnustuksena ansioistaan Jämsälle luovutettiin Sotkamon Urkurakentamon lahjoittama Principalurkupilli seinälaattaan kiinnitettynä sekä liiton rahalahja.

Arkimaassa, arkityössä, arkeen nääntyvät

Heinäkuun alussa sain orkesterini kanssa osallistua Latvian Riassa pidettyyn koululaisten kuoro-, tanssi- ja orkesterifestiivaaliin. Juhla pidetään joka neljäs vuosi. Esiintyjiä oli yhteensä 35 000.

Olen Suomessakin ollut mukana koulun suurjuhlilla, SULASOLin laulu- ja soittojuhlilla ja kirkkolaulujuhlilla. Voin siis vertailla. Latviassa saimme soittaa muiden esiintymisten ohella yli tuhannen soittajan yhteisesityksessä. Sama soittajamäärä oli myös huhtikuussa Kuopiossa puhallinorkesterien Suomenmestaruus-kisoissa, tosin erikseen soittamassa. Soittajien määrässä ja laadussa ei siis ollut mitään ihmeellistä Suomeen verrattuna. Laulajien ja tanssijoiden speksaakkelit Latviassa sen sijaan tekivät mahtavan vaikutuksen.

Seurasimme tanssiesitystä, jossa stadionin täyttivät tuhannet noin 7 – 20-vuotiaat koululaiset. Poikia oli saman verran kuin tyttöjä. Kaikki tiesivät mitä tekivät. Innostuksen hurmio paistoi jokaisen kasvoilta. Organisoinnin huipputähteenä kentälle syntyivät aina juuri ne kuviot, jotka oli tarkoitettukin. Kuulimme, että ryhmät olivat päässeet mukaan vaativan karsinnan kautta. Esimerkiksi meidän Jormalassa sijainneen majoituskoulun kolmesta tanssiryhmästä vain yksi oli läpäissyt karsinnan. Harrastajia on siis valtavasti.

Vielä suuremman vaikutuksen teki latvialaisten koululaisten muodostama kuoro. Mukana olivat meidän yläaste- ja lukioikäiset. Laululavalla vastapäättä yleisöä oli 15 000 laulajaa. Latvian asukasluku on puolet Suomen asukasluvusta. Todennäköisesti poikia oli lähes saman verran kuin tyttöjä. Sitä tosin oli vaikea nähdä etäisyyden vuoksi. Yleisömäärä ylitti kaksinkertaisesti suuren kuoron laulajamäärän. Kuoro lauloi lähes kaksi tuntia orkesterin säestyksellä äänissä, ilman nuotteja. Laulut olivat rytmikkäitä eivätkä kovin vaikeita, mutta esitettiin rikkeettä ja täsmällisesti kuoron koosta huolimatta. Valtava innostus oli helppo kuulla. Joissakin teoksissa säveltäjät itse olivat johtamassa tai säestämässä. Kuorolaisilla oli erivärisiä liinoja, joilla he muodostivat yli hehtaarin suuruiseen laulurinteeseen laulun sisältöä esittäviä kuvioita.

Hämärän laskeuduttua kuvioitiin taskulampuilla. Kaksi suurta videotaulua näytti yksityiskohtia esiintyjistä. Varsinaisen ohjelman päätyttyä latvialaiset ryhtyivät laulamaan yhteislaulua - ilman mo-

nisteita. Koululaiskuorolaiset osallistuivat niihin välillä riemusta kiljuen. En tiedä, kauanko tätä jatkui, koska jouduimme lähtemään varhaisen aamuhätyksen takia ja poistumisruuhkaa aiheellisesti peläten.

Toki meilläkin on kansainväliset mitat täyttäviä tyttökuoroja, muutama nuorisosekakuoro ja pari poikakuoroa. Vielä 1970-luvulla Keski-Pohjanmaalla oli nuorisokuoro joka toisessa seurakunnassa. Nyt taitaa muutama tyttökuoro olla, mutta aika näkymättömissä. Lapsikuoroistakin pojat puuttuvat melkein kokonaan.

Kun lapset eivät laula, eivät laula nuoretkaan. Musiikkiluokat ja musiikkikoulut kyllä tekevät poikkeuksen, mutta niistä ei ole massojen laulukouluttajiksi. Pikemminkin päinvastoin, kun ne vievät parhaat kyvyt tavallisista luokista. Laulun aloittaminen keski-iässä on jo vaikeaa. Niinpä kirkkokuorot ja esimerkiksi mieskuorot kärsivät uusien laulajien puutteesta. Virsilaulunkin kerrotaan olevan kriisissä. Virsivisa ja virsimerkit kyllä osoittavat, että kirkossa ei ole antauduttu. Miksi laulu yleisesti ottaen taantuu? Kysymys on kirkonkin kannalta erittäin tärkeä. Haluan etsiä syitä taantumaa ja keinoja laulun elvyttämiseen.

MUSIIKKI OPETTAJAKOULUTUKSESSA

Noin 20 vuotta sitten luokanopettajakoulutukseen pyrkijöiltä poistettiin musiikin koe. Musiikki kyllä auttaa edelleen kokeeseen pääsyyn, mutta ei enää kokeessa. Kenenkään viisautta? Taitoaineet, jos mitkä tulisi testata, koska niitä ei opita lukemalla ja ne ovat tunnetusti vaikeimpia opettaa. Ellei lauluun innostuta ala-asteella, harvoin innostus syttyy yläasteella tai lukiossa.

Olen kuullut, kuinka entisestä kaikin tavoin aktiivisesta pienestä ala-asteesta on tullut muissakin suhteissa passiivinen ainoan musikaalisen opettajan jäätyä eläkkeelle. Tietysti opettajien muut harrastusainevahvuudet voivat korvata tätä puutetta.

On sääli eikä kenenkään etu, että musiikkiopintojen hyvä koulutus jää hyödyntämättä opettajakoulutuksessa. Pitäisi siis kiireesti palauttaa luokanopettajakoulutukseen pyrkiville musiikin koe. Jokainen pienikin ala-aste tarvitsisi ainakin yhden soittotaitoisen ja lauluun innostavan opettajan ja isommissa voisi olla oma musiikinopettaja.

JYTÄÄ, JYTÄÄ

1970-luvulla musiikinopetus muuttui iskelmä- ja rockpainotteiseksi. Yläasteen ja lukion kirjatkin tunkivat tätä linjaa. Oppilaille muodostui se kuva, että rock on ainoa oikeaa musiikkia. Niinpä muun musiikin tarjoaminen kävi vaikeaksi tai mahdottomaksi opettajan auktoriteetista riippuen. Rockissa laulutapa on toinen. Enpä siis laula klassisella tavalla lainkaan. Kirjojen laulut olivat myös usein liian vaikeita.

Vahingollista ja yksipuolistavaa kehitystä tukeva koodissa monen radiokanavan kautta tuleva soittolistojen mukainen jytä. Olenpa kuullut, kuinka terveyskeskuksessa tästä elämästä lähdetään Radio Novan tahtiin. Millähän kodit ja kauppa-liikkeet saataisiin kääntämään Ylen 1:lle tai poistamaan ainainen taustahäly? Tähän en osaa vastata. Kouluissa voitaisiin kuitenkin palata helpompaan laulupainotteiseen ohjelmistoon, käyttäen kyllä säestystä, mutta ei nuijia rumpukompilla innokkaimpiakin laulajia hiljaiseksi. Kuorot laulakoot vaikeat laulut.

VÄHÄN OPETUSTA

Musiikkitunnit vähenivät kaikilla asteilla muuttuen lähes kokonaan valinnaisiksi. Tuntien loppuessa pätevät musiikinopettajat ovat jääneet vain suurimpiin kouluihin. Kun tästä ja edellä olevista syistä musiikki muuttuu aneemiseksi, sitä ei valita. Tämän päivän lapsille Beethoven on koira ja Mozart suklaapallo. Siispä lisää musiikkitunteja kaikille luokka-asteille ja sitä kautta päteville musiikinopettajille töitä.

ARKEEN NÄÄNTYVÄT

Kurssimuotoisuus on lisännyt tiedollista materi-

aalia yli kohtuuden. Koulupäivät ovat muuttuneet niin eripituisiksi, ettei koulun jälkeiseen kerhotoimintaan, esimerkiksi kuoroon ole helppo osallistua ja sitä ei ole helppo edes järjestää. Lukio väsyttää varsinkin tunnollisia nuoria. Suomalaista koululaisesta leimaa ankea arkipäiväisyys pääasiassa opetussuunnitelmista johtuen. Lastenkamarin iltasoitossa rovasti Mikko Himanka sanoo osuvasti: *"Ne paljon jäävät vaille, jotka sadun hylkäävät ja arkimaassa, arki-työssä arkeen nääntyvät."* Laulun hylkääminen merkinnee aivan samaa.

Koulupäivät pitäisi palauttaa myös lukiossa korkeintaan kuuden tunnin pituisiksi ja järjestää kerhotoimintaa seitsemännelle. Ehtiähän sitä runsasta valinnaisuutta ja huippuun vietyä erikoistumista harrastaa myöhemmissä oppilaitoksissa. Monissa maissa jokainen koululainen osallistuu johonkin harrastuskerhoon ja sitä voi olla jopa tunti jokaisena koulupäivänä. Jurmalassakin ulkopuolinen ammatilainen johtaa koulun kuoroja. Siinäpä kanttoreille sopiva sivuhomma tai koulun ja seurakunnan yhteistyömahdollisuus.

Jos koulu seurakunnan tukemana antaa tilaa positiivisille elämyksille, auttaa se ihmistä kehittymään henkisesti ja hengellisesti terveeksi aikuiseksi. Uskon, että latvialaislapset ja -nuoret innostuneiden esitystensä jälkeen poistuivat paikalta entistä vahvempina ihmisinä.

Mielipiteilläni ei ole mitään tieteellistä näyttöä. Tämä on vain yksi huolestunut puheenvuoro ja moiseen kertaan avatun keskustelun jatko. Vastaankin saa väittää ja mahdollisia virheitä korjata. Jonkinlaista kokemuksen tuomaa syvyyttä antanee se, että kanttorin työn ohessa ja välissä olen toiminut vuodet 1971 - 1990 pienen yläasteen ja lukion musiikinopettajana.

osmo.jamsa@toholampi.fi

Opintomatkat

AKIn opintomatka 2006

TAIZÉ JA RANSKA: 18. - 25.4.2006

Teemat: Retriitti, hiljaisuus, nuorisotyö, musiikki.

Kohderyhmä: Papit, lehtorit, muut teologit ja kanttorit

Matkanjohtajat: Hannele Repo ja Stina Lindgård

Pappisliiton opintomatka 2006

ISTANBUL, TURKKI: 11. - 18.9.2006

Teemat: Kristinuskon historia, ortodoksinen kirkko, kristinuskon ja islamin kohtaaminen

Matkanjohtajat: Gunnar af Hällström ja Esko Jossas

Matkojen tarkemmat tiedot tulevissa Crux-lehdissä. Matkoille voi jo ilmoittautua toimistosihiteeri Heli Meinolalle sähköpostitse osoitteella heli.meinola@akiliitot.fi tai puhelimitse numeroon (09) 150 2653.

Hiippakuntasisartyön 40-vuotista taivalta juhlittiin Kuopiossa 17.5.2005.

MARJA PAKARINEN

Diakonian hiippakuntasihhteereitä toiminut jo 40 vuoden ajan

Kuopion hiippakunnan tuomiokapituli ja Kirkkohallituksen diakonia ja yhteiskuntatyö järjestivät hiippakuntasisartyön 40-vuotisjuhlakokouksen Kuopiossa 17.5.2005. Marja Pakarinen kertoi tilaisuudessa hiippakuntasisartyön perustamisajoista.

SISAR AIRA RAILIO PIONEERINA

Suomi on ainoa maa Euroopassa, jossa kirkkolain

mukaan jokaisessa seurakunnassa tulee olla diakonian virka. Laissa määritellään myös seurakunnan ja hiippakunnan tehtävät ja vastuunjako diakoniatyössä. Laki astui voimaan 60 vuotta sitten. Jo pitkään ennen lain määräyksiä olivat monet yhdistykset ja seurakuntien diakoniarahastot palkanneet työntekijöitä "sairaiden, köyhien ja muuten puutteenalaisten" hoitamiseen. Ensimmäinen seurakuntasisar aloitti Raumalla vuonna 1879 kauppaneuvos Mikael Ilvánin testamenttirahoilla.

Ensimmäisissä ohjesäännöissä mainittuja hiippakuntapastoreita toimi hiippakunnissa jo heti so-

dan jälkeen selvittelemässä ulkomailta tulevien jälleenrakennusavustusten jakoa ja aloittamassa seurakuntien diakoniatyötä muuttuneissa olosuhteissa. Ohjeita laatineen toimikunnan mietinnöissä mainitaan myös hiippakuntasisar, jonka tuomiokapituli voi ottaa ”diakoniatyön yhtenäisyyttä valvomaan”. Turun arkkihiippakunta teki tässä aloitteen kutsamalla tehtävään terveys-sisar, diakonissa Aira Railion 1.11.1948 lukien. Hän sai tehtäväkseen hiippakunnan diakonissatyön järjestämisen ja diakonisoiden työn ohjaamisen. Vasta noin puolessa hiippakunnan seurakunnista oli tuolloin diakonian virka. Aira Railio kertoi Turun Sanomien haastattelussa monen sisaren toimivan yksin ja vaikeissa olosuhteissa sekä kaipaavan oman ammattikunnan edustajan ohjausta ja tukea. Hän kertoi, että yleensä sisaret tekevät työtään tyytyväisinä ”sillä he saapuvat vanhusten ja sairaitten luokse auttajina ja ystävinä. Monen vanhuksen elämän illan yksinäisyyteen seurakuntasisar on tuonut lämpöä ja rakkautta ja monia he myös ovat opastaneet saavuttamaan sydämen rauhan.”

Kuopion hiippakunnan tuomiokapituli teki päätöksen hiippakuntasisaren virasta vuonna 1949, ja piispa Eino Sormusen ”taivuttelemana” Aira Railio siirtyi Kuopioon vuoden 1950 alusta erityisesti rajaseutusisarten tueksi ja ohjaajaksi. Tuomiokapitulin istuntojen pöytäkirjat kertovat sen ajan kysymyksistä virkaa täytettäessä. Aira Railio ilmoitti haluavansa siirtyä, jos Kuopiosta löytyisi asunto. Helsingin Diakonissalaitos, jonka ”tyttöä” sisar Aira oli, antoi luvan sisar Airan siirtymiselle. Palkkaa anottiin kirkkohallitukselta, vastaus oli kielteinen. Samoin joidenkin diakoniapastoreiden palkan maksavan Jälleenrakennuskomitean vastaus oli kielteinen. Uusi anomuskierrös – ja jälleenrakennusrahaston käytöstä vastaava pastori Ahti Auranen ilmoitti, että laardin myynnistä saatu noin puolen miljoonan markan suuruinen summa oli käytettävissä. Lisäksi voitaisiin myydä tuomiokapituliin tulleita polkupyöriä ja muita lahjatavaroita. Palkkaa maksettiin palkkaluokan 17 mukaan, ja Helsingin Diakonissalaitokselle menevän osuuden eli 2 100 mk/kk suoritettiin tuomiokapituli.

Lyhyeksi jäi hiippakuntasisaren kausi kuitenkin Kuopiossakin. Kesäkuun alussa vuonna 1951 sisar Aira kutsuttiin Sisälähetysseuran diakonissalaitoksen johtajattareksi Pieksämäelle. Kokemukset viran tarpeellisuudesta olivat kuitenkin vakuuttavat, ja ajatus jäi elämään diakonissalaitoksissa ja sisarten keskuudessa. Diakonissalaitoksissa alkoi vanha sisarkotijärjestelmä murtua; huolenpito ja tuki laitosten taholta väheni. Nyt lähdettiin yhä nuorempina työhön laitoksen ulkopuolelle ja itse valituille työpaikoille.

SISARLIITTO TOIMII HIIPPAKUNTASISARTEN VIRKOJEN PERUSTAMISEKSI

Suomen Kirkon Sisarliitto perustettiin vuonna 1958, ja ensimmäiseksi liiton puheenjohtajaksi tuli sisar Aira Railio. Sisarliiton päätehtäväksi määriteltiin yhteydenpito sisariin sekä heidän tukeminen elämän ja työn kysymyksissä. Liiton matkasihteeri vuodesta 1960 lähtien oli odotettu vieras rovastikunnittain kokoontuvissa alaosastoissa.

Hiippakuntasisarten virkojen saaminen oli Sisarliiton toiveissa, kun sen hallitus lähetti 4.3.1961 laajennetulle piispainkokoukselle huolellisesti perustellun aloitteen virkojen perustamiseksi. Laajennettu piispainkokous asetti toimikunnan, jonka jäseninä olivat pj Aira Railio, asessori Erkki Kurki-Suonio ja kirkkoneuvos Mauno Saloheimo. Toimikunta ehdotti viiden viran perustamista piireihin, joissa hiippakuntien alueita oli yhdistetty. Piispainkokous ei hyväksynyt suunnitelmaa, vaan ehdotti yhden ns. tarkastavan diakonissan viran perustamista koko maata varten. Siihen taas laajennettu piispainkokous otti kielteisen kannan.

Vuonna 1963 kokoontuvalle kirkolliskokoukselle yleinen valmisteluvaliokunta teki ehdotuksen virkojen perustamisesta. Sisarliiton hallitus lähetti jokaiselle kokousedustajalle ja piispoille kirjeen tehtävän tärkeydestä. Asiaan suhtauduttiin myönteisesti, ja tärkeitä puheenvuoroja käyttivät mm. tuomiorovasti Samuli Aaltonen ottaen esille yhteiskunnan muutoksen sekä nuoren työntekijän tarvitseman tuen ja ohjauksen. ”Ellei tähän päästä, kirkon myllyt jauhavat tässä kohdin suurimmalta osin tyhjää.” Lopulliseen päätökseen ”ainakin kahden viran perustamisesta” vaikuttivat piispat Kares, Alaja ja Lehtinen sekä asessori Toimi Kauppinen ja maanviljelysneuvos Viljami Kalliokoski.

UUSIA VIRKOJA PERUSTETAAN

Tänä vuonna tulee kuluneeksi 40 vuotta siitä, kun ensimmäiset kirkolliskokouksen hyväksymät virat perustettiin. Kuopion hiippakunta sai 14 vuoden jälkeen uuden viranhaltijan, diakonissa Marja Pakarisen, joka otti tehtävän vastaan 1.5.1965. Ouluun hiippakuntasisareksi tuli samana vuonna elokuun alusta Saima Päätalo s. Mäkelä. Vuoden 1966 laajennetulle piispainkokoukselle ehdotettiin virkojen perustamista Tampereelle ja Turkuun. Asessori Olli Heilimon ehdotus Mikkeliin perustettavasta hiippakuntasisaren virasta toteutui; viran hoitajaksi tuli 16.5.1967 diakonissa Pirkko Siiskonen s. Niemi.

Seuraavina vuosikymmeninä pitkään suunniteltu ja toivottu hiippakunnallinen virka tuli hyväksytyksi jo koko kirkon alueella. Uudet virat tulivat Turkuun 1973, Porvoon ja Helsingin hiippakuntiin 1974, Tampereelle 1976, Lapualle 1989 sekä Espoon hiippakuntaan 2004. Hiippakuntien diakoniapap-pien virat on muutettu hiippakuntasihteereiden vi-

roiksi työalueenaan diakonia- ja yhteiskunnallinen työ, ja näissä viroissa yhtä lukuunottamatta toimii tällä hetkellä diakoniakoulutuksen saanut työntekijä.

**HIIPPAKUNTASIIHTERI
ASiantuntijajohtajana ja
SUUNNANNÄYTTÄJÄNÄ**

Hiippakuntia on nyt yhdeksän ja diakoniatyöntekijöitä noin 1 200. Hiippakunnallinen ja seurakunnallinen diakoniatyö jatkuu. Muutos sisar Airan ajasta on merkittävä – samoin 1960-luvun aloittajien ajoista. Työtavat, suunnitelmat, odotukset ja vaatimukset ovat nyt toisenlaisia. Jokaisella vuosikymmenellä kysellään, mikä nyt on tärkeää. Taannoin eräs tutki-

ja kysyi, millaista on oikea diakonia, mikä sen oikea kohde. Tutkija arveli työn olevan ”hapuilua diakonian suuntaan”. Puutteellista ja keskeneräistä se tulee aina olemaan, mutta sen ”elinvoima ja oikeutus riippuu siitä, että se on luonteeltaan raamatullista ja kristillistä”, kuten piispa Sormunen diakonian määritteli. Suunta on edelleen lähimmäinen, joka kaipaava vapauttavaa armon sanomaa, rohkaisevaa toivon viestiä ja rakastavaa hoivaa, nähdäksesi ja kuuluksi tulemista. Tässä tehtävässä ovat mukana seurakuntalaiset, diakoniatyöntekijät – ja heidän asiantuntijajohtajansa, hiippakuntasihteerit.

Kirjoittaja on Lahden Diakoniaopiston rehtori emerita. Kirjoitus on otteita hänen pitämästä hiippakuntasisäryön historiikista Kuopiossa 17.5.2005.

Papiston päivät 2006

Seuraavat Papiston päivät pidetään Helsingin Messukeskuksessa
17. - 18. lokakuuta 2006.

Kyseessä on valtakunnallisesti suurin papiston koulutus- ja neuvottelupäivä -tapahtuma.

Teemasta ja ohjelmasta tiedotetaan syyskauden Cruxeissa.

Päiville ilmoittautuminen alkaa keväällä 2006.

Merkitse ajankohta jo nyt kalenteriisi!

Jäsentietojen muutosilmoitus Suomen Kanttori-urkuriliiton jäsenille!

☐ Osoitteen/nimenmuutos ☐ Jäsenlajin muutos ☐ Eroilmoitus

☐ Tarvitsen valtakirjan (Työnantaja vaihtunut)

☐ Jään eläkkeelle, säilytän jäsenyyteni (eläkeläiselle maksuton)

Henkilötunnus _____

Sukunimi _____ Ent. nimi _____

Etunimet _____

Lähiosoite _____

Postinro _____

Postitoimipaikka _____

Puhelin/koti _____ Puhelin/työ _____ Muu puhelin _____

Työnantaja _____

☐ Varsinainen jäsen

☐ Virka-, opinto- tai hoitovapaalla ajalla: ____/____20____ – ____/____20____

☐ Muu jäsen ☐ Työtön ☐ Opiskelijajäsen

Muutos voimassa alkaen ____/____20____

Lähetä muutosilmoituslomake liiton toimistoon osoitteella (tällöin liitto maksaa postituskulut, ts. et tarvitse postimerkkiä):

**Suomen Kanttori-urkuriliitto r.y.
Vastauslähetys/sopimus 00520-666
00003 HELSINKI**

Tuija Kukkonen

Viimeisen liittokokouksen päätöksentekijät yhteiskuvassa. Mukana olivat Marjukka Andersson, Anneli Urvanta, Jukka Kuninkaanniemi, Osmo Jämsä, Sari Oksavuori, Heikki Ali-Löytty, Maija-Leena Anttila, Jukka Hovila, Ville Karhula, Jukka Pietilä, Pertti Laamanen, Eero Mikkonen, Päivi Rimpiläinen, Merja Matero, Matti Saarela, Marko Kupari, Sami Salonen, Juhani Kemppainen, Jukka Hassinen, Eeva Paajanen, Erkki Hnnonen, Eliisa Pokki, Mari Lehtinen, Heikki Poutanen, Mikael Helenelund, Svante Forsman, Jaana Partanen, Tauno Harinen, Harri Kaituri, Markku Hekkala, Keijo Piirainen, Mauri Miettunen, Leo Rahko, Hannu Niemelä, Esko Jossas (AKIn toiminnanjohtaja), Annamari Jokinen (AKIn apulaistoiminnanjohtaja)

ANNAMARI JOKINEN

Ensi helmikuussa valitaan ensimmäinen kanttorivaltuusto

Kanttori-urkuriliiton liittokokous siirtyi historiaan

Suomen Kanttori-urkuriliiton vuosittainen liittokokous pidettiin kesäkuun alussa Kuhmossa. Paikallisena isäntänä toimi Kainuun Kanttorit ry:n puheenjohtaja Tauno Harinen.

Asialistalla oli jälleen isoja ratkaisuja Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI ry:n organisoitumiseen liittyen. Liittokokous teki päätöksen sääntömuutoksesta, jonka mukaan ensi vuodesta alkaen 12-jäseninen valtuusto korvaa liittokokouksen liiton ylimpänä päättävänä elimenä. Liittokokous valitsi myös uuden puheenjohtajan: vuonna 2006 liiton saa johdettavakseen Porvoon ruotsinkielisen tuomiokirkoseurakunnan kanttori, FM Mikael Helenelund.

HALLINNOSTA VAPAUTUU RESURSEJA EDUNVALVONTATYÖHÖN

AKI-organisaatiossa Kanttori-urkuriliitto ja Pappisliitto ovat edelleen erillisiä rekisteröityjä yhdistyksiä, ja molemmilla tulee olla oma hallinto. AKIn perustamisella tavoitellun hallinnollisen järjeistämisen saavuttamiseksi jäsenliittojen hallinnot nivotaan yhteen AKIn hallinnon kanssa.

AKIn ylin päättävä elin on valtuusto, jossa AKI-sopimusten mukaan Kanttori-urkuriliitolla on 12 paikkaa ja Pappisliitolla 28 paikkaa. Jäsenmäärinen mukaan laskettuna liittojen valtuustopaikkojen määrässä olisi suurempi ero, mutta päätösvaltaa on sovitulla laskentakaavalla tasattu pienemmän eduksi. Valtuuston jäsenet valitaan neljäksi vuodeksi pos-

*Liittokokouksen illanvietossa itä-
rajan tuntumassa
Lentiirassa kantto-
rit saivat hetkeksi
vaihtaa tahtipuikot
makkaratikkuihin.*

titse suoritettavalla jäsenäänestyksellä. Kanttori-urkuriliiton valtuustoon valitut tulevat samalla valituiksi AKIn valtuuston kanttoripaikoille. Valtuusto kokoontuu kaksi kertaa vuodessa, ja sen tehtävänä on muun muassa valita hallituksen jäsenet sekä liiton puheenjohtaja.

Kanttori-urkuriliiton puheenjohtaja on tähän asti valittu vuodeksi kerrallaan, ja kausien määrää ei ole rajattu. Uusien sääntöjen mukaan puheenjohtaja valitaan kolmeksi vuodeksi ja kausien enimmäismäärä on kaksi. Tällä on tarkoitus lisätä vakautta liiton johdossa; antaa puheenjohtajalle työrauha ja myös tieto sitoumuksen enimmäiskestosta.

Sääntömuutoksiin oli sitouduttu vuonna 2004 tehdyillä AKI-päätöksillä. Muutosten tarkoituksena on harmonisoida ja modernisoida liiton säännöt, sillä yksinkertainen ja selkeä hallinto vapauttaa liiton resursseja edunvalvonta- ja jäsenneuvontatyöhön.

UUEDELLA PUHEENJOHTAJALLA VAHVA KOKEMUS JA NÄYTTÖ JÄRJESTÖTOIMINNASTA

Liiton nykyinen puheenjohtaja *Marjukka Andersson*, joka on johtanut liittoa vuodesta 1997, oli ilmoittanut, ettei enää ole käytettävissä puheenjohtajan tehtävään.

- On haikeaa jättää tehtävä, jossa on voinut monin konkreettisoin tavoin olla viemässä kanttorikunnan asioita eteenpäin ja josta on ollut laaja näkökulma niin kirkon ja kirkkomusiikin kuin ammattiyhdistysmaailmankin ilmiöihin. Koen kuitenkin, että AKIn toiminnan käynnistymisen myötä yksi selkeä suuri jaksoliiton toiminnassa on saatu valmiiksi, joten nyt on luonteva kohta jättää paikka seuraajalle, *Marjukka Andersson* toteaa.

Uudeksi puheenjohtajaksi valittu *Mikael Helenelund* on "toisen uran" kanttori. Hän on toiminut 1980-luvulla kieltenopettajana Helsingin yliopistossa. Vuodesta 1996 hän on ollut kanttorina Porvoon tuomiokirkkoseurakunnassa. *Mikael Helenelund* on Kanttori-urkuriliiton valtakunnallisen ruotsinkielisen alaostaston Kyrkomusikerföreningenin (KMF)

puheenjohtaja. Hän on ollut Kanttori-urkuriliiton hallituksessa KMF:n edustajana vuodesta 2000. Hän on myös akavalainen luottamusmies Porvoon seurakuntayhtymässä ja JUKOn kirkon neuvottelukunnan varajäsen.

- Otan tehtävän vastaan nöyränä tietäen, että liiton puheenjohtajalta odotetaan paljon työtä ja tuloksia. Haluan hyödyntää tehokkaasti ne uudet mahdollisuudet, joita AKI tarjoaa kanttorien edunvalvonnalle. Lähitulevaisuuden suurimpia haasteita on uuden palkkausjärjestelmän toteuttaminen siten, että myös kanttorit voivat kokea sen oikeudenmukaiseksi ja kannustavaksi. Ilman ammattitaitoisia, työssään viihtyviä ja motivoituneita kanttoreita ei kirkkomusiikki maassamme voi hyvin, eikä silloin kirkkokaan, *Mikael Helenelund* linjaa.

Liittokokous valitsi myös uuden hallituksen jäsenen; vuosina 2006 – 2009 tehtävää hoitaa Turun tuomiokirkon kanttori, *MuM Jukka Pietilä*.

PÄÄTÖKSENTEKOON OSALLISTUI LÄHES KOLMANNES LIITON JÄSENIÄ

Historiallisessa viimeisessä liittokokouksessa oli läsnä 35 jäsentä ja valtakirjoilla edustettuina yli 200 jäsentä. Kokous aloitettiin maanantaina Kuhmon kirkossa keskiviikon urkutuokiolla, jossa kuultiin urkutaiteilija *Erkki Tyniä*. Iltapäivällä ajankohtaisia edunvalvonnan kysymyksiä käsiteltiin niin sanotussa valmistavassa kokouksessa. Hallituksen jäseniä ja kokousedustajia esiintyi illalla Lentiiran kirkossa järjestetyssä iltamusiikissa. Ensimmäinen kokouspäivä päättyi Lentuankosken vaikuttavien kuuhujen äärelle.

Varsinainen liittokokous pidettiin tiistaina. Alkuhartauden toimitti Kuhmon seurakunnan kirkkoherra, lääninrovasti *Kari Nikulainen*. Liittokokouksen aluksi julkistettiin hallituksen nimeämä Vuoden kanttori 2005. Palkinnon sai Toholammin kanttori *Osmo Jämsä*. Kokouksen puheenjohtajaksi liittokokous valitsi Kalajoen kanttorin, kirkolliskokousedustaja *Veli Ainalin*.

Kirjoittaja on AKIn apulaistoiminnanjohtaja.

Pappien, kanttorien ja diakoniatyöntekijöiden työvoimatilanne nyt ja lähitulevaisuudessa maan eri osissa

Kirkolla on edessään uusien työntekijöiden rekrytointivuodet. Seuraavien kymmenen vuoden aikana eläkeiän saavuttaa erittäin suuri työntekijäjoukko noin 3 700 henkeä. Vuonna 2004 kirkon palveluksessa oli 21 409 henkeä ja heistä yli 51-vuotiaita (saavuttaa yleisen 63 vuoden eläkeiän viimeistään 2015) arviolta 6 900 eli noin kolmannes. 63-vuotiaita oli 333, 64-vuotiaita 151 ja 65-vuotiaita 42, joten eläkkeelle jäädään enimmäkseen viimeistään 64-vuotiaina. Jos tilanne säilyy nykyisellään, niin eläkkeelle jää vuoteen 2015 mennessä suunnilleen 5 900 henkilöä. Tämän arvion taustaoletuksena on, että jos yli 63-vuotias poistuu kirkon palveluksesta, hän siirtyy eläkkeelle. Tarkkaa lukua ei ole mahdollista esittää, koska eläkeiät vaihtelevat jonkin verran. Poistuma kirkon palvelussuhteesta on edellä kuvattua suurempi, koska koko yhteiskunnan ikärakenne on samankaltainen. Kirkon palveluksessa oleville työntekijöille aukeaa siten mahdollisuuksia sijoittua myös muun työnantajan tehtäviin.

Ikärakenteeltaan tasaisimmat ammattiryhmät ovat nuorisotyönohjaajat, diakonian viranhaltijat ja kanttorit. Muiden ammattiryhmien kohdalla ikäjakauma on korostetun ”takapainotteinen”. Hiippakunnittain ikäjakaumat ovat varsin toistensa kaltaiset. Jyrkimmät ikäjakautumaprofiilit ovat Porvoon ja Helsingin hiippakunnissa. Selektiivityöntekijät ovat keskimääräistä kokeneempia työntekijöitä, joten heidän eläkkeelle siirtymisensä on papiston keskimäärää korkeampi. Heidän mukanaan kirkosta poistuu paljon erityisosaamista, mikä synnyttää suuren kouluttamistarpeen.

Arvio eläkkeelle siirtyvistä 5/10 vuoden aikana

papisto	350/750
diakonian viranhaltijat	150/400
kanttorit	100/250
perheneuvojat	40/70
sairaalasielunhoito ym.	40/80

Samanaikaisesti muuttoliike aiheuttaa muutoksia seurakuntien rakenteessa. Toisilla seurakunnilla on tarve lisätä virkoja ja toisilla taas on edessä työn-

tekijärakenteen arviointi ja työntekijämäärän vähe-
tessä alueellisten yhteistyömallien kehittäminen.

REKRYTOINTIA VAHVISTETAAN KIRKOSSA

Kirkko haluaa olla kilpailukykyinen työnantaja. Kirkkohallitus on julkaissut vuonna 2005 uusitun rekrytointiesitteen Usko tai älä – Hyviä töitä maan ja taivaan väliltä! opiskelualaa etsivien sekä seurakuntien ja oppilaitosten käyttöön. Esitettä saa Kirkkohallituksen julkaisumyynnistä. Kirkon työpaikatori avattiin kesäkuussa kirkon internet-sivuilla osoitteessa www.evl.fi/rekrytointi ja valtakunnallisessa www.oikotie.fi -palvelussa. Näillä sivuilla seurakunnat, seurakuntayhtymät ja tuomiokapitulit voivat ilmoittaa avoimista työpaikoista.

Kirkossa kehitetään oppilaitosten kanssa opiskeluajan työelämäyhteyksiä mm. seurakuntaharjoittelun ja työssäoppimisen kokonaisuutta, opiskelijamentorointia sekä ohjaajien koulutusta. Henkilöstön työhyvinvointia, koulutusta ja jaksamista on tuettu. Työnohjaajien koulutusta on lisätty ja johtamistyön koulutus on uudistettu. Papistoa varten on luotu laaja pastoraalikoulutuskokonaisuus. Tavoitteena on tehdä vastaavanlainen koulutuspolku myös muille aloille. Kirkossa on koulutusavustusjärjestelmä, jonka kautta seurakunnat ja kirkon työntekijät voivat hakea rahoitusta koulutuskustannuksiin.

Kirkollisille koulutusaloille on hakeutunut yleisesti ottaen runsaasti opiskelijoita. Teologisissa tiedekunnissa aloituspaikkoja on viime vuosina nostettu, joten valmistuvien määrän odotetaan myös kasvavan. Kanttorikoulutuksen tilanne näyttää vuonna 2005 paremmalta edellisvuosien notkahdusten jälkeen. Kirkollisen koulutuksen suorittaneet ovat työllistyneet hyvin seurakuntiin.

Kirjoitus perustuu kesäkuussa tuomiokapituleille tehtyyn kyselyyn. Tuomiokapitulit ovat selvillä papiston virkatilanteesta tarkasti, koska ne antavat valtakirjat ja virkamääräykset seurakunnan papin virkoihin ja viransijaisuuksiin. Samoin tuomiokapituleissa tiedetään kanttorin virkatilanteesta. Sen

Tiimalasissa on hiekkaa – vielä. Seuraavan kymmenen vuoden aikana 3 700 kirkon työntekijää tulee eläkeikään. Mistä tilalle uusia pappeja, kanttoreita ja diakoniatyöntekijöitä?

sijaan kanttorin viransijaisuudet sekä diakonian virat ja viransijaisuudet täytetään seurakunnissa, joten tämän osalta tiedot perustuvat arvioihin. Lähivuosien teologitarpeesta saadaan tarkempi kuva, kun yliopistojen käynnistämä ja opetusministeriön rahoittama teologitarveselvitys valmistuu keväällä 2006.

PAPPISTILANNE

Nykytilanne: Vuosina 2003–2004 on vihitty keskimäärin noin 100 pappia vuodessa koko maassa. Osa vihityistä vihittiin pappisvirkaan opetustehtävien perusteella. Vuonna 2004 vihittiin keskimäärin 10–12 pappia eri hiippakunnissa, Helsingissä 19. Arviot vuoden 2005 tilanteesta ovat kutakuinkin samansuuntaisia.

Helsingissä ja Espoossa hakijamäärät papin virkoihin ovat olleet hyvät. Seurakuntapastorin virkaa on hakenut jopa 40 henkilöä. Maaseutuseurakuntiin hakeutuneita on tätä vähemmän. Viime vuo-

sina Helsingissä vihittyjen enemmistö on ollut naisia, nyt 2/3 ja tulevaisuudessa kenties 3/4. Miesten määrä pääkaupunkiseurakunnan papin viroissa on vähentynyt. Monella papilla on toinen ammattitutkinto ja muuta työkokemusta. Helsingin hiippakunnassa seurakuntien palvelukseen tarvitaan nykyistä enemmän nuorisotyöntaitoisia pappeja.

Muualla Suomessa avoimina oleviin kirkkoheran, kappalaisen ja seurakuntapastorin virkoihin on hakijoita ollut joko riittävästi tai paikoin vähän. Vakituiset virat ja seurakuntapastorin virat on saatu täytetyiksi. Tampereella ja Turussa virkoihin hakijoita on ollut pääsääntöisesti riittävästi, joihinkin seurakuntapastoreiden virkoihin Tampereella jopa paljon.

Lapuan, Mikkelin ja Kuopion hiippakuntien tilanne on keskenään samansuuntainen: Hakijoiden määrä seurakuntapastorin virkoihin on usein 1–5, joten kilpailu viroista ei aina ole suuri. Joskus seurakuntapastorin virkaan saattaa olla vain yksi hakija, jonka vihkimys odottaa valmistumista. Lyhyitä

sijaisuuksia on vaikea järjestellä, varsinkin syrjemässä. ”Tällä hetkellä tilanne on ihan positiivinen, mutta töitä pitää tehdä sen eteen, että niin olisi jatkossakin. Paljon pelastaa Joensuun tiedekunta”, kiittelee hiippakuntasihteeri Raili Pursiainen Kuopiossa. Joensuun tiedekunnasta valmistuneet ovat sijoittuneet mm. Lapuan, Oulun ja Kuopion hiippakuntiin. Ilahduttavaa on, että hiippakunnissa on voitu järjestää tavallista isompia pappisvihkimyksiä.

Oulussa hakijoiden määrä näyttää vaihtelevan aika tavalla. Kirkkoherran ja kaupunkiseurakuntien papin virkoihin löytyy hakijoita, mutta maaseutujen pieniin seurakuntiin ei niin hyvin. Saattaa olla, että johonkin kappalaisen virkaan on puolenkymmentä hakijaa, joskus ei ole kuin yksi tai ei lainkaan. Joissakin seurakunnissa on sinniteltä pitkiäkin aikoja yhden papin vajauksella.

Lähitulevaisuus: Papistoa on jäämässä eläkkeelle yhä enemmän lähivuosina kaikissa hiippakunnissa. Esimerkiksi Oulun arvion mukaan vihittäviä pitäisi olla nykyisen 10 sijasta 15 pappia vuodessa. Suurinta vaihtuvuus on Helsingin ja Mikkelin hiippakunnissa. Toinen kysymys on papiston virkakierro ja siirtyminen toisen hiippakunnan palvelukseen. Etelän hiippakunnat ovat vastaanottaneet muiden hiippakuntien papistoa. Tämä lisää rekrytointitarvetta muissa hiippakunnissa. Suurten kaupunkiseurakuntien papin virkojen rekrytoinnin odotetaan sujuvan ongelmitta. Vaikka virkoja vapautuu runsaasti, saattaa seurakuntien heikentyvä taloudellinen tilanne toisaalla vähentää rekrytoinnin tarvetta.

Eläköityminen verottaa erityisesti virkarakenteen yläpäässä olevaa papistoa, kappalaisia ja kirkkoherroja. Papisto nuorentuu ja naisistuu. Sijaisia tarvitaan erilaisia virkavapauksia (äitiys- ja vanhempainloma, hoitovapaa, opintovapaa) varten. Tampereella 65 vuoden iän saavuttaa vuonna 2006–2010 76 pappia (virassa olevia pappeja on noin 420). Vuoden 2010 tienoilla eläkeiän saavuttaa erityisen suuri joukko pappeja koko Suomessa, kun suurten ikäluokkien papit siirtyvät eläkkeelle, esimerkiksi Lapuan hiippakunnassa 15 pappia.

Hiippakuntien viesti opiskelijoille on, että papin työtä on tarjolla käytännöllisesti katsoen aina työhaluiselle ja työkykyiselle. Päinvastoin kuin monilla muilla akateemisilla aloilla teologi voi työllistyä eri

puolille Suomea. Eri hiippakunnat ovat viime vuosina vahvistaneet yhteyksiä teologian opiskelijoihin: Lapua pitää yhteyttä opiskelijoihin Teologiklubi-koontumisissa Helsingin yliopistossa sekä moniammatillisissa Kirkon työhön –seminaareissa. Tampere on järjestänyt teologian opiskelijoille suunnatun retriitin. Oulun hiippakunta on järjestänyt teologiseen tiedekuntaan pyrkiville valmennuskurssin viime keväänä. Porvoossa on jo pitkään toiminut tuomiokapitulin asettama Kontaktgrupp för teologiestuderande ja piispa vierailee pari kertaa vuodessa Åbo Akademin teologisessa tiedekunnassa. Helsingin hiippakunta on laatinut rekrytointiohjeen, joka on tehty erityisesti papistoa ajatellen, mutta sitä voidaan soveltaa myös muihin työntekijäryhmiin. Ohjeessa seurakuntia ja seurakuntayhtymiä kehoitetaan: ”eri tavoin tehostamaan rekrytointiaan, jotta kirkko saisi tulevaisuudessa riittävän ammattitaitoisia työntekijöitä palvelukseensa.”

KANTTORITILANNE

Nykytilanne: Kanttorien työllisyystilanne näyttää työnhakijan näkökulmasta myönteiseltä. Vuonna 2004 tuomiokapitulit antoivat kanttorin virkaan keskimäärin 4–14 valtakirjaa. Eniten, 14 kanttorin virkaa, täytettiin vuonna 2004 Tampereen hiippakunnassa. Muissa hiippakunnissa oli kanttorien virkoja auki vuonna 2004 jonkin verran vähemmän, esimerkiksi Turussa 6, Lapualla ja Helsingissä 5 ja Espoossa 4.

Kuluvan vuoden kehitys avoimeksi julistettavien virkojen suhteen näyttää samansuuntaiselta kuin vuonna 2004. Esimerkiksi Tampereen hiippakunnassa oli kesäkuuhun mennessä julistettu avoimeksi

7 virkaa. Tämän lisäksi seurakunnat rekrytoivat kanttoreita suoraan sijaisiksi. Espoossa arvioidaan kanttorin virkoihin annettavan vuoden aikana 3–4 valtakirjaa, Helsingissä 1.

Hiippakunnista arvioidaan, että kanttorin virkoihin on yleensä ottaen ollut hakijoita joko vähän tai riittävästi. Tosin työvoiman tarjonta suuntautuu epätasaisesti. Erityisesti muuttotappioalueille on vaikea saada kanttoreita. Suuriin kaupunkiseurakuntiin on enemmän tulijoita kuin pieniin maalaisseurakuntiin. Espoossa kanttorin virkoihin on riittävästi tai paljon hakijoita, enimmillään 15–17. Helsingin hiippakunnassa kanttorin virkoihin on hakijoita

Etsitkö työtä?

**Kirkon työpaikkailmoitukset
löytyvät verkosta
yhdestä osoitteesta.**

**Suomen evankelis-luterilainen
kirkko on avannut
yhteisen työpaikkatorin
kesäkuun alusta
osoitteessa**

www.evl.fi/rekrytointi.

**Kirkon työpaikkailmoitukset
näkyvät keskitetysti myös
osoitteessa
www.oikotie.fi.**

keskimäärin 3–8, mutta hakijamäärät ovat pudonneet puoleen muutamassa vuodessa.

Pätevien hakijoiden määrä on ollut pienissä seurakunnissa vähäinen. Näin raportoidaan esimerkiksi Oulun ja Kuopion hiippakunnasta, joiden alueella järjestetään kanttorikoulutusta, sekä Lapuan ja Espoon hiippakunnasta. Hakijoiden puuttuessa joi-takin virkoja on julistettu useamman kerran uudelleen haettaviksi. Lapuan hiippakunnassa hakijoita on kuluneena vuonna ollut vähän, keskimäärin 1–3. Vaikeuksia on ollut erityisesti pienten seurakuntien osa-aikaisten virkojen täyttämisessä. Hiippakunnassa on 14 seurakuntaa, joissa C-kanttorin virkaa hoitaa koulutukseltaan epäpätevä kanttori.

Lähitulevaisuus: Lähivuosina seurakunnat tarvitsevat kanttoreita. Turussa ja Espoossa arvioidaan eläkkeelle siirtyvän noin 10 kanttoria seuraavan viiden vuoden aikana. Tampereella arvioidaan, että lähivuosina kanttoreista tulee seurakunnissa ensimmäiseksi pulaa, koska samat henkilöt ovat vuoden mittaan hakenneet useampaa virkaa. Esimerkiksi kuluvana vuonna virkoihin on tullut 1–2 hakemusta avointa virkaa kohden.

Lapuan hiippakunnan kanttoreissa on iältään suhteellisen paljon 40–50-vuotiaita, joten erityisen suurta eläköitymistä ei ole ennustettavissa. Hiippakunnan kanttoritilannetta pyritään parantamaan myös koulutuksella – Jyväskylän yliopistossa on vi-reillä FM-koulutuksen suunnittelu musiikkikasvatuksen koulutusohjelmassa, jossa sivuaineena voisi olla kirkkomusiikki. Tavoitteena on, että tutkimus sisältyisi musiikin opettajan kelpoisuuden lisäksi kanttorin kelpoisuus.

DIAKONIAN VIRANHALTIJOIDEN TILANNE

Nykytilanne: Vuonna 2004 diakonian virkoja täytettiin noin 10–15/hiippakunta, Porvoon hiippakunnassa 5. Luvut eivät sisällä sijaisia ja määräaikaisia viranhaltijoita. Kuluvana vuonna avautuvien virkojen määrä kasvaa. Hakijoita on ollut riittävästi riippuen alueesta. Lapualla hakijoiden määrä on jonkin verran laskenut, Porvoon hiippakunnassa hakijoita on ollut vähän. Sitä vastoin sijaisuuksiin ei aina ole löytynyt muodollisesti kelpoista henkilöä.

Lähivuodet: Vuosien 2006–2010 aikana diakoniaviranhaltijoita siirtyy eläkkeelle huomattava joukko. Esimerkiksi Tampereella eläkkeelle siirtyy noin 40 diakoniatyöntekijää, mikä on neljännes viranhaltijoiden määrästä ja Lapualla jopa 30–40 % koko vahvuudesta. Porvoon hiippakunnassa eläköityy 15 henkeä.

Kehityssuunta on se, että suurempiin seurakuntiin perustetaan uusia virkoja ja pienet seurakunnat vähentävät tai jopa yhdistävät voimiaan niin, että tulee yhteisiä virkoja. Jos seurakuntien työllä on tulevaisuudessa riittävät toimintaedellytykset, silloin myös diakoniatyön viranhaltijaresurssista huoleh-

ditaan.

Diakonia-alalla valmistuneiden määrät ovat kääntyneet laskuun. Erityisesti diakonisen hoitotyön osajia on entistä vähemmän. Nyt hakijamäärien pelätään vähenevän johtuen mm. muiden työnantajien tarpeesta ja kilpailukyvyistä. Kunnat rekrytoivat diakonisen hoitotyön osajia palvelukseensa jo suoraan koulun penkiltä. Hiippakunnissa nähdään, että opiskeluajan työelämäyhteydet alueelle luovat hyviä rekrytointiedellytyksiä seurakunnille. Siksi diakoniatyön opiskelijoiden ohjausta ja perehdyttämistä pitäisi nykyisestä vahvistaa ja lisätä kesätyöpaikkoja seurakunnissa. Lapuan hiippakunnassa on meneillään diakoniatyön kehittämishanke, jonka tavoitteena on luoda malli hyvälle ja toimivalle harjoitteluseurakuntakäytännölle.

JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

- Seurakuntien aktiivista otetta tarvitaan uusien pappien, kanttorien ja diakoniatyöntekijöiden rekrytoinnissa.
- Työnantajien kilpailu työntekijöistä kiristyy ja se tulee näkyviin paitsi etelä-pohjoissuunnassa myös hiippakuntien sisällä.
- Kaupunkiseurakunnissa hakijamäärät säilyvät korkeampina kuin maalaisseurakunnissa.
- Työnhakijoiden hakeutumista maaseutuseurakuntiin tulisi pyrkiä lisäämään.
- Seurakuntien tulee kehittää valintaprosesseja, uusien työntekijöiden vastaanottamista ja perehdyttämistä.
- Kirkko on valmistautunut rekrytointitarpeen kasvuun (rekrytointiesite, työpaikkatori, koulutusavustusjärjestelmä).
- Hiippakuntien ja seurakuntien yhteyksiä kirkon työhön opiskeleviin tulee vahvistaa (harjoittelujen/työssäoppimisjaksojen hyvä hoitaminen sekä opiskeluajan työmahdollisuuksien tarjonta).
- Erityisesti maaseudulla seurakuntarakenne on muutoksessa, millä on vaikutukset henkilöstön määrään ja tehtäväkuviin.

Kirjoittaja on Kirkon koulutuskeskuksen vs. koulutus-suunnittelja.

Diakonian harjoitteluseurakunnat työn kehittäjinä Lapuan hiippakunnassa

Lapuan hiippakunnan seurakuntien 135:sta diakoniatyöntekijästä noin 50 siirtyy eläkkeelle lähimmän kymmenen vuoden aikana. Seurakunnat tarvitsevat uusia työntekijöitä.

Hiippakuntamme alueella ei ole diakoniatyöhön kouluttavaa Diakonia-ammattikorkeakoulun yksikköä. Hiippakuntamme seurakuntiin tullaan työhön kaikista Diakonia-ammattikorkeakoulun yksiköistä.

Diakonia-ammattikorkeakoulun tilastojen mukaan heille tulevista opiskelijoista 4 % tulee Lapuan hiippakunnan alueelta eikä se riitä kattamaan tulevaisuuden työvoimatarvettamme.

REKRYTOINTIA!

Suomen evankelisluterilainen kirkko vuosina 2000 - 2003 vuosikirjan mukaan kirkollisilla koulutusaloilla opiskelevien kiinnostus kirkon virkaa kohtaan ei ole paras mahdollinen. Diakonia-ammattikorkeakouluun opiskelemaan pyrkivistä nuorisotyönohjaajaopiskelijoista useat tietävät millaiseen työhön ovat hakeutumassa. Diakoniopiskelijoista muutamat tuntevat tulevan työnsä sisältöjä ja diakonisoiksi opiskelemaan pyrkivistä harvalla on kuva tulevan työnsä sisällöstä.

Lapuan hiippakunnan ja Diakonia-ammattikorkeakoulun tavoitteena on kehittää ammattikorkeakoulun ja hiippakunnan seurakuntien välistä yhteistyötä. Tavoitteena on myös luoda toimiva harjoitteluseurakuntakäytäntö ja taata riittävä harjoittelunohjaajien koulutus. Yhteistyötä kehitetään myös opinnäytetöiden ja muun tutkimus- ja kehittämis-toiminnan osalta. Myönteiset kokemukset harjoittelusta ja opinnäyteprosessin aikana syntynyt yhteistyö motivoivat opiskelijoita hakeutumaan valmistuttuaan hiippakunnan seurakuntien palvelukseen.

Vuosina 2000 - 2003 Lapuan hiippakunnan 14

seurakunnassa on ollut diakoniatyöhön opiskeleva harjoittelija. Hiippakuntamme seurakuntiin hakeudutaan harjoittelemaan satunnaisesti ja pyyntö harjoittelusta tulee lyhyellä aikavälillä.

DIAKONIAITYÖSSÄ TARVITAAN OSAAVIA AMMATTILAISIA

Jokainen työala haluaa saada osaavia ammattilaisia. He ovat alan menestyksen avain. Ammattilaiseksi kehitytään koulutuksen ja työelämän yhteistyön avulla. Seurakuntaharjoittelu (8 ov) on oleellinen askel tässä yhteistyössä. Diakoniatyöntekijöiden osaamista voitaisiin nykyistä enemmän hyödyntää Diakin opetuksessa. Toisaalta seurakuntaharjoittelut haastavat erityisesti kirkollisen ja hengellisen identiteetin rakentamiseen ja diakonian ydinosaamiseen keskittymiseen.

Diakonian kehittäjäkoulutukseen liittyneen kehittämishankkeen tavoitteena on luoda malli hyväälle ja toimivalle harjoitteluseurakuntakäytännölle Lapuan hiippakunnan seurakuntien ja Diakonia-ammattikorkeakoulun välillä. Mahdollisimman hyvät harjoitteluseurakunnat takaavat diakoniatyöntekijöiden riittävyyden ja laadun tulevaisuudessa seurakuntiemme tarpeeseen. Mallia voidaan mahdollisesti käyttää myös muissa hiippakunnissa.

Jälkimodernin kulttuurin myötä valmiit ihmisen mallit ja valmiit ammattiroolimallit murenevät. Seurauksena on itsensä etsimistä, identiteettityötä, epäselviä rooleja ja rooliodotuksia, rooliristiriitoja ja identiteettikriisejä. Jatkuvuuden ja samuuden tunnetta identiteetin kohdalla ei koeta yhteisenä asiana, vaan identiteetin on pohjaututtava yksilöllisille ratkaisuille. Juha Pessin mukaan jälkimoderni kirkon työntekijä yhdistelee ja käyttää roolejaan modernin opiskelijan lailla vapaasti. Rooliodotukset ovat kuitenkin edelleen osittain modernin maailman ajalta. Tämä saattaa aiheuttaa ristiriitaa seurakuntalaisten ja kirkon työntekijöiden välillä.

Koulutuksen maailmassa on otettu käyttöön muutama erityiskäsite, joilla pyritään vastaamaan toimintaympäristön muutoksen luomiin vaatimuksiin. Tällaisia käsitteitä ovat ydinaines, ydinsaaminen ja ammatillinen identiteetti. Simo Peuran mukaan ydinaineksen hahmottaminen tapahtuu kouluttavassa laitoksessa, mutta onnistuu vain yhteistyössä työelämän kanssa. Ydinsaamista ovat ne tiedot ja taidot, jotka tulee hallita selviytyäkseen hyvin työtehtävistä. Ydinsaaminen hahmottuu ammatillisessa koulutuksessa, mutta tarkentuu ammatitaidoksi vasta työelämässä. Työntekijän ammatillinen itseymmärrys lepää ydinaineuksen ja ydinsaamisen varassa ja edellyttää persoonan kasvua.

Haastattelemani harjoittelun ohjaajat näkivät uusien diakoniatyöntekijöiden ammatilliset taidot ja henkilökohtaiset ominaisuudet hyvinkin jälkimodernilla tavalla. Ei niinkään ajateltu, että uuden diakoniatyöntekijän tulisi omata runsaasti valmiuksia, vaan tarvitaan valmiutta omaan kasvuun, hengelliseen kasvuun, itsetuntemukseen ja uteliaisuuteen.

Ammatillisista taidoista korostuivat yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot, kohtaamisen taito ja taito kuulla. Tärkeänä nähtiin ammatillisuus ja edustussellisuus, työntekijän tulisi tietää edustavansa omaa seurakuntaansa ja koko kirkkoa ja sitoutua työhönsä. Stressinsietokyky, kyky elää keskeneräisten asioiden kanssa, rajata niitä ja tehdä itsenäisiä ratkaisuja ja päätöksiä nähtiin tärkeäksi useamman ohjaajan taholta.

Henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan diakoniatyöntekijän tulisi olla ”melkoinen taituri”. Ehkä se kertoo työn vaativuudesta ja korostaa rekrytoinnin ja perehdyttämisen tärkeyttä. Työntekijän hengellisyys ja spiritualiteetti korostuivat, työntekijän hengellisen pohjan nähtiin auttavan työssä jaksamisessa. Tarvitaan kiinnostusta ihmisiin ja omaan työhön, itsenäisyyttä, tervettä itsetuntoa, positiivisuutta, myönteisyyttä, rohkeutta ja huumorintajua.

Kirkon diakoniakoulutuksen seurantaryhmän esille nostamat prosessiosaaminen ja tutkimusosaaminen eivät liiemmälti korostuneet haastatteluissa. Muutama haastatelluista korosti kykyä suunnitella ja arvioida omaa työtään uuden diakoniatyöntekijän ominaisuuksina. Prosessiosaaminen on merkittävä taito myös johtamisen ja vaikuttamisen työkaluina. Tutkimusosaamista tarvitaan tehtäessä luotettavia selvityksiä omasta työstä, työn kehittämistä ja arviointia varten.

SEURAKUNTA HARJOITTELUSEURAKUNTANA

Mirva Kuikan tutkimuksen mukaan seurakuntaharjoittelu on suurin vaikuttava asia opiskelijalle valitessaan tulevaa työpaikkaansa. Toiseksi tärkeimmäksi tekijäksi hänen mukaansa muodostui koulutuksen merkitys. Suurimalle osalle harjoittelijoista seurakuntaharjoittelu vastasi sisällöllisesti odotuk-

sia ja harjoittelun aikana opittiin asioita, joilla on käyttöä tulevassa työssä.

Haastateltavien mukaan harjoitteluseurakuntana toimiminen tuo seurakunnan työyhteisöön ja seurakuntaan uutta luovuutta ja raikasta tuoreutta. Opiskelija kyseenalaistaa tehtävää työtä ja reflektointi mahdollistaa työn tarkastelun, jossa opiskelija voi toimia ulkopuolisena peilinä ja työn arvioijana. Opiskelijan ohjaaminen pitää ohjaajan ajan tasalla ja työn perustehtävä kirkastuu opiskelijaa ohjattaessa. Vain muutama haastateltavista piti ohjausta mahdollisuutena rekrytoida uusia työntekijöitä seurakuntaan.

Harjoitteluseurakuntana toimiminen edellyttää seurakunnalta yhteistyötä, me olemme harjoitteluseurakunta ja meidän on luotava oma ohjausjärjestelmämme. Hallinnon ja johdon päätökset ja myönteinen asenne ja julkinen lupa työlle luovat pohjan harjoitteluseurakuntana toimimiselle.

Seurakunnan on mahdollistettava ohjaajalle riittävästi aikaa ohjata opiskelijaa. Ohjaajan on huolehdittava omasta ammattitaidostaan ja ammatillisuudestaan opiskelijaa ohjattaessaan. Haastateltavien mukaan ohjaaminen vaatii lisäksi sitoutumista työskentelemään yhdessä opiskelijan kanssa, aikuisuutta ja vastuullisuutta.

Hiippakunnastamme löytyy 15 - 20 erilaista tehtäväänsä motivoitunutta diakoniatyön harjoitteluseurakuntaa. Seurakunnissa opiskelija oppii diakonia-työn laaja-alaisen kokonaisuuden yhdessä ohjaajansa ja työyhteisönsä kanssa. Seurakunnissa osataan rajata ja kohdentaa työtä, antaa malli ihmisen kohtaamisesta ja pyhän läsnäolosta arjen työssä. Suuremmat seurakunnat ovat valmiita toimimaan harjoitteluseurakuntana joka vuosi, keskisuuret ja pienemmät tarvittaessa joka toinen/viides vuosi.

DIAKONIAITYÖNTEKIJÄN OMA KÄYTTÖTEORIA TUKENA OHJAUKSESSA

Oman käyttöteorian muodostaminen työtään ja ohjaustehtäväänsä varten on diakoniatyöntekijälle tärkeää. Sinikka Ojasen mukaan käyttöteoria on eräänlainen sisään rakennettu säännöstö tai ohjausjärjestelmä ja se voidaan määritellä myös henkilön yksityiseksi, persoonallisista kokemuksista, tiedoista, arvoista ja asenteista koostuneeksi järjestelmäksi, joka muodostaa käyttäytymisemme pohjan tai sisäisen ohjeiston. Yksinkertaistettuna käyttöteoria on suuressa määrin persoonallisen kokemuksellisen oppimisemme tulos.

Ohjauksen tehtävänä on edistää oman käyttöteorian tiedostamista, kehittämistä ja tekemistä muutosalttiiksi. Ojasen mukaan ihmisen käyttäytymisen muutos ei tapahdu koulutuksen avulla, vaan oman käyttöteorian tiedostamisen avulla. Avain ihmisen käyttäytymisen muutokseen piilee oman käyttöteorian ymmärtämisessä.

Hiippakuntamme seurakuntien diakonia-

työntekijät ovat motivoituneita, oman käyttöteorian sisäistäneitä työntekijöitä. Ohjaaminen koettiin yhteiseksi, tärkeäksi tehtäväksi. Ohjaaminen vaatii ohjaajalta aikaa ja sitoutumista sekä motivatiota ohjaajana toimimiseen.

HIIPPAKUNNAN ROOLI HARJOITTELUSEURAKUNTAKÄYTÄNNÖSSÄ

Hiippakunnan rooli on ollut selkiytymätön viime vuosina diakoniatyön harjoitteluseurakuntakäytännössä.

Hiippakunnan rooli nähtiin koordinoijana, organisoijana ja harjoittelukäytännön luojana yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Hiippakunnan tehtävänä olisi kartoittaa mitä kirkko odottaa tulevaisuudessa työntekijöiltään. Yhteistyön tuloksena harjoitteluseurakuntakäytännöstä tulisi riittävän arvokas ja sen kirkollinen identiteetti vahvistuisi kirkon yhteisenä tehtävänä ja tämän päivän diakoniatyön yhtenä tehtäväalueena.

Hiippakunnan tehtävänä on lisäksi sitouttaa seurakunnat toimimaan harjoitteluseurakuntana ja havahduttaa seurakuntia tiedostamaan uusien työntekijöiden rekrytoinnin tärkeys.

Lisäksi hiippakunnalta odotettiin ohjaajakoulutusta, harjoittelun ohjaajan reflektointi mahdollisuutta ja yleensäkin mahdollisuutta kokemusten vaihtoon ohjaajina toimivien kesken.

Hiippakunta voi toimia koordinoijana ja etsiä yhdessä seurakuntien kanssa opiskelijalle käytännön tarpeista lähteviä opinnäytetöiden aiheita. Tarvittaessa toiminta voi laajeta tutkimus- ja kehitysyhteistyöksi.

EHDOTUS UUDEKSI HARJOITTELUSEURAKUNTAKÄYTÄNNÖKSI

1. Hiippakunta etsii keväällä 2005 alueeltaan 10 - 12 tehtävänsä sitoutunutta erilaista diakonian harjoitteluseurakuntaa. Seurakunnat sitoutuvat toimimaan harjoitteluseurakuntana joka vuosi tai joka toinen vuosi. Seurakunnat sitoutuvat tehtävänsä Diakin kanssa tehtävällä kirjallisella sopimuksella vuosiksi 2006 - 2010. Sopimukset tarkistetaan ja mahdollisesti uudistetaan vuonna 2010.

2. Harjoitteluseurakunta sitoutuu tarjoamaan opiskelijalle asunnon harjoittelun ajaksi tai ainakin auttamaan asunnon hankkimisessa. Diakonia-ammattikorkeakoulu maksaa seurakunnalle korvusta harjoitteluseurakuntana toimimisesta valtakunnallisen käytännön mukaan ja seurakunta sitoutuu maksamaan ohjaajalle anomuksesta vastuullisää ohjaustehtävän ajalta. Seurakunnan työnjaossa huomioidaan diakoniatyöntekijän toimiminen säännöllisesti harjoittelun ohjaajana. Ohjaajana toimiva diakoniatyöntekijä on käynyt kirkon ohjaajakoulutuksen tai jokin muu diakoniatyöntekijän ammatitaitoa vahvistava koulutus tai erityiskoulutus voi

korvata ohjaajakoulutuksen.

3. Hiippakunnan tehtävänä on koordinoida harjoitteluseurakuntakäytäntöä ja ilmoittaa Diakonia-ammattikorkeakoululle, mitkä seurakunnat toimivat kunakin vuonna harjoitteluseurakuntina. Diakonia-ammattikorkeakoulu vastaa opetussuunnitelmaan sisältyvän käytännön harjoittelun toteuttamisesta.

4. Diakonia-ammattikorkeakoulu järjestää syksyllä 2005 ja sopimuskauden vaihtuessa harjoitteluseurakuntien kirkkoherroille ja ohjaajille mahdollisuuden tutustua johonkin diakoniatyöhön kouluttavaan yksikköön (esimerkiksi Pori, Pieksämäki). Päivä antaa valmiutta harjoitteluseurakuntana toimimiseen ja osallistujat tutustuvat diakoniakoulutuksen koulutusohjelmiin ja tavoitteisiin. Päivän kustannuksista vastaa Diakonia-ammattikorkeakoulu ja matkakustannuksista harjoitteluseurakunta.

5. Diakonia-ammattikorkeakoulu järjestää vuosittain syksyllä yhteistyössä hiippakunnan kanssa

Seurakuntaharjoittelussa diakonia-alan opiskelija saa hyvää tuntumaa tulevaan työhönsä. Lapuan hiippakunta ja Diakonia-ammattikoulu kehittävät koulun ja hiippakunnan välistä yhteistyötä.

koulutuspäivän ohjaajille. Diakonia-ammattikorkeakoulu vastaa koulutuspäivän kustannuksista ja harjoitteluseurakunta ohjaajan matkustuskuluista.

6. Seurakunta ja hiippakunta saavat Diakonia-ammattikorkeakoululta tiedon edellisestä syksynä, marraskuun loppuun mennessä seuraavan kevään harjoittelijoista ja keväällä, huhtikuun loppuun mennessä syksyn harjoittelijoista. Tämä mahdollistaa seurakunnan ja ohjaajan valmistautumisen ohjaustehtävään.

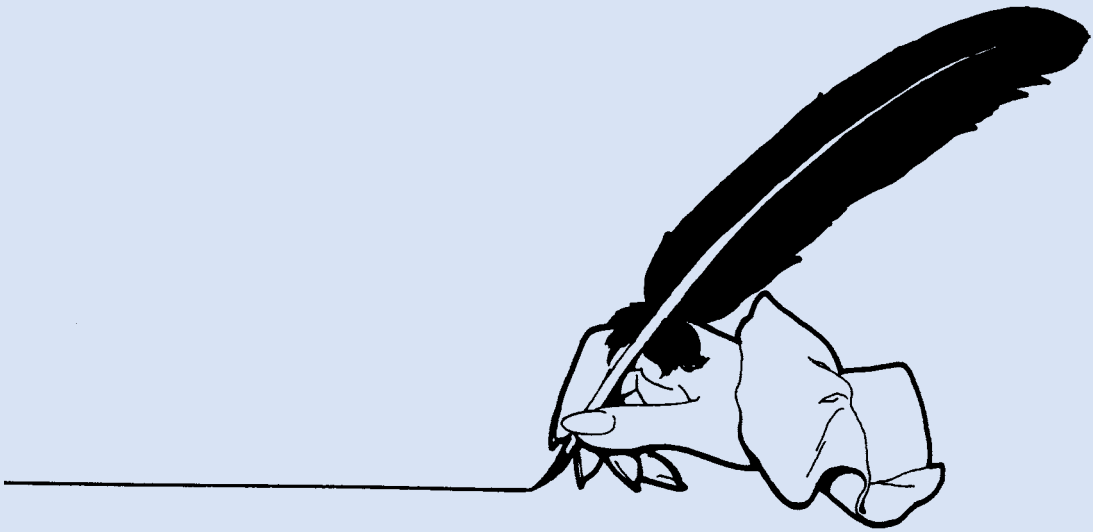
7. Ohjaava opettaja pitää harjoittelun aikana yhteyttä opiskelijaan ja ohjaajaan. Harjoitteluun sisältyy väliarviointi ja loppuarviointi, jotka toteutetaan kolmikantakeskusteluna.

8. Seurakuntaharjoittelu mahdollistaa opinnäytetyön tekemisen harjoitteluseurakuntaansa. Työn teema määräytyy seurakunnan, rovastikunnan tai hiippakunnan diakonia- ja yhteiskuntatyön kehittämistarpeista. Oppilaitos vastaa opinnäytetyön ohjauksesta.

9. Harjoitteluseurakuntien ja Diakonia-ammattikorkeakoulun yhteistyössä tekemä tutkimus- ja kehittämistoiminta edellyttää molempien osapuolien yhteistä sopimusta.

10. Harjoitteluseurakunta huolehtii opiskelijan työtehtävien vaatimasta perehdyttämisestä ja harjoitteluun liittyvistä sopimuksista. Lisäksi harjoittelija allekirjoittaa vaitiolositoumuksen.

Kirjoittaja on Lapuan hiippakunnan diakonia- ja yhteiskuntatyön hiippakuntasihtööri.

TARU HINKKANEN, PEKKA URONEN, MARIA VÄINÖLÄ

Otteita seurakunnan viranhaltijan työpäivästä

Seurakunnan työntekijän työpäivät voivat olla hyvin erilaisia. Alla olevat ”päiväkirjaotteet” kertovat kolmen työntekijän kokemuksista.

PÄIVÄ DIAKONIATYÖNTEKIJÄN ELÄMÄSTÄ

Ristiina 19.5.2005

Tänään aloitin työt vasta iltapäivällä, illalla menisi kuitenkin myöhään varhaisnuorten avoimissa omissa. Mielessäni pyöri edelleen eilinen päivä. Meillä oli liikuntavammaisten rovastikunnallinen retkipäivä. On uskomatonta miten nopeasti yhteen kokoontunut väki alkoi kokea yhteenkuuluvuutta. Oma päiväni oli repaleinen; hyppäsin välillä muualla pitämässä keskusteluryhmää ja hoitamassa juoksevia asioita. Niin itseni kuin muidenkin kannalta olisi varmaan kuitenkin ollut parempi viettää aikaa tuon retkiporukan kanssa. Oma mieli ei meinaa pysyä mukana, kun tilanteet ja keskustelut vaihtuvat äärilaidoista toiseen. Toisaalta, sitähän diakoniatyö useimmiten on: hyppäämistä tunnetiloista toiseen hetken murto-osassa.

Vasta vajaat puoli vuotta talossa olleena ja uutu-kaisessa virassa aloittaneena, olen koettanut luoda työlleni selkeitä rakenteita. Se on jatkuvaa kokeilemistä, sen testaamista, mikä toimii ja mikä ei. Yksi näistä kokeiluista on oma päivystysaika torstaisin

kello 13-15. Tämänpäiväinen päivystykseni oli ensimmäinen, johon todella tuli joku. Ensimmäisenä kohtaamani ihmisen olin jo tavannut kerran aiemmin. Perhetilanne on sotkuinen ja ruokakaappi tyhjä. Työttömyys on todellisuutta. Mitäpä tässä muuta voi kuin kuunnella, olla läsnä ja kuunnella. Uskomattomistakin elämäntilanteista voi päästä eteenpäin ja jaksaa yhä jatkaa eteenpäin.

Toinen päivystykseen tullut ihminen soitti edellisenä päivänä ja sopi ajan. Vasta päivystysajan viime minuuteilla hän kuitenkin saapui. Kaipa tässä on jo ehtinyt kyyniseksi tulla, kun en yhtään olisi ihmetellyt, vaikkei hän olisi saapunut ollenkaan. Siitä piirteestä en itsessäni pidä ollenkaan. Millä saisin kitkettyä ne valmiit ennakkoluulot pois ja osaisin olla jokaisessa tilanteessa läsnä aidosti, ammattilaisen kaapuun verhoutumatta? Tämä kohtaaminen oli kaikkea muuta kuin helppo. Sekä oppikirjoista että keittiönpöydän ääressä psykologiaa opiskelleena poimin tästä ihmisestä signaaleja, jotka viestivät syvästä sairastumisesta. Mutta eihän sitä voi ääneen todeta ensi kohtaamisella. Miten voin auttaa ihmistä, jonka juttuja en itsekään usko todeksi? Kahdenkymmenen euron ruoka-apu auttaa hetkeksi, mutta ei se tuo elämänhallintaa takaisin. Kunpa kohtaisimme vielä toiste.

Hienoimpia hetkiä työssäni on kohdata toinen ihminen juuri sellaisena kuin hän on. Elää vain arjessa mukana, kuunnella ja keskustella. Ei minulla

ole vastauksia, kun maailma potkii päähän. Ne vastaukset ovat Jumalalla ja hänen aivoituksensa selviävät aikanaan. Onneksi minun ei niitä tarvitsekaan tietää, vaan voin vain olla ja levätä hänen kämmennellään. Siitä rauhasta haluaisin kertoa myös muille. Toivottavasti siinä onnistun, edes hetkittäin.

Illalla kurvaan seurakuntakodin pihaan. Olen varautunut kaikenlaisilla askartelu- ja lehdenluku-vaihtoehtoilla. Ei tänne kuitenkaan ketään tule. Olen tämän kevään aloitellut avoimia ovia, joihin olen kutsunut 9 - 14-vuotiaita viettämään aikaa - ja iltapalalle. Iltapala on ollut kova juttu. Sitä varten tänne tullaan, silloin kun tullaan. Viime kerrat on ollut hiljaista. Tänään yllätyn. Muutama lapsi on jo odottamassa oven takana ja lisää syöksyy sisään vartin kuluessa. Aika kuluu jutellen ja pelaillen, siten koittaa iltapalahetki. Yhdessä katetaan pöytä, kokoonnutaan syömään ja lausutaan ruokarukous. Kerrotaan päivän kuulumisia ja kesän odotuksia. Iltapalan jälkeen siivoillaan paikkoja ja yksi kerrallaan pienet tallajaat suuntaavat kotia kohden. Ehkä se ei ollutkaan vain iltapalan nälkää, saattoi siinä olla myös aikuisen nälkää joukossa. Kunpa jo nyt voisi syntyä sellainen kokemus, että joku välittää, ettei ole yksin maailmassa. Että on myös turvallisia aikuisia. Ja että on Taivaan Isä, joka rakastaa.

PAPIN PÄIVÄKIRJASTA: TOIMITUSKESKUSTELUJA, LITURGIAN VALMISTELUA JA ILTAHARTAUS

Kello 8.45: Ensimmäinen päivä kesäloman jälkeen. Hurautan kauhunsekaisin tuntein seurakuntakeskuksen pihalle. Pohdin mielessäni, mitäköhän tämä päivä tuo tullessaan? Astelen omalle lokerolleni, matkalla ehdin tervehtiä koko joukon työkavereitani ja jakaa lomatunnelmia. Lokero paljastaa karun arjen todellisuuden. Kolme siunausta heti alkuun.

Kello 9.30: Astelen virastolle ja saan viimeiset päivityksen siitä missä mennään. Kyselen hieman lisää tulevista toimituksista ja astelen rivakasti kohti työhuonettani. Tällaista tämä on aina tämä lomilta paluu! Vaikka työpöytä oli lomille lähtiessä melko tyhjä, nyt sille on kertynyt monenlaista tehtävää. Voi kun voisi vain viikon orientoitua, lueskella ja kirjoitella, mutta kun ei niin ei.

Kello 10.00: Tietokone auki, hieman yli sata meiliä, onneksi joukossa osa spammeja, mutta aika moni kaipaa selkeästin vastausta. Jätän kuitenkin suurimman osan viesteistä omaan arvoonsa ja priorisoin. Puhelin käteen ja soittilemaan. Ensiksi vainajan omaisten kanssa keskusteluajan sopimiset ja sitten kanttorin kanssa tulevan pyhän koreografiat selväksi. Loma tuntuu olevan jo kaukana takana ja päällimmäisenä tunteena on tulevista päivistä selviytyminen.

Kello 12.05: Pappistiimin tapaaminen tuo päivään mukavaa letkeyttä. Ei mitään tiukkoja asioita, lähinnä vain loma- ja leirikuulumisia. Muutama

kunnon naurun rymäkkä, hieman pohdintaa kirkon tilasta ja nuorten perheoloista sekä spekulatioita Turun kakkospiispan vaaliasetelmista. Raikasta sanailua ja tuuletusta, mukava kun on kollegoita, jotka ymmärtävät ja joiden kanssa voi jakaa asioita. Tapaamisesta lähdettyäni pohdin, että kyllä seurakuntamme tiimiorganisaatioon siirtyminen oli siten loistava juttu!

Kello 13.10: Kaupan kautta kotiin syömään ja hetkeksi huilaamaan.

Kello 14.20: Sunnuntain liturgian valmistelua - itsensä tutkiskelua, pyhän aiheen mukaan. Johdannon ja rukousten kirjoittaminen tuntuu todella korkealta ja jäykältä. Sielu on vielä järeällä, kanootissa, joka lipuu rauhallisesti eteenpäin, kiireettömästi.

Kello 16.00: Toimituskeskustelu vainajan omaisten kotona.

Kello 17.30: Kotiin vaatteiden vaihtoon. Vaelluskengät ja retkihousut jalkaan ja autolla kohti partioleiriä, jossa yhteistyölippukunnan leirillä iltahartaus. Partioaateilta, hyvää pohdintaa ja arvokkaita mielipiteitä. Mukava päätös monipolviselle päivälle. Partiolaisia tulilla, laulua ja iloista mieltä.

Kello 23.25: Kaarran autolla kotipihalle. Illat ovat jo pimentyneet. Päivä on ollut pitkä, mutta mukava.

KANTTORIN PÄIVÄKIRJA I. PÄIVÄ

Loppuu se pitkäkin loma! Kanttorin työ on usein urakkatyötä kuukausipalkalla. Tänäkin keväänä asioiden hoito vaati usein vapaapäivien muuttamista työpäiviksi. Kuorojen takia halusin keskittää pitämättömät vapaapäivät kesäloman jälkeen ja sain nauttia kunnon lomasta juuri tämän kesän hellejaksolla. Ensimmäinen työtehtävä loman jälkeen oli kokous. Suunnittelemme Seinäjoelle barokkimusiikin kurssia laulajille ja ehkä myös soittajille. Asiat ovat vielä auki. Idea lähti kehittymään muutamasta konsertista, jonka teimme. Olisi hienoa saada alan tietotaitoa tänne lakeuksille ja onhan barokkimusiikki jokaisen kanttorin peruskoulutukseen kuuluvaa ruisleipää. Tämän tyyppinen koulutus ei varsinaisesti kuulu seurakunnan perustehtäviin, mutta yhteistyössä Seinäjoen kaupungin ja Sibelius-Akatemian Seinäjoen täydennyskoulutuskeskuksen kanssa saamme varmasti jotakin aikaan. Siba hoitaa kurssijärjestelyt, kaupunki etsii rahoitusta ja seurakunta tarjoaa tilat ja soittimet. Yhteistyössä on voimaa! Samalla seurakunta mahdollisesti saa kurssilaisten esittämän hienon konsertin.

Palaverin jälkeen lähdin työhuoneelle tarkistamaan sähköposteja. Siellä mahtaa olla viestejä kasapäin, enhän ole niitä moneen viikkoon lukenut. Sähköposti on mainio viestintäväline, aikansa sekin vain ottaa. Lukiessa ja vastatessa vierähti tovi.

Arkisin syön lounaan yleensä seurakuntamme työpaikkaruokalassa. Tänään lähdin kuitenkin

kotiin tekemään ruokaa. Meidän perheemme koululaiset jatkavat vielä lomaansa ja laiskoja aamujaan.

Oli mukavaa viettää yhteinen ruokahetki kesken työpäivän. Harvinaista herkkua.

Ruokailun jälkeen oli kiirehdyttävä Törnävän kirkkoon hautaan siunaukseen. Omaiset olivat etukäteen pariinkin otteeseen puhelinyhteydessä ja toivoivat ”ehkä jotakin Bachin musiikkia”. Vainaja oli ollut innokas soittaja ja musiikkivalinnat olivat omaisille tärkeä osa siunaustilaisuutta. Seinäjoella kanttori osallistuu yleensä aina myös muistotilaisuuteen. Tällä kertaa niin ei tapahtunut, koska vainajan muusikkolapset huolehtivat itse musiikista siellä.

Siunauksen jälkeen palasin työhuoneelle. Avasin taas tietokoneen tarkistaakseni kalenteriohjelmasta tulevia töitä. Meillä siirryttiin sähköiseen kalenteriin toista vuotta sitten. Siirsin tulevia työmerkintöjä omaan kalenteriini. Vielä täytyy seurata ja ylläpitää kaksinkertaista kalenteria. Ehkä tulevaisuudessa saamme kommunikaattorit tai kalenterin- ja sähköpostinlukuun soveltuvat kännykät, jolloin käytössä olisi vain yksi kalenteri. Pällekkäisestä työstä vapautuneen ajan voisi käyttää vaikka soittamiseen. Kalenterin ohella palauttelin mieleen tulevaisuutta muutenkin. Lähtötulevaisuuden isoin asia on ensi vuoden talousarvion teko. Se on kanttorin koulutuksella ankara taloushallinnollinen ryöstys. Halussa täytyy olla kustannuspaikat ja niiden sitovuus, nettotappiot ja taulukkolaskenta. Tehtävä tuntuu joka vuosi lähes ylivoimaiselta mutta ei auta. Täytyhän sitä rahaakin olla toimintaa varten.

2. PÄIVÄ

Tänään on toimituspäivä. Talvisaikaan viikonloput täyttyvät hautajaisista. Kesällä konfirmaatiot ja vihkimiset tuovat vaihtelua. Tänään on kansainvälisen rippikoulun konfirmaatio. Rippilapset koostuvat meidän seurakuntamme nuorista ja saksalaisista nuorista, joilla on suomalaiset sukujuuret. Opetus leirillä tapahtui suomeksi suomalaisille ja saksaksi saksalaisille. Yhteinen kieli oli suomi ja hyvin usein englanti. Tämän leirin suomalaisnuorille pidin kirkkomusiikin tunnit jo kevättalvella. Menetelytapa osoittautui kyllä hankalaksi. Nuorilla kun on nykyään niin paljon aktiviteetteja. On tietenkin koulu mutta jokaisella sen lisäksi harrastuksia lähes joka päivälle. Poissa olijoille annoin kotitehtäviä, konserteissa käyntejä, levyarvosteluja, oman seurakunnan kuoroista selvää ottamista. Vastauksia siten tipahteli postiluukusta pitkin kesää. Tunneilla hauskinda oli laulaa punaisen kirjan lauluja saksaksi ja englanniksi. Yritimme valmistautua leiriä varten, ettei kieli ainakaan lauluissa menisi solmuun.

Työpäivä jatkui avioliittoon vihkimisillä, joita tänään omalla kohdallani oli vain kaksi. Yleen-

sä morsiamet ottavat ensikontaktin kanttoriin. Tässä tapauksessa myös sulhanen soitti kertoakseen häämusiikkitoiveensa. Nykyisin nuoret etsivät netistä myös häämusiikkia.

Tämä vähentää toimituskeskusteluja! Heidän ei enää tarvitse tulla tapaamaan kanttoria urkuparvelle valitakseen musiikin kanttorin varastoista, koska he tekevät valinnan kotonaan tietokoneelta. Puhelimessa sovimme myös häävirren. Useasti parit toivovat vihjeitä hyvistä virsistä. Joka kerta he haluavat tehdä lopullisen päätöksen itse. Kuten hyvin usein nykyään myös näissä vihkimisissä oli musiikkiesitys. Toisessa vihkimisessä sukulaispoika oli säveltänyt kitarakappaleen häitä varten. Toisessa oli lauluesitys. Kanttori saa usein itsekin laulaa, tällä kertaa sain säestää. Harjoittelimme laulajan kanssa juuri ennen vihkimistä. Toimitusten jälkeen jäin vielä hetkeksi soittamaan.

3. PÄIVÄ

Päivä alkoi seurakunnan päämessulla. Menen yleensä kirkkoon jo pari tuntia ennen messun alkua. Haluan rauhassa käydä vielä läpi messun musiikit. Äänikin aukeaa siinä samalla veisatessa. Talvisaikaan tuntia ennen messun alkua saapuvat kuorot avaamaan ääntä ja harjoittelemaan. Tällä kertaa rippileirin isokset toimivat kuorona. Messun jälkeen joimme kirkkokahvit toimittajien kesken. Samalla tuli päivitettyä, ketkä vielä lomailevat ja ketkä ovat jo palanneet töihin.

Päivän toinen puoli koostuu urkujensoiton harjoittelusta. Tähtäin on jo lokakuun konsertissa, jonka me kanttorit pidämme. Seinäjoen kaupunki ja Peräseinäjoen kunta yhdistyivät viime vuoden vaihteessa. Myös seurakuntien piti yhdistyä, jolloin Peräseinäjoesta tuli Seinäjoen kappeliseurakunta. Tuleva konsertti on kanttoreiden vastaus yhteistyön kehittämiseksi uusien liittolaisten välille.

4. PÄIVÄ

Seuraava päivä kului taas toimitustöissä. Avasin jälleen kalenteriohjelman. Varasin itseni ja tilat kuoroharjoituksia varten koko talvikaudeksi. Johdan kahden kuoroa, varhaisnuorten Gloriaa ja nuorten Trilliä. Kuorotyö on yksi kanttorin työn mukavimpia osia. Työskentely nuorten kanssa antaa itsellekin virtaa. Ensi talvea värittää voimakkaasti lähestyvät Kuopion kirkkomusiikkijuhlat kesäkuussa 2006. Laulujen opettelu aloitettiin jo viime talvena ja tänä talvena jatketaan. Tein myös mainosjulisteet, jotka vien kaikille kouluille houkuttellakseni lisää laulajia kuoroon. Tarkistin vielä kalenterista, että tilavaraukset Kanttoreiden neuvottelupäiviä varten Seinäjoella 7. - 9.2.2006 ovat kunnossa. Tervetuloa kaikki virassa olevat kanttorit, eläkeläiset ja opiskelijat Seinäjoelle!

Olin sopinut tapaamisen entisen kuorolaisen kanssa. Hän tarvitsee todistuksen siitä, että on laulanut kuorossa. Monessa opiskelupaikassa arvostetaan kuoroharrastusta. Siinä kehittyvät monet arvokkaat valmiudet, muutkin kuin laulaminen. Kirjoitin mielelläni hänelle hyvän todistuksen.

Illalla säestin virsiä lähetystilaisuudessa ja siihen liittyvässä ehtoollishetkessä. Anja Haltia on lähdössä Bangladeshiin kouluprojektiin. Kunnioitan syvästi ihmisiä, jotka antavat itsensä näin kokonaisvaltaisesti Jumalan valtakunnan lähetystehtävään. Mieltäni jää kutittamaan ajatus, josko ottaisin minäkin kummilapsen ulkomailta. Kun Anja kertoi tulevasta työstään, tuli asia niin elävästi kerrotuksi ja todelliseksi. Pienellä rahasummalla voisi kustantaa yhden lapsen kaikki koulunkäyntiin liittyvät kulut.

Tämän päivän kohdalla suren vähän sitä, etten yhtään ehtinyt harjoitella. Valitettavan usein harjoittelu on se, joka väistää kun muut työtehtävät painavat päälle. Ehkä pitäisi vain ottaa tavaksi merkitä kalenteriin harjoitusaikoja ja pitää niistä myös kiinni. Soittaminen ja laulaminen on kuitenkin kanttorin päätehtävä! Se on taitolaji, joka ruostuu käytön puutteessa. Työn rajaaminen ja olennaiseen keskittyminen on yksi kanttorin työn haastavimpia asioita. Taitolaji lienee sekin.

5. PÄIVÄ

Aivan joka työviikko ei pääse osallistumaan Lahden urkuviikolle. Tänä vuonna ilokseni voin olla koulutuksessa Lahdessa. Istuin kuuntelemassa Olivier Latryn pitämää mestarikurssia urkujensoiton opiskelijoille. On elämys kuunnella kun mestari opettaa ja soittaa. Monta tiedon kultajyvää putoilee.

Tauoilla hoitelin työasioita puhelimella. Järjestelin kollegan kanssa työvuoroja, joita sairaustapaus

on muuttanut. Toivottavasti hän löytää sijaisen. Soitan myös useaan eri kouluun. Seurakunnassamme pyörii kesäkonserttisarja ”Suvimusiikki”. Sarjassa on vielä jäljellä kolme konserttia. Arvelen, että erityisesti tule-

va gospelkonsertti voisi sopia jonkun opetusryhmän ohjelmaan. Tarjolla olisi myös antiikin aarioita sekä sellomusiikkia.

Lahdessa tapaan monia kollegoja ja entisiä opiskelutovereita. Jatkamme siitä, mihin joskus jäimme. Pidän erittäin tärkeänä sitä, että voin tavata oman alani ihmisiä. Voimme vaihtaa paitsi kuulumisia myös kokemuksia omaan alaamme liittyen. ”Miten teillä on tämä asia hoidettu? Toimiiko tämä teillä? Annapa hyvä vinkki helposta mutta komeasta joulumusiikkiohjelmistosta.” Saan myös juurta jaksain selostaa tulevaa Lakeuden Ristin urkujen peruskorjausta. Kerrankin kuulija ymmärtää heti, mitä selitän. Urkujenrakennuksen termistö kun on muille kuin asiaan vihkiytyneille melkoista hepreaa.

Illalla kuuntelen Olivier Latryn, Pariisin Notre Damen urkurin, konsertin. Se on elämys, joka antaa innostusta omaankin soittoon. Kuunnellessani päätän taas ruveta harjoittelemaan ahkerammin.

Työviikkoni oli aika erikoinen tässä loman ja uuden kauden taitteessa. Tarkemmin ajateltuna se oli sittenkin ihan tavallinen viikko. Kanttorin työpäivät ja -viikot ovat tyypillisesti erittäin vaihtelevia. Säännöllistä on se, että kovin suurta säännöllisyyttä ei ole vaan jokainen päivä ja viikko on erilainen. Kanttorin työssä ei todellakaan pääse pitkästymään!

Siunausta ja työn iloa kaikille kollegoille ja työtovereille uudelle työkaudelle!

Kirjoittajista Hinkkanen on Ristiinan seurakunnan perhediakoni, Uronen Keravan seurakunnan seurakuntapastori ja Väinölä Seinäjoen seurakunnan kanttori.

HEIDI JÄNTTI

Mångfaldens möjligheter

Mångsidighet. Mångfald. Dessa är ord som öskt dyker upp inom mig då jag försöker få perspektiv på vad det innebär att arbeta som präst i församling. Just den här dagen, likt så många andra vanliga arbetsdagar, har kommit att innebära ett sammelsurium av allehanda arbetsuppgifter. Hur många gånger är det inte som man beger sig iväg på morgonen i tron att man vet vilka arbetsuppgifter som väntar och sedan återvänder på kvällen med en minst sagt brokig innehållsförteckning över vad det blev

av den arbetsdagen?

För att överhuvudtaget kunna navigera mellan uppgifterna och de därmed förknippade blindskärren i prästyrket, behövs det någon form av handledning. Kanhända utgörs den i vissa fall helt konkret av handboken, gudstjänst- eller förrättningshandboken, kanhända utgörs den i vissa – VÄLSIGNADE - stunder av en direkt och personlig arbetshandledning. Under de drygt tio år som jag fungerat som församlingspräst har det för mig blivit allt tydli-

gare, hur viktigt det är med olika form av stöd och handledning. Steget från studierna till arbetslivet är ett skede då den personliga handledningen vore självklar och nödvändig men som tillsvidare saknas i de flesta fall. Den personliga handledningen kommer in i ett betydligt senare skede och visst är motiveringarna därtill naturliga; man har då hunnit få perspektiv och erfarenheter att bearbeta. Samtidigt är det ett tvärt kast för en nyligen prästvigd att dyka in i församlingens vardag. Pga arbetstempot i dagens värld är det inte mycket bevänt med den personliga handledningen ens bland medarbetarna. Därför skulle det vara viktigt att utveckla någon form av mentorskap, vilket har diskuterats i olika sammanhang. Att i inledningsfasen av sitt yrkesliv ha en mentor att ha vända sig till skulle skapa en god grogrund för kombinationen av att kunna fungera både självständigt och tillsammans med andra i ett arbetslag.

Väl inne i den regelbundet oregelbundna arbetslunken är det viktigt att söka stöd och andrum även på annat håll. Det kan handla om att ha kolleger i den egna närmiljön som kan fungera som bollplank för allt det man möter och upplever. Det är viktigt med det kollegiala stödet, både på den egna arbetsplatsen och utanför den. Insikten om att man inte enbart arbetar för sig själv i ett geografiskt begränsat område med ett kulturellt begränsat klientel är viktig. Det är rentav livsviktigt att hålla denna insikt medveten och levande hela tiden för att man skall kunna vara helt och fullt närvarande i sina möten med människor med olika erfarenheter av livet.

Hur bibehåller man då medvetenheten och skärpan? Svaren är självfallet personliga, men något gemensamt finns alltid, samtidigt. Det är viktigt att stiga ut ur den egna, många gånger trånga, verkligheten och istället kliva in i den vida världen som för en del t.ex. kan innebära den egna nationella kyrkan, för andra den internationella. För mig har insikten att jag som präst i Borgå stift är en del av den evangelisk-lutherska kyrkan i hela vårt land blivit allt viktigare med åren. Prästjobbet tenderar speciellt på lokal nivå att bli väldigt snävt, på gott och på ont. Under en kurs i religionspedagogik senaste vår på Kyrkans utbildningscentral i Träskända blev jag för egen del alldeles särskilt påmind om vikten av att ibland stiga ut ur de egna invanda banorna. Detta gäller alla och en var, detta gäller alla yrkesgrupper inom kyrkan. Men jag tror att vi som präster behöver påminna oss själva om hur mycket vi har att lära av andra genom att i olika sammanhang bryta invanda mönster. Visst är det alltid de lokala sammanhangen som styr vårt eget arbetssätt, men öppenhet inför andra tillvägagångssätt kan hjälpa oss själva att hitta tillbaka till den lokala verkligheten via erfarenheter hos andra.

Förmågan att arbeta på ett mångsidigt sätt i en vardag som präglas av mångfald riskerar att gå om intet om vi inte samlar på oss nytt material och nya

erfarenheter utifrån. Vad detta "utifrån" innebär är något som var och en måste reda ut för sin egen del. Samtidigt som mångfald är berikande kan det många gånger upplevas krävande. Mångfalden kräver av mig att jag har kapacitet att vara flexibel, att jag är beredd att följa med i de skeenden som finns omkring mig. För att kunna ställa upp på detta så långt det är möjligt, så långt det är vettigt och sunt, behöver jag se till mitt eget hus. Jag behöver någon som stöder mig, någon som kan vara det bollplank som ser till att jag inte slänger iväg mina bollar, mina ord, mina kommentarer, med för stor kraft. Jag behöver någon eller något som kan handleda mig, konkret eller mindre konkret. Jag behöver komma till insikt om att jag inte är mig själv nog, att jag är viktig som den jag är i min tjänst, men att jag samtidigt utgör en del i en större helhet och inte bara får, utan kanske rentav ska, ta vara på möjligheten att lära mig av andras erfarenheter.

En del av prästens rikedom och dilemma beträffande mångsidigheten handlar om förmågan att dels arbeta självständigt och individuellt, utnyttjande de egna personliga gåvorna, "talenterna", dels att vara formbar och att kunna fogas in i en helhet, som utgörs av olika team i olika arbetssammanhang. Kanske just detta är något som vore viktigt att utveckla för alla och envar; att ta vara på det enskilda, det individuella och att lära sig att samarbeta i ordets sanna bemärkelse, inte bara *vid sidan av* någon annan. Dessa tankar är för mig centrala just nu – att kunna ta vara på mångfalden och mångsidigheten, i stort som i smått.

Skribenten arbetar som kaplan i Sibbo svenska församling.

Nuoret papit ja teologian ylioppilaat pohtivat pappeutta Valkealassa järjestetyillä hiippakuntapäivillä. Tapahtuman järjesti Mikkelin hiippakunta yhdessä Pappisliiton kanssa.

MARJO KILJUNEN

Pappeus ja minä

– pelkoja, mielikuvia ja unelmia nuorten pappien ja teologian opiskelijoiden hiippakuntapäivillä

Millaisia mielikuvia meillä teologeilla itsellämme on pappeudesta? Onko minun paikkani työllistyä kirkkoon? Onko Papiston ammattietiikasta apua työhöni? Tällaisia kysymyksiä pohdittiin Mikkelin hiippakunnan yhdessä Pappisliiton kanssa järjestämällä hiippakuntapäivillä huhtikuussa Puhjonrannan kurssikeskuksessa Valkealassa. Päivät oli tarkoitettu nuorille papeille ja teologian ylioppilaille.

Mikkelin hiippakunta ja Pappisliitto ovat ottaneet tosissaan niin opiskelijoiden rekrytoinnin kuin nuorten pappien tukemisen uran alkutaipaleella.

Puhjonrannan hiippakuntapäivät olivat loistava esimerkki tästä. Päivillä mietittiin kutsumusta, unelmia, odotuksia ja pelkoja, jotka kohdistuvat kirkon virkaan. Samalla päivät toimivat hengähdyshetkenä arjessa rukoushetkien muodossa. Suurin osa päivien ohjelmasta oli yhteistä nuorille papeille ja opiskelijoille, mutta välillä ryhmä jakautui omiin kanaviinsa, papit pohtimaan papiston ammattietiikkaa ja opiskelijat pohtimaan omaa kutsumustaan kirkon töihin. Oman panoksensa hiippakuntapäiviin toi piispa Voitto Huotari, joka omalla läsnäolollaan viestitti niin nuorten pappien työn tärkeyttä kun myös opiskelijoiden huomioimista Mikkelin hiippakunnassa.

Piispa Voitto Huotari toi esiin omassa puheenvuorossaan sen, että kirkon virka on meitä kaikkia suurempi. Kenenkään ei tarvitse olla täysi-

noppinut pappi teologian maisteriksi valmistuttuaan, vaan jokainen voi kasvaa omalla tavallaan viran mittoihin. Pappisvirka myös kantaa haltijaansa. Tämän nuoret papit olivat jo huomanneet omassa työssään. Piispa kehotti myös saamaan kokemusta seurakuntaelämästä seurakuntalaisen roolissa, tämä kokemus helpottaa papin työssä paljon. Piispan viesti oli myös, että kirkko välittää omista työntekijöistään. Samalla hän valoi uskoa siihen, että työpaikoja tuleville papeille löytyy, varsinkin jos uskaltaa lähteä Helsingin ulkopuolelle.

MIKÄ PAPPEUDESSA PELOTTAA?

Päivillä pohdittiin myös pappisidentiteettiä ammatillisen tiedostamisprosessin kautta. Lähetysseiteeri Vesa Häkkisen johdolla osallistujat käsittelivät pappeuteen liittyviä mielikuvia.

Yllättävää oli se, että niin opiskelijoiden kuin nuorten pappienkin ensimmäiset mielikuvat papista olivat hyvin karikatyyrimaisia. Yhä ajatellaan, että pappi on tiukkapipoinen elämästä vieraantunut hartausautomaatti. Keskusteluissa kuitenkin kävi ilmi, ettei tämä kuva ollut oikeasti nuorten teologien oma mielikuva papista, vaan pikemminkin se mielikuva, jonka kuvittelimme tavallisilla kadunmiehillä olevan. Tämä mielikuva on piirtynyt mieliin niin tehokkaasti, että se vaikuttaa alitajunnassa ohjaten myös teologien minäkuvaa.

Monen teologian opiskelijan pohdinnat sopivuudesta papiksi johtuvat usein tästä mustavalkoisesta pappiskuvasta. Kun opiskelija pohtii kutsumustaan papiksi, kuva itsestä tosikkomaisena pyhimyksenä luo opiskelijalle epätodellisia vaatimuksia. Sen vuoksi onkin tärkeää, että opiskelija tapaa paljon erilaisia pappeja, jotka omalla olemuksellaan viestivät siitä, että hyvin erilaiset ihmiset sopivat pappisvirkaan.

Vesa Häkkisen vetämässä työskentelyssä purettiin myös niitä pelkoja, joita varsinkin opiskelijoilla oli papintyötä kohtaan. Puheenvuoroissa tuli esiin pelko, ettei papin virassa täyty seurakunnan odotuksia. Moni pelkäsi olevansa liian suruton tai osaa-maton papiksi. Nuoret papit kuitenkin julistivat vielä opiskeleville ilosanomaa papin viran kantavuudesta niissä kohdissa, kun omat taidot tai elämänkokemus eivät riitä. Näissä keskusteluissa se, että paikalla oli sekä pappeja että opiskelijoita tuntui hyvältä yhdistelmältä. Nuoret papit pystyivät kertomaan heti, etteivät opiskelijoiden pelot papintyöstä ole realistisia.

Hiippakuntapäivillä kävi ilmi, että nuorten pap-pien ja opiskelijoiden odotukset suhteessa kirkkoon työnantajana ovat hyvin realistisia. Niin nykyiset kuin tulevat työntekijät toivoivat, että kirkon töis-sä olisivat perusasiat kunnossa. Riittävästi palkkaa normaalista elämästä selviämiseen, tukeva ja terve työyhteisö ja riittävästi vapaa-aikaa työstä palautu-

miseen ja perheen kanssa olemiseen loivat pohjan odotuksiin. Nuoret papit odottivat myös terveen ru-tiinin muodostumista työtehtäviin, jotta työn kuor-mittavuus vähenisi.

ROHKEASTI KUTSUMUSTA POHTIMAAN

Ainakin opiskelijoiden keskuudessa hiippakunta-päivillä syntyi kuulluksi tuleminen tunne. Nuor-ten pappien ja opiskelijoiden huomioiminen tun-tui hyvältä. Tuomiokapitulin työntekijöiden ja Pap-pisliiton opiskelijasihteerin läsnäolo koko päivien ajan loivat kuvaa nuorista työntekijöistä välittävästä kirkosta. Myös ne opiskelijat, jotka eivät aikaisem-min tunteneet Mikkelin hiippakuntaa, kiinnostui-vat Mikkelin hiippakunnasta mahdollisena tuleva-na kotihiippakuntana.

Hiippakuntapäivät loivat nuorille papeille mah-dollisuuden tavata samassa elämäntilanteessa ole-via kollegoita. Kokemusten ja näkökulmien vaihta-minen loi hengähdystauon arkeen. Opiskelijat taas saivat työkaluja oman kutsumuksensa pohtimiseen. Moni paikalla olleista opiskelijoista oli jo aikaisem-min ottanut osaa esimerkiksi Pappisliiton opiskeli-jatoimintaan ja tätä kautta pohtinut kutsumustaan. Hiippakuntapäivät oli loistava tapahtuma, ja toi-vottavasti tulevaisuudessa juuri ne, jotka kipuilevat kutsumuksensa kanssa, ottaisivat osaa tällaisiin kir-kon ja hiippakuntien järjestämiin tapahtumiin.

Kirjoittaja on teologian ylioppilas.

Opiskelijat liittojen hallinnossa

- keitä he ovat ja mitä he tekevät?

Ammattiliiton opiskelijajäsenyys ei tarkoita vain postiluukusta kolahtavaa jäsenlehteä ja muita etuja, vaan myös todellista vaikuttamismahdollisuutta liiton asioihin. Opiskelijoiden ääntä kuullaan aina liiton ylimmässä johdossa asti, oli sitten kysymys opiskelijoita tai tulevaisuuden työntekijöitä koskevista asioista. Jokaisen opiskelijan suora linkki liiton päätöksentekoon on omaa opinahjoa edustava opiskelijatoveri.

Liittojen opiskelijatyön kulmakiven muodostavat eri nimiä kantavat opiskelijatyöryhmät, joiden tehtävänä on valvoa, että liitoissa huolehditaan myös opiskelijajäsenten asioista. Työryhmät pitävät huolta opiskelijajäsenten eduista sekä opiskeluun että liiton toimintaan liittyvissä asioissa. Lisäksi työryhmät osallistuvat liittojen opiskelijatyön suunnitteluun ja toteutukseen ja pitävät liittoja ajan tasalla opiskelijamailman tapahtumista. Työryhmät koostuvat 4 - 7 kertaa vuodessa ja ne ovat liittojen hallituksen alaisia toimielimiä.

Diakoniatyöntekijöiden Liitossa toimii opiskelijatyön ryhmä, jossa on paikka opiskelijaedustajalle jokaisesta diakoniaopiskelijasta kouluttavasta DIAK:n yksiköstä sekä ruotsinkielisiä diakoniatyöntekijöitä kouluttavasta Lärkkullan yksiköstä.

Pappisliitossa opiskelijatyöryhmä kantaa nimeä opiskelijatoimikunta. Pappisliiton hallitus nimeää toimikunnan jäsenet ainejärjestöjen esitysten pohjalta. Toimikunnassa ovat ainejärjestöjensä kautta edustettuina kaikki Suomen teologiset tiedekunnat. Tällä hetkellä toimikunnassa on viisi edustajaa Helsingin TYT:stä, kaksi Joensuun FOsta ja yksi Åbo Akademin TSF:stä.

Suomen kanttori-urkuriiliitossa opiskelijoiden ääntä käyttää opiskelijavaliokunta, jossa on edustaja jokaiselta kirkkomusiikin opetusta antavalta paikakunnalta. Valiokunnan jäsenet toimivat samalla liiton yhdysopiskelijoina omassa oppilaitoksessaan.

LIITTOJEN PÄÄTÖKSENTEKO - LYHYT OPPIMÄÄRÄ

Opiskelijatyöryhmien lisäksi opiskelijat ovat mukana liittojen päätöksenteon eri portailla.

Kaikkien kolmen liiton ylintä päätösvaltaa käyttää vaaleilla valittu elin, jota kutsutaan eri liitoissa hieman eri tavalla. Diakoniatyöntekijöiden Liitossa

ylin päättävä elin on valtuuskunta, Kanttori-urkuriiliitossa ja Pappisliitossa valtuusto.

Lisäksi kaikissa liitoissa on hallitus, joka käyttää toimeenpanovaltaa. Kaikkien liittojen hallituksissa on yksi opiskelijaedustaja.

Kaikki kolme liittoa ovat AKAVAn jäsenjärjestöjä, ja niinpä liittojen opiskelijoilla on edustajansa myös AOVAssa, AKAVAn opiskelijavaliokunnassa. AOVAssa kohtaavat eri alojen opiskelija-aktiivit aina metsänhoitajista lakimiehiin, ja AOVA pyrkii pitämään opiskelijoiden näkökulmaa esillä akavalaisessa päätöksenteossa. AOVA ottaa myös muiden opiskelijajärjestöjen mukana aktiivisesti kantaa erilaisiin opiskelijoita koskeviin koulutus- ja sosiaalipoliittisiin kysymyksiin, kuten vaikkapa opintoaikojen rajauksiin ja opintotukiasioihin.

OPISKELIJAT AKISSA

Kanttori-urkuriiliiton ja Pappisliiton opiskelijoilla on lisäksi paikkansa myös näiden liittojen yhteisen katojärjestön, Akavan kirkollisten ammattiliittojen eli AKIn hallinnossa. AKIn hallituksessa on yksi paikka kummankin alan opiskelijoille. AKIn valtuustossa on 6 opiskelijaedustajaa, joista 4 on teologeja ja 2 kanttoriopiskelijoita. Teologiedustajista kaksi on Helsingin yliopistosta, yksi Joensuusta ja yksi Åbo Akademista. Kanttoriedustajista toinen on amkopiskelija ja toinen Sibelius-Akatemian opiskelija.

AKI-liittojen opiskelijaedustajat tekevät yhteistyötä myös käytännön tasolla. Liittojen opiskelijatyöryhmien tähtäimessä on, että yhteisiä asioita voitaisiin myös hoitaa yhteisesti. Sellaisia ovat esimerkiksi kesätöihin liittyvät kysymykset ja suhteet tulevaan työnantajaan, kirkkoon.

EI VAIN NYKYISYYTTÄ VAAN MYÖS TULEVAISUUTTA VARTEN

Opiskelijaedustajat eivät ole ajamassa liittojen hallinnossa vain opiskelijoiden asiaa, vaan he tuovat peliin myös tulevaisuuden työntekijöiden näkökulman. Monet tämän päivän kokouksissa tehtävistä päätöksistä vaikuttavat työelämässä silloin, kun nykyiset opiskelijat siirtyvät sinne koulunpenkiltä. Siksi on äärimmäisen tärkeää, että opiskelijoiden ääni kuuluu heidän tulevaisuuttaan koskevis-

sa kysymyksissä.

Jos sinulla on toiveita liiton opiskelijatoimintaa koskien, nykäise rohkeasti oman oppilaitoksesi edustajaa hihasta. Opiskelijaedustajat ovat opiskelijoiden suurin linkki liiton päätöksentekoon. Heidän

kauttaan myös muut liiton toimintaan liittyvät toiveet kantautuvat liiton työntekijöiden korviin.

Kirjoittaja on Suomen kirkon pappisliiton opiskelijasihtööri.

Opiskelijajäsenten edustukset

DIAKONIATYÖN- TEKIJÖIDEN LIITTO

AOVA

vars. Johanna Huovinen, DIAK/Lahti

Valtuuskunta

vars. Anne Schroderus, DIAK/Oulu

vars. Pirkko Haponen, DIAK/Järvenpää

Hallitus

Johanna Huovinen, DIAK/Lahti

Opiskelijatyön ryhmä

vars. Leena Kopperi, DIAK/Helsinki

vars. Silja Seppänen, DIAK/Järvenpää

vars. Soile Källi, DIAK/Lahti

vars. Anne Schroderus, DIAK/Oulu

vars. Virpi Rinne, DIAK/Pieksämäki

vars. Helene Ekberg, Lärkkulla

DIAK/Pori - avoinna

SUOMEN KANTTORI- URKURILIITTO

AOVA

vars. Leena Untamala, Turun konservatorio

Valtuusto

Valtuuston kokouksiin osallistuu yksi opiskelijaedustaja, jonka opiskelijavaliokunta valitsee keskuudestaan.

Hallitus

Tomi Satomaa, Sibelius-Akatemia Helsinki

Opiskelijavaliokunta

vars. Leena Untamala, Turun konservatorio

vars. Anna Kosola, Pirkanmaan amk

vars. Markus Vaara, Oulun seudun amk

vars. Tomi Satomaa, Sibelius-Akatemia Helsinki

vars. Hanna Penttinen,

Sibelius-Akatemia Kuopio

Konservatoriet i Jakobstad - avoinna

SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO

AOVA

vars. Elina Nurmi, TYT/Helsingin yliopisto

Valtuusto

Valtuuston kokouksiin osallistuu 6 opiskelijaedustajaa, jotka opiskelijatoimikunta tavallisesti valitsee keskuudestaan.

Hallitus

Antti Siukonen, TYT/Helsingin yliopisto

Opiskelijatoimikunta

Fredrik Portin, TSF/Åbo Akademi

Henna Salo, FO/Joensuun yliopisto

toinen paikka avoinna

Miika Ahola, TYT/Helsingin yliopisto

Kirsi Hänninen, TYT/Helsingin yliopisto

Elina Nurmi, TYT/Helsingin yliopisto

Joni Penkari, TYT/Helsingin yliopisto

Antti Siukonen, TYT/Helsingin yliopisto

TEIJA TUUKKANEN

Toimitusten jumalanpalvelusluonne vs. toimitusten musiikki

Kohtaako teoria käytännön?

Kun minua 1990-luvun loppupuolella kysyttiin jäseneksi Käsikirjakomiteaan, jonka tehtävänä oli valmistella ehdotus uudeksi toimitusten kirjaksi, en tosiaankaan tiennyt, mihin lupauduin. Vastikään valmistuneena musiikin maisterina, korkeatasoisen koulutuksen saaneena musiikin ammattilaisena ja jo jonkin aikaa kanttorin työtä tehneenä ajattelin kyllä

omaavani jonkinlaista näkemystä kirkollisen musiikin ja jumalanpalveluselämän alalta, mutta seurattessani komitean muiden jäsenten hartaasti paneutuvaa työskentelyä ja työstettävien yksityiskohtien määrää, tuntui välillä, että musiikin panos ja osuus (omasta panoksestani puhumattakaan) on kuitenkin loppujen lopuksi kokonaisuudessa kovin vähäinen. Kuitenkin toimitusten musiikki tuntuu olevan

asia, joka herättää suhteessa muihin toimitusten kaavojen kohtiin suuriakin intohimoja niin toimituksissa mukana olevissa seurakuntalaisissa, meissä kanttoreissa kuin muissakin työnteekijöissä.

LÄHTÖKOHDASTA MAALIIN - MITÄ SEN JÄLKEEN?

Komitean työskentelyn yhtenä keskeisenä ajatuksenahan oli toimitusten ns. jumalanpalvelusluonteen vahvistaminen ja niiden liittäminen näin juuri aiemmin valmiiksi saatuun jumalanpalvelusudistukseen. Toimitusten musiikissa koettiin ongelmallisenä erityisesti esitetyn musiikin suhde tilaisuuksien luonteeseen. Ympäri Suomen kerrottiin erilaisia anekdootteja vihkimisissä ja hautajaisissa kuulluista iskelmistä ja ralleista. Komitea kantoi myös huolta virren aseman vahvistamisesta toimituksissa. Lisäksi tiedostettiin, että yhteistyö toimituksissa mukana olevien seurakuntalaisten, toimittavien pappien ja kanttorien välillä ei aina ole saumatonta. Musiikin valintaa tuntui sanelevan yllättävän usein jokin muu tekijä kuin kanttorin asiantuntemus ja toimituksen kirkollinen luonne.

Uudistustyö on nyt valmis, komitean monivuotisten pohdintojen tuloksia (ja kirkolliskokouksen petrauksia) voi nyt jokainen tutkia ja arvioida itse. Olenaisena kysymyksenä lienee kuitenkin, miten tästä edetään käytännön tasolla. Muuttuuko mikään, vai todetaanko, että käytäntöjä ei ole tarpeen muuttaa (ainakaan uudistusten suuntaan)? Uusia kaavoja on moitittu liian raskaiksi ja pitkiksi, mutta lienee päivänselvää, että maalaisjärjen käyttö on sallittua. Toimitusten kirjan esipuheessa tuodaan selvästi esille, että ”kaavat ovat joustavia ja toimitus voidaan toteuttaa joko rikkaasti tai pelkistetyksi”. Toimituskeskustelujen roolia ei voi vähätellä toimituksen kulkua suunniteltaessa. Aktiivisesti jumalanpalveluksessa käyvät omaiset ovat todennäköisesti valmiimpia rikkaamman kaavan mukaiseen toteutukseen, johon on liitetty paljon uusia yksityiskohtia, kun taas harvemmin kirkossa käyvälle hää/kaste/vihkiväelle kannattaa esitellä uudistuksia maltillisemmin. Esimerkiksi uusien toimituslaulujen eloonjäämismahdollisuuksiin vaikuttamme tietenkin eniten me, toimituksia ammatiksemme tekevät kirkon työnteekijät. Jos me emme tuo niitä esille, on aivan selvää, että suuri toimituksiin osallistuvien seurakuntalaisen joukko ei niitä myöskään osaa omakseen ottaa. Jos toimituksen suorittava pappi (tai kanttori) antaa ymmärtää, että ”nämä nyt ovat tällaisia uusia kommervenkkejä”, voi olla varma siitä, että mikään ei muutu.

”ON HÄÄT JA PAUHU MAHTAVA NYT KAIKKIALLE SOI...”

Ongelmallisimpia toimituksia musiikin sisällön suhteen tuntuvat olevan hautajaiset ja avioliittoon vih-

kimiset. Pohtiessani ongelmien lähtökohtaa olen ollut huomaavinani, että hautajaiset vielä mielletään kirkolliseksi tilaisuudeksi ja hartaudeellisuuden ja tietyn asteisen jumalanpalveluksellisuuden katsotaan kuuluvan asiaan. Sen sijaan tuntuu usein, että avioliittoon vihkeminen siihen osallisten mielestä on lähinnä romanttinen tilaisuus juhlavassa paikassa eikä niinkään kirkollinen tilaisuus, jossa pyydetään Jumalan siunausta ja suojelusta solmittavalle liitolle. On selvää, että nämä mielikuvat vaikuttavat myös odotuksiin toimituksissa käytettävän musiikin suhteen.

Toimituksiin sopivan musiikin pohtimisessa olen itse löytänyt jonkinlaisen avun sanasta ”jumalanpalvelusluonne”. Periaatteessa se tarkoittaa mielestäni sitä, että toimitusten musiikin tulisi olla sellaista, jota myös sunnuntain päiväjumalanpalveluksissa voisi käyttää. Tämän musiikin kirjo ja laajuushan on pökökerryttävä. Kanttorin ammattitaitoon keskeisesti liittyvä asia on arvioida erilaisen musiikin soveltuvuutta jumalanpalveluskäyttöön, ja toisaalta toimituksessa kohdattavien ihmisten elämäntilanteeseen. Joissain seurakunnissa on käytössä erilaisia listoja esimerkiksi häihin sopivista lauluista, mutta koska uutta musiikkia syntyy koko ajan ja toisaalta kanttorien kyvyt ja lahjat ovat varsin erilaisia, en usko maanlaajuiseen ”virallisen hää- tai hautajaismusiikkilistan” toimivuuteen. Mikä instanssi ensinnäkin valitsisi listan musiikin? Sitä varten tulisi varmaan perustaa uusi komitea... Erityistä huomiota tulisiikin sen sijaan kiinnittää toimitusten rubriikeissa olevaan lauseeseen ”musiikista vastaa kanttori, jonka kanssa tulee keskustella asiasta”. (Komitea piti muuten erityisen tärkeänä sen esiin tuomista selkeästi ja yksiselitteisesti.) Onhan järjetöntä, että kirkko maksaa säännöllistä kuukausipalkkaa korkeasti koulutetuille musiikin ammattilaisille, jos näiden ammattitaitoa ei sitten musiikkiin liittyvissä kysymyksissä käytetä hyödyksi vaan tehdään heistä jonkinasteisia jukebokseja, jotka soittavat sen mitä kansa suvaitsee haluta kuulla!

Kuinka sitten voisimme käytännössä tuoda enemmän esiin toimitusten jumalanpalvelusluonetta ja kitkeä toimituksista pois musiikin suhteen pahimmat rimalanalitukset ja ylilyönnit tässä kirkon seremonioista jo kenties vieraantuneessa Suomesamme? Voiko teoria kohdata käytännön? Itse en ole löytänyt sen kummempaa viisasten kiveä kuin aktiivisempi yhteistyö (yllätys, yllätys) pappien ja kanttorien ja sitä kautta kanttorien ja toimituksien kohteena olevien seurakuntalaisten välillä. Emme myöskään saa unohtaa kärsivällisyyden ja lempeyden tehoa opastaessamme ihmisiä uudistuneen toimitusten kirjan maailmaan.

Kirjoittaja on Vuosaaren seurakunnan kanttori.

Uusi toimitusten kirja ja sen vaikutus papin ja kanttorin yhteistyöhön

Käsikirjakomitea hahmotteli lyhyesti jo välimietinnössään Jumalan kansan juhla vuonna 1992 myös toimitusten kirjan uudistamisen periaatteita.

Komitea korosti, että kirkolliset toimitukset ovat keskeinen osa seurakunnan jumalanpalveluselämää. Messu-uudistuksen tapaan todettiin edelleen, että seurakunta on myös kirkollisten toimitusten liturgisen toiminnan subjekti.

Nämä periaatteelliset linjaukset ohjasivat komitean työtä sen valmistellessa ehdotusta uudeksi toimitusten kirjaksi.

Kirkollisten toimitusten tarkasteleminen jumalanpalveluselämän yhteydessä on vanhan ajatuksen uudelleen löytämistä.

Kirkollisissa toimituksissa on aina ollut kysymys kahden ajatuksen yhteen sovittamisesta. Ne ovat toisaalta kohdistuneet yhteen ihmiseen ja liittyneet hänen elämän tilanteeseensa, mutta toisaalta ne on toteutettu jumalanpalvelusyhteisön keskellä. Niillä on ollut eräässä mielessä kahdenlainen konteksti. Tämä näkyy selvästi varhaiskirkon käytännöissä.

Kirkon historiaa ajatellen kasuaalitoimitusten privatisoituminen on kuitenkin verratettu nuori asia. Sille voidaan osoittaa kunkin toimituksen kohdalla omat syynsä, mutta yleisesti ottaen toimitusten yksityisluonteen korostus liittyy yhteisöllisen ajattelun vähittäiseen höltymiseen ja elämän privatisoitumisen yleiseen lisääntymiseen. Tähän olemme jo niin tottuneet, että kasuaalitoimitusten yhteisöllistä luonnetta on enää vaikea hahmottaa. Voikin kysyä: onko jo pyrkimyksetkin tähän suuntaan tuomittu epäonnistumaan?

TOIMITUKSET OSA KIRKON YHTEISTÄ JUMALANPALVELUSELÄMÄÄ

Merkittävän sysäyksen uudelle ajattelutavalle antoi Vatikaanin toinen kirkolliskokous (1962 - 1965), joka pani vireille laajan liturgisten kaavojen uudistamisen roomalaiskatolisessa kirkossa. Tässä uudistustyössä painotettiin mm. kasuaalitoimitusten ja jumalanpalveluksen yhteyttä. Todettiin, että vaikka kir-

kon pyhät toimitukset kohdistuvatkin yhteen ihmiseen, ne eivät ole yksityisasioita, vaan osa kirkon yhteistä jumalanpalveluselämää. Näin on siksi, ettei uskokaan ole yksityisasiasia. Se syntyy ja elää seurakunnan yhteydessä – kirkossa.

Tämä lähestymistapa on saanut sijaa myös muiden läntisten kirkkojen liturgisissa uudistuksissa. Meillä kehitys tähän suuntaan alkoi jo edellisessä, vuoden 1984 käsikirjassa. Toimitusten kirja on jatkanut samalla linjalla eteenpäin.

Toimitusten yhteisöllisessä toteutuksessa seurataan samoja ideoita, joita on alettu toteuttaa jumalanpalveluksissa. Ajatus on tietysti ollut se, että sitä mukaa, kun messun yhteydessä totutaan siihen, että asioita valmistellaan yhdessä, ja että seurakuntalaiset ovat mukana palveluksen toteutuksessa, tämä kulttuuri alkaisi toimia myös kirkollisissa toimituksissa. Aivan samoin, kuin messu voidaan toimittaa mahdollisuuksista riippuen, joko vaatimattomammin tai rikkaammin, sama mahdollisuus on myös kirkollisissa toimituksissa. Kasuaalitoimituksissa ihmisten elämäntilanne antaa perheelle aiheen viettää yhdessä jumalanpalvelusta, ja toimituksen viettämisen tapaan perheellä on mahdollisuus vaikuttaa. Tämä vahvistaa perheen spiritualiteettia.

Jumalanpalvelus ja kirkolliset toimitukset ovat aina olleet vuorovaikutteisessa suhteessa, niin ne ovat edelleen. Vaikka toimitus saatetaan suorittaa perhepiirissä, siihen liittyy kytkentä jumalanpalvelukseen. Näin on erityisesti kasteen, avioliittoon vihkimisen ja hautaan siunaamisen yhteydessä, joista kaste voidaan jopa suorittaa seurakunnan jumalanpalveluksessa. Tätä yhteyttä voitaisiin vielä lisätäkin kutsuamalla esimerkiksi avioliiton merkkipäivä viettäviä messuun ja liittämällä kiitos heidän puolestaan esirukoukseen.

OSA KIRKON USKON TULKINTAA

Vanhastaan oman kirkkomme toimitukset ovat olleet muodoltaan hyvin karuja ja puhe on ollut niissä keskeisessä asemassa. Tilanne on ollut hiukan sama kuin jumalanpalveluksessa, joka on ollut puolestaan saarnapainotteinen. Aivan kuten jumalanpalveluksessa on pyritty eroon kahtiajaosta liturgiaan ja saar-

naan, sama pyrkimys on kirkollisissa toimituksissa. Puhe on toimituksissa osa kokonaisuutta, johon kuuluvat lisäksi tekstit, rukoukset, symbolinen toiminta ja musiikki. Sana *liturgia* onkin kirkollisessa käytössä tarkoittanut alunperin kultillisen toimituksen kokonaisuutta (leitourgia/liturgia = julkinen virantointimus). Siinä mielessä tuntuu vähän hassulta sanoa, että jumalanpalveluksessa tai kirkollisessa toimituksessa on ”liikaa liturgiaa”. Eri asia tietysti on, jos toimituksen kokonaisuus on sellainen, että sen varsinaisen sanoma hämärtyy.

Toimitusten kirja on rakennettu samaan tapaan kuin jumalanpalvelusten kirja niin, että ne kohdat, jotka ovat toimituksen sisällön kannalta oleellisia on sijoitettu sivun vasempaan laitaan ja osat, jotka voidaan jättää pois on sisennetty. Näin ei pitäisi olla epäselvää, mikä on kunkin toimituksen ydin. Kirjan materiaalin käyttämisessä tarvitaan sitten pastoraalista harkintaa, mitä on tarvittu aina, kun ihmisiä kohdataan.

Kun puhutaan seurakunnasta liturgisena subjektina, saattaa syntyä vaikutelma, että kirkon pyhä toimitus rakennetaan ihmisten kulloistenkin mieltymysten mukaan. On tietysti selvä, että se konteksti, jossa ihmiset elävät on otettava huomioon, mutta samalla täytyy muistaa, että kuten jumalanpalvelus, samoin kirkollinen toimitus on osa kirkon uskon tulkintaa. Tällöin se, mitä ihmiset odottavat ja se mitä kirkko opettaa on joskus jännitteisessä suhteessa.

MUSIIKKI ON RUKOUSTA, YLISTYSTÄ JA JUMALAN TEKOJEN JULISTAMISTA

Musiikilla on toimituksissa merkittävä osuus ja sen mahdollisuuksia on pyritty lisäämään. Toimitusten kirjan musiikillisissa ratkaisuissa on liitetty samoihin periaatteisiin kuin jumalanpalvelusten kirjan uudistamisen yhteydessä. Musiikki nähdään kolmiyhteisen Jumalan pelastavan läsnäolon pohjalta ihmiselle annettuna lahjana. Musiikki on jumalanpalvelusyhteydessä rukousta, ylistystä ja Jumalan tekojen julistamista. Samalla se on ihmisen mielen syvien tunteiden – ilon, surun ja yhteyden kokemisen – kielinä ja tulkki.

Virren asemaa toimituksissa on pyritty vahvistamaan. Tähän pyrkimykseen liittyy uusien laulujen luominen tuttuihin virsimelodioihin. Myös psalmilaulun lisääminen merkitsee toimituksen sisällöstä nousevan spiritualiteetin vahvistamista niin keskeisissä kirkollisissa toimituksissa kuin monissa rukoushetkissä. Psalmien laulaminen sopii luontevasti kanttorin tehtäviin. Mainiota olisi, jos kanttorilla olisi käytettävissä vaikkapa aktiivisia kirkkokuorolaisia, jotka tulisivat laulamaan Psalmia kanttorin avuksi. Psalmilaulun vahvistaminen on nähtävä polunpäänä, jossa ollaan vasta alkutaipaleella.

Yhä vahvemmin on käynyt selväksi, että toimitukset eivät ole irrallisia asioita seurakunnan ja seurakuntalaisen elämässä. Kirkollinen toimitus on kokonaistapahtuma, joka käsittää toimituskeskustelun – itse toimituksen suorittamisen – sekä toimitusta seuraavat asiat. Viime vuosina on painotettu toimituskeskustelujen suurta merkitystä. On kuitenkin hyvä nähdä, että toimitukseen valmistautuminen alkaa tosiasias- ja jo paljon ennen toimituskeskustelua. Osallistujien kokemukset seurakunnan jumalanpalveluselämästä, sekä rippikouluopetuksessa ja kouluvierailujen yhteydessä tai häämusiikkitalaisuuksissa annetut virikkeet, vaikuttavat ihmisten mielessä jo toimitukseen valmistautuessa.

Esimerkiksi musiikkivalintoja varmasti auttaa se, jos kanttori on voinut avata virsiä ja lauluja seurakuntalaiselle pitkällä aikavälillä aina päiväkerhosta lähtien eikä musiikin valintatilanne typisty vain lyhyeen tapaamiseen ennen toimitusta tai hätäiseen puhelinsoittoon ennen vihkitilaisuutta. Tässä pitkässä linjassa näkyy myönteisellä tavalla se, että ”kanttori johtaa seurakunnan musiikkitoimintaa”, kuten kirkkojärjestyksessä sanotaan (KJ 6:39).

Seurakuntalaisia on tietysti valmistettu toimituksiin eri tavoin aina, mutta ennakkokeskustelujen tarvetta alettiin painottaa erityisesti edellisen toimitusten kirjan myötä. Myös kanttorin mukana oloa näissä valmistavissa keskusteluissa on pidetty hyvänä.

Jumalanpalvelusluonteen korostaminen ja musiikin mahdollisuuksien lisääminen ovat vahvistaneet kanttorin roolia kirkollisissa toimituksissa. Avioliittoon vihkimisen ja hautaan siunaamisen kaavojen johdannossa todetaan kirkkojärjestykseen viitaten: ”Musiikin valinnassa tulee ottaa huomioon toimituksen jumalanpalvelusluonne. Musiikista vastaa kanttori, jonka kanssa tulee keskustella asiasta.”

Ymmärrän ilmaisen ”vastaa” tässä yhteydessä niin, että kanttori on seurakunnan musiikillinen asiantuntija ja hänellä on oltava edellytykset toteuttaa tätä asiantuntijuutta. Jos lakia luetaan sen sijaan niin, että kirkollisissa toimituksissa on kaksi vastaajaa siten, että kanttori vastaa musiikista ja pappi muusta, ollaan aika skitsofreenisessä tilanteessa. Toimitushan on kokonaisuus, jossa kaikki liittyy kaikkeen. Tästä syystä on tärkeää, että pappi ja kanttori löytävät yhteisen näkemyksen toimituksen luonteesta, jolloin yksityiskohdat ratkaistaan tästä kokonaisnäkemyksestä käsin. Hyvältä ei tunnu myöskään se, että pappi jättää virsiin perehtymisen pelkästään kanttorin huoleksi. Seurakunnassa tarvitaan yhteisymmärrystä papiston ja kanttorikunnan kesken, että musiikilliset linjat ovat yhteneväisiä. Kanttorilla tulee olla mahdollisuus vaikuttaa siihen, mitä toimituksen musiikki sisältää, jotta se myös olisi laadukasta.

Kirjoittaja on Janakkalan seurakunnan kirkkoherra.

(Kirjoitus on laadittu Lahden urkuviikolla 11.8.2005 Kanttorien neuvottelupäivässä pidetyn alustuksen pohjalta.)

Pätkätyöt - arkipäivää myös seurakunnissa

Pätkätyöt seurakunnissa - ovatko ne vit-saus vai siunaus?

Suuri osa vastaviihityissä papeista aloittaa työuran määräaikaisessa työsuhteessa. Nämä työntekijät ovat seurakunnille tärkeitä henkilöitä, jotka paikkaavat työntekijätilannetta esimerkiksi vanhempain- ja virkavapaiden aikana. Määräaikaiset työsuhteet eri seurakunnissa tarjoavat työntekijälle mahdollisuuden tutustua erilaisiin seurakuntiin ja erilaisiin tapoihin tehdä työtä. Jatkuvasta työnhausta, toistuvista uuteen työpaikkaan sopeutumisesta ja ikuisesta epävarmuudesta voi kuitenkin muodostua raskas taakka. Pastorit **Matilda Pasanen** ja **Ritva Niemi-Ronkainen** kertoivat omia kokemuksiaan pätkätyöläisen arjesta.

Pätkätyö-termillä tarkoitetaan tilannetta, jossa työntekijä ei työllisty pysyvään työsuhteeseen vaan yhä uudestaan lyhyisiin määräaikaisiin työsuhteisiin. Työsuhteiden väliin saattaa jäädä eri pituisia työttömyysjaksoja. Määräaikaiset työsuhteet leimaavat usein nimenomaan työuran alkua ja ovat monille hyviä ponnahduslautoja tuleviin työtehtäviin. Ongelmaksi tilanne muodostuu silloin, kun vakituista tai pitkäaikaista työpaikkaa ei ole näköpiirissä ja samalle työntekijälle kertyy useita lyhyitä työsuhteita eri seurakuntien palveluksessa.

AKAVAn työmarkkinatutkimus vuodelta 2004 osoittaa, että määräaikaiset työsuhteet ovat jäsen-ten keskuudessa sitä yleisempiä, mitä nuoremmita ikäryhmistä on kysymys. Joka toinen koulutettu alle 30-vuotias nainen siirtyy työelämäänsä määräaikaisen työn kautta. Miehistä viidennes aloittaa työuransa määräaikaisessa työsuhteessa.

Pätkätyöt eivät ole kirkossa määrällisesti massiivinen ongelma, sillä ne vaivaavat lähinnä eteläisiä hiippakuntia. Yksittäiselle työntekijälle lyhyiden määräaikaisten työsuhteiden kierre voi kuitenkin olla painolasti, joka vaikuttaa kaikkiin elämän osaluksiin aina taloudesta henkiseen hyvinvointiin.

MUUTTO TÖIDEN PERÄSSÄ

Matilda Pasanen tekee tällä hetkellä Jyväskylän kaupunkiseurakunnassa viransijaisuutta, joka päättyy kesällä 2007. Hän on ollut työelämässä kolme vuotta, ja nykyinen työpaikka on hänelle jo neljäs. ”Val-

mistuin keväällä 2002 ja työnhaku oli ollut kovassa vauhdissa joulukuusta asti. Töitä toivoin tietenkin saavani pääkaupunkiseudulta, sillä Helsingistä oli tullut kotikaupunki opiskelujen myötä. Työtä ei kuitenkaan löytynyt, joten päätin, että työkokemukselta on lähdettävä hakemaan muualta. Koska työ seurakunnassa oli ollut opiskelujeni tavoite, olin valmis lähtemään töiden perässä minne vain”, kuvaa Matilda työuransa alkua. Hän sai kutsun erääseen seurakuntaan Mikkelin hiippakunnassa ja hänet vihittiin papiksi kesäkuussa 2002. ”Sijaisuuden piti kestää vain puolitoista vuotta, mutta jo syksyllä seurakunnassa tapahtui henkilömuutoksia ja sain vakituisen viran syyskuussa 2002. Syksyllä 2003 minulle tarjottiin mahdollisuutta mennä hoitamaan viransijaisuutta Helsinkiin. Ajattelin työpaikan vaihtoa mahdollisuutena uuden oppimiseen. Helsingissä ehdin tehdä töitä kahdessa eri seurakunnassa ennen muuttoa Jyväskylään. Olen ehkä siitä kummallinen pätkätyöläinen, että tietyllä tavalla olen itse valinnut tämän tien”, pohtii Matilda lähtöään ensimmäisestä työpaikastaan.

Ritva Niemi-Ronkaisen työura käynnistyi Turun arkkhiippakunnassa. ”Minut vihittiin papiksi Turun tuomiokirkossa joulukuussa 2000. Alun perin olisin halunnut jäädä töihin pääkaupunkiseudulle, mutta en löytänyt sieltä töitä, joten jouduin lähtemään kauemmaksi. Tämä merkitsi sitä, että en voinutkaan muuttaa pian valmistuvaan uuteen kotiin, joka minua Keravalla odotti. Monet muutkin suunnitelmat ja sitoutumiset, jotka olin ehtinyt tehdä, täytyi pistää uusiksi.” Ritvan ensimmäinen työsuhte oli 10 kuukautta kestänyt äitiyslomasijaisuus. Seuraava työpaikka olisi ollut vakituinen, mutta myös Ritva päätyi pätkätyöläiseksi: ”Menetin vakituisen työpaikkani onnellisen elämäntapahtuman takia: avioiduin pääkaupunkiseudulta kotoisin olevan miehen kanssa, joka ei halunnut muuttaa Turun lähistölle. Ajattelimme, että minulla olisi paremmat mahdollisuudet saada työtä täältä, joten sanouduin irti seurakuntapastorin paikastani.”

Paluusta pääkaupunkiseudulle alkoi Ritvan ralli työpaikasta toiseen. Hän sai Espoosta sijaisuuden, jonka piti alun perin kestää vain kaksi kuukautta. Sijaisuutta jatkettiin kuitenkin useita kertoja, ja kaiken kaikkiaan Ritva ehti työskennellä tässä seurakunnassa 14 kuukautta. Tätä sijaisuutta seurasi lyhyt sairauslomasijaisuus, 8 kuukautta kestänyt

vuorotteluvapaasijaisuus ja nykyinen 11 kuukauden sijaisuus Espoossa. Viiden pappisvuotensa aikana Ritva on siis ehtinyt nähdä kuusi eri seurakuntaa.

Sekä Matildan että Ritvan tarinoissa näkyy eräs pappien pätkätöyläisyyden peruspiirre: työtilanne on huonoin juuri pääkaupunkiseudulla, ja moni Helsingin yliopistosta valmistuva maisteri joutuu muutamaan työn perässä muualle Suomeen. Kaukaisemmissa hiippakunnissa työntekijöistä saattaa olla jopa pulaa, mutta monen muuttoaikeita jarruttavat koti, perhe ja esimerkiksi puolison työtilanne.

MITEN KÄY MOTIVAATION?

Matilda kokee, että töiden määräaikaaisuudella ei ole ollut vaikutusta hänen työmotivaatioonsa. "En ole koskaan ajatellut töitä tehdessäni, että teen vain 'väliaikaishommia' siihen saakka kun saan viran. Seurakuntalaiset kantavat ja papintyö on sinänsä niin vahvaa, että kokonaisvaltaisesti töitä saa tehdä. Työmotivaationi ei ole ollut koskaan kiinni työsuhteen kestosta, sillä seurakuntalaiset ja työyhteisö ovat joka paikassa olleet innoittavia. Työtovereilta en ole kokenut ainakaan vähättelevää suhtautumista sijaisuuteni vuoksi, pikemmin päinvastoin. Työpaikoissa minuun on aina suhtauduttu rohkaisevasti ja ajatuksiani on kuultu", kertoo Matilda.

Ritva puolestaan kertoo avoimesti nähneensä myös pätkätöyläisen arjen varjopuolet. "Minä olen kokenut, että olen kyllä tervetullut tekemään kovasti työtä, mutta en ole välttämättä ollut kovinkaan tervetullut työyhteisöön. Pinnallisesti sinulle saatetaan olla ystävällisiä, mutta niin sanottuun sisäpiiriin on vaikea päästä." Ritva sanoo huomanneensa, että joissakin työyhteisöissä sijaisena toimiminen saattaa tarkoittaa myös epäoikeudenmukaisuuksia työnjaossa. "Minun työmotivaationi heikkeni, kun huomasin tekeväni paljon enemmän viikonloppuihin keskitettyjä toimituksia kuin muut papit. Kun muut papit saivat olla edes osan aikaa perheensä kanssa viikonloppuna, minä painoin töitä hiki hatussa. Tällaisena 'keikkapappina' yhteydet seurakuntalaisiin jäivät hyvin vajavaisiksi, joka myös omalta osaltaan vaikutti työmotivaatioon."

PÄTKÄTYÖLÄINEN KAIPAA PITKÄJÄNTEISYYTTÄ

Molemmat naiset kertovat nauttivansa papin työstä, mutta myöntävät, että lyhyet työ-

suhteet ja vaihtuvat seurakunnat tuovat työhön tiettyjä rasittavia piirteitä. Matilda kertoo kokeneensa yhtenä sijaisuuksien hoitamisen raskaana puolena jatkuvan käytännön asioiden opettelemisen. "Joka kerta uuteen seurakuntaan menessään joutuu selvittämään lukemattomia pieniä käytännön asioita: miten hoituu postitus, missä säilytetään kastekynttilöitä, millainen varausjärjestelmä seurakunnassa on, mistä löytyvät messuavustajien yhteystiedot, miten löytyy ala-aste x ja missä on vanhainkoti y... Kaikessa käytäntöön liittyvässä valtava apu ovat ai-

Matilda Pasasella on tällä hetkellä meneillään viransijaisuus Jyväskylän kaupunkiseurakunnassa.

Ritva Niemi-Ronkainen työskentelee tällä hetkellä Espoossa. Siellä hän hoitaa 11 kuukauden sijaisuutta.

na olleet vahtimestarit ja seurakuntasihteerit. Heillä on yleensä valtava määrä tietoa ja taitoa talon taivoista”, kiittää Matilda.

Sekä Matilda että Ritva ovat kokeneet raskautta sen, että lyhyet työsuhteet tappavat työn pitkäjänteisyyden. ”Sijaisuuksien hoitamisen ehkä absurdeinta hommaa on ollut kirjoittaa työalan toimintakertomusta, kun kertomuskaudella ei ole ollut lainkaan töissä seurakunnassa. Toimintasuunnitelman ja budjetin laadinta seuraavalle vuodelle on myös vaikeaa, koska tietää, ettei itse ole toteuttamassa tekemiään suunnitelmia. Juuri toimintasuunnitelmien teko on saanut mielen usein haikeaksi – olisi mukava joskus suunnitella omaa työtään pitkäjänteisesti”, toteaa Matilda.

Määräaikaisen papin suhteet seurakuntalaisiin ja työtovereihin jäävät myös määräaikaisiksi. Ritva kertoo huomanneensa, että pätkätyöläiseen ei välttämättä jakseta tutustua sen takia, että hän lähtee kuitenkin kohta pois. ”Ja kieltämättä itsekkin vähän varon sitä, etten kiintyisi liikaa seurakuntaan tai työtovereihin, ettei sitten lähtöhetkellä olisi liian vaikeaa”, tunnustaa Ritva.

Matilda toteaa, että hänen kohdallaan sijaisuuksien hoitamisen suurin suru liittyykin juuri ihmisiin. ”Jokaiseen seurakuntaan on jäänyt paljon työkavereita ja ennen kaikkea seurakuntalaisia, joihin haluaisin pitää yhteyttä, mutta aika ja voimat eivät riitä”, huokaa Matilda.

KUKA KOULUTTAISI PÄTKÄTYÖLÄISEN?

Matilda ja Ritva ovat molemmat huomanneet, että lyhyillä työsuhteilla on vaikutusta myös työntekijän ammattitaidon kehittämiseen. Seurakunnissa ei välttämättä olla halukkaita panostamaan koulutusmäärärahoja työntekijään, joka ei ehdi hyödyntää saamaansa koulutusta kyseisessä seurakunnassa. ”Erityiskoulutuksiin saattaa olla vaikea hakeutua, sillä seurakunnan koulutusmäärärahat on ennalta budjetoitu ja lyhyen sijaisuuden aikana koulutuksessa ei oikein voi ravata. Seurakuntien pitäisi kuitenkin sitoutua kouluttamaan myös sijaisiaan. Koulutukseen laitettu raha ei koskaan mene hukkaan”, toteaa Matilda.

Ritva on huolissaan pätkätyöläisten mahdollisuuksista suorittaa pastoraalitutkinto. ”Pastoraalitutkinnon suorittaminen vaikuttaa työpaikan saantiin myönteisesti, mutta kuinka moni jaksaa paneutua opiskeluun pätkätyöläisenä? Minulta se ei ainakaan ole onnistunut! Ainainen jännitys ja epävarmuus tulevaisuudesta, usein toistuvat perehtymisjaksot ja uuden työpaikan etsimisrumba vievät voimat.”

”PALJON TÖITÄ, EI ONNEKSI LOMAA”

Pätkätyöt leimaavat paitsi työtä, myös työntekijän muuta elämää. Epävarmuus tulevasta rasittaa ja vaikuttaa esimerkiksi taloudelliseen tilanteeseen. Suuremmat hankinnat saattavat jäädä tekemättä ja vaikkapa asuntolainan saaminen voi tuottaa ongelmia, jos töiden jatkosta ei ole tietoa. Molemmille naisille myös kunnollinen loma on jäänyt kaukaiseksi haaveeksi. ”Sijaisuuksien mainio yhtälöhän on: paljon töitä, mutta ei onneksi lomaa”, Matilda toteaa sarkastisesti. ”Kunnon kesälomaa en ole pitänyt koko työssäoloaikani, sillä lomapäiviä ei ehdi kertyä tarpeeksi. Tällä hetkellä tämä loman puute todella alkaa tuntua, sillä viimeksi olen viettänyt kesälomaa yläasteaikoina. Sen jälkeen kesät ovat kuluneet kesätöissä ja nyt töitä tehden.”

Ritva toteaa uupumuksen olevan monen pätkätyöläisen ongelma. ”Taloudellinen turvattomuus pakottaa aivan liian usein ottamaan työjaksojen väliin jäävät lomat rahana. Silloin ei uuteen työpaikkaan tullessa ole voinut levähtää ollenkaan. Ja jos loman päättää pitää, niin harvoin sen voi järjestää niin, että koko perheellä olisi lomaa samaan aikaan. Pätkätyöläinen lomailee mitä kummallisimpiin aikoihin, silloin, kun muut perheenjäsenet ovat töissä tai koulussa”, suree Ritva.

JATKUVA NÄYTÖN PAIKKA

Ritva kertoo kokeneensa lyhyet työsuhteet henkisesti raskaina. ”Minulle itselleni pätkätyöiden hankalin ja stressaavin vaikutus on se, että yritän joko tiedostaen tai tiedostamatta tehdä työni koko ajan viimeisen päälle hyvin. En uskalla juuri koskaan rentoutua siinä pelossa, että mokaan jotakin oikein pahasti ja menetän maineeni. Jokaisen työpaikan kohdalla sitä ajattelee ja toivoo, että olisiko tässä työpaikassa mahdollisuus jatkaa joko myöhemmin tai vaikka heti sijaisuuden päätyttyä. Pitää koko ajan näyttää, että osaa hommansa. Tämän takia suostuu ottamaan töitä vastaan silloinkin, kun kalenteri on jo aivan täynnä, ja tekee töitä mieluummin yöllä kuin valittaa.”

Ritva kertoo, että samoin käy silloin, kun sairastuu: Vasta siinä vaiheessa, kun ei pysy enää pystyssä tai ääni ei pihahdakaan, työntekijä uskaltautuu hakemaan sairauslomaa. Kovin herkästi pätkätyöläinen ei uskalla sairauslomalle jäädä siinä pelossa, että usein sairasteleva saatetaan ohittaa siinä vaiheessa, kun vakituisia virkoja täytetään seurakunnassa.

Myös epätietoisuus töiden jatkumisesta ja toistuva työnhaku voi olla pätkätyöläiselle ahdistavaa. Ritva kuvaa tilannetta seuraavasti: ”Jos saan vuoden pituisen sijaisuuden, olen tosi kiitollinen ja onnellinen. Mutta vuosi menee yllättävän nopeasti ohi. Jo puolivälissä sijaisuutta alan miettiä sitä, mistä saisin

seuraavan työpaikan. Epäonnistumiset työnhaussa alkavat ajan myötä tuntua ylivoimaisen raskailta ja pelko työttömyydestä painaa.”

Ritva kertoo huomanneensa, että pätkätyöläisen asema on vaikuttanut myös hänen itsetuntoonsa: ”Tunnen, etten ole yhtä hyvä pappi kuin ne, joilla on vakituinen virka: en ole kelvannut kellekään! Vaikka olen saanut hyvää palautetta niistä seurakunnista, joissa olen ollut töissä, en kuitenkaan jaksa uskoa, että olen tarpeeksi hyvä. Joissakin työhaastatteluissa tämä tulee aika ikävästi esille: joku saat-
taa jopa kysyä, miksi et ole vielä saanut vakituista virkaa. Viesti on aika selvä: jos et ole saanut virkaa, et ole ehkä kelvollinen meillekään!”

PÄTKÄTYÖLÄISEN HYVINVOINTI ON SEURAKUNTIEN JA HIIPPAKUNTIEN VASTUULLA

Matilda kokee, että seurakunnat ovat avainasemassa pätkätyöläisten aseman parantamisessa. Hänellä on seurakunnille hyviä vinkkejä siitä, kuinka sijaisen tietä uuteen seurakuntaan voisi tasoittaa ja auttaa häntä pääsemään töiden alkuun. ”Sijaisen perehdyttämiseen kannattaa varata ihminen, joka todella esittelee uudelle ihmisille seurakunnan tiloja ja alueen koulut ja muut vierailupaikat. Sijaiselle kannattaa heti näyttää hänen työalansa toimintasuunnitelma ja edellisen vuoden toimintakertomus, kertoa yhteistyötahoista ja yhteyshenkilöistä. Seurakunnan messuun ja toimituksiin liittyvistä tavoista on hyvä keskustella kunnolla. Vaikka kaikkea ei voi kertoa päivässä tai kahdessa, eikä uusi työntekijä voi omaksua kaikkea heti, uskon, että parin päivän rauhallinen kiertäminen ja keskusteleminen auttavat uutta työntekijää hahmottamaan työtään paremmin.”

Ritva puolestaan korostaa hiippakuntien vastuuta ja huolenpitoa vihkimyksen saaneista papeista. ”Pätkätyöläinen on tavattoman yksin ongelman-
sa kanssa. Hän tarvitsee tukea ja apua niin kauan, kunnes on löytänyt oman paikkansa hiippakunnassa. Ehdotan, että jokaisessa hiippakunnassa olisi työryhmä, jonka tehtävänä on kartoittaa alueensa tilannetta sekä pätkätyöläisten että seurakuntien tarpeiden osalta, niin että kysyntä ja tarjonta kohtaisivat oikeudenmukaisella tavalla.” Toisaalta Ritva kyseenalaistaa hiippakuntarajojen tiukan noudattamisen uusia työntekijöitä valittaessa. ”On tavattoman turhauttavaa kuulla, että vakituisen viran saamiseen on vaikuttanut se, että on ollut naapurihii-
pakunnan pappi. Oma hiippakunta ei kuitenkaan ole voinut antaa työtä. Jos ei omista papeista pystytä pitämään huolta, niin voitaisiin ainakin unohtaa hiippakuntarajat. Ehdotan, että ainakin niin kauan kuin hiippakunnissa on pätkätyöläisiä, seurakuntiin annettaisiin ohjeet, että hiippakuntarajoja ei tarvitse noteerata vakituisia virkoja täytettäessä, eikä sijaisuusienkaan kohdalla. Vaikka joskus oma hii-

pakunta ’häviääkin’, saadaan hävikki varmasti pian korvattua, kun naapurista löytyy vakituinen virka jollekin omista papeista.”

PÄTKÄTYÖLÄINEN - EI RASITE VAAN RESURSSI

Molemmat naiset rohkaisevat työnantajia ja työtovereita arvostamaan pätkätyöläisten osaamista.

”Uskon, että pätkätyöläisten joukossa on tavan-
ton määrä sellaista taitoa ja tietoa, jota ei koskaan käytetä minkään seurakunnan hyväksi. Hiippakuntien pitäisi tuntea pappiensaa osaaminen paremmin. Seurakuntien asenteissa pitäisi saada myös pikaisesti muutoksia aikaan. Pätkätyöläisten kokemuksia tulisi arvostaa, ei halveksia heidän repaleista työhisto-
riaansa. Pätkätyöläinen, joka on esimerkiksi viiden vuoden aikana ollut viidessä seurakunnassa töissä, on minun mielestäni ainakin viisi kertaa kokeneempi kuin sellainen pappi, joka on ollut viisi vuotta saman seurakunnan palveluksessa”, toteaa Ritva.

Matilda kokee, että pätkätyöläiset voivat myös rikastuttaa seurakunnan arkea ja tuoda tervetulleita uusia tuulia työyhteisöihin. ”Uskon, että erilaiset ihmiset saavat toisissaan esiin erilaisia puolia ja ky-
kyjä. Uusi työntekijä saattaa näin saada pitkään työyhteisössä työskennelleen ihmisen huomaamaan itsessään uusia puolia. Uusi ihminen saattaa myös hyvässä mielessä sekoittaa työtiimin rooleja. Itse koen, että erilaisissa seurakunnissa erilaisten ihmisten ja työtapojen näkeminen ja kokeminen on vain rikastuttanut omaa työtäni.”

Kirjoittaja on Suomen kirkon pappisliiton opiskelijasihteer.

Pätkätöissä seurakunnassa

**Seminaari tiistaina 11.10. klo 10 - 16
Akavatalossa Pasilassa**

Mukana keskustelemassa mm. piispa Mikko Heikka.

Seminaari on osallistujille maksuton, Pappisliitto tarjoaa lounaan.

Opiskelijasihteer Sanna Ylä-Jussila antaa lisätietoja seminaarista ja ottaa ilmoittautumisia vastaan 30.9. asti: sanna.yla-jussila@akiliitot.fi, 050 597 5231.

Näkyykö pappi? Onko symboleilla merkitystä?

Palasin lomalta virkapaikalleni vankilapapin tehtäviin Vaasan vankilaan. Vastassa oli monet tutut kasvot lomaa edeltävältä ajalta, mutta runsaasti oli myös loman aikana tulleita uusia kasvoja. Näissä kohtaamisissa pohdin jälleen kerran papin vaatteiden symbolista merkitystä. Ei ole yhdentekevää, missä vetimissä tehtävissämme liikumme. Vankilapappi tai -diakoni on vankilassa useimmiten ainoana työntekijänä edustamassa vakituista kirkon työntekijäjoukkoa. Seurakuntalaiset, vangit ja henkilökunta, odottavat, että pappi on pappi ja omalla toiminnallaan korostaa kirkon läsnäoloa mahdollisuuksineen ja aarteineen vangittujen ihmisten ja vankilan henkilökunnan keskellä.

Kirkon symboleilla on siis merkitystä vaatetusta myöten. Siksi ihmettelenkin, miksi kirkon työntekijät pukeutuvat virkatehtävissään kovin usein kaikenlaiseen muuhun vaatetukseen kuin virkavaatteisiin. Olen tässä asiassa ehkä vanhanaikainen, mutta väitän, että meidät halutaan nähdä toimissamme kirkon viran edellyttämässä vaatteissa. Puku ja solmio, villapaita ja farkut, jakkupuku ja paita eivät kerro seurakuntalaiselle vankilan sisä- tai ulkopuolella samaa symbolista kieltään kuin virkavaatteenamme.

Virkavaatteillakin on vielä oma erilaisuutensa. Huomasin nuorena seurakuntapappina esimerkiksi sen, kuinka tärkeä oli tehdä oikea vaatevalinta mennessäni pitämään hartautta vanhainkotiin. Pantapaitakaan ei tuntunut riittävän. Vaikka hartaus olisi ollut kuinka hyvin valmistettu, niin vastaanotto tuntui ontuvan. Tilanne oli aivan toinen, kun valitsin ykköspuvun lipereineen. Silloin kokemukseni oli se, että tuskin ehdin avata suutani vanhainkodin aulassa, kun evankeliumi tarttui kuulijoihin. Nuorikin pappi meni täydestä, kun oli oikeat vaatteet. Samoin

sanoma meni perille, kun nähdyt symbolit yhdistyivät tuttuun kuvaan papista omissa muistoissa.

Toinen tilanne, jossa olen pohtinut symbolien merkitystä, on sielunhoidolliset keskustelut ja paikka, missä näitä keskusteluja käymme. Kirjoitan aiheesta pohjautuen kokemuksiini sekä seurakuntapappina että vankilasielunhoitajana. Ihmettelen oikeastaan sitä, miksi käytämme kirkkojamme ja kappeleitamme niin vähän sielunhoidollisten keskustelujen pitopaikkana. Liian usein tapaamiset toteutuvat päivystävän papin työhuoneessa tai oman työpöytäamme ääressä.

Mitä siinä tilassa on nähtävissä? Pöytä täynnä paperitöitä, usein melko vastenmielinen toimistohuone, kiireinen työntekijä ja ehkäpä vielä soiva puhelin. Apua tai neuvoa hakeva ihminen voi tuntea olevansa häirikkö, josta halutaan päästä mahdollisimman nopeasti eroon, jotta työntekijä pääsisi taas "varsinaisiin" töihinsä.

Mietipä sielunhoidollista keskustelua kirkossa. Mitä siinä on nähtävissä keskustelun yhteydessä? Meidän kirkkomme vahvat symbolit, jotka puhuvat meille hiljaista kieltään. Alttarin ääressä on koettavissa Jumalan läsnäolo ihmiselämän kysymysten keskellä aivan toisella tavoin kuin tavallisessa toimistohuoneessa. Alttarille voidaan yhdessä myös sytyttää kynttilä ja polvistua rukoukseen tai siunaukseen, mikäli näin yhdessä sovitaan. Eikä tilannetta haittaa yhtään sekään, vaikka kanttorilla olisi samanaikaisesti meneillään harjoitustunti urkujen äärellä...

Kirjoittaja on Vaasan vankilan vankilapastori, työnohjaaja, Suomen Punaisen Ristin kouluttaja, Vuoden pappi 2004.

Kirkollisten arvonimien uusi myöntämiskäytäntö

**Papiston keskuudessa ja kanttorikunnassa on herännyt kysymyksiä uudesta ro-
vastin ja director -arvonimen myöntä-
miskäytännöstä, jota tämä artikkeli pyr-
kii selventämään.**

Arvonimien myöntäminen perustui pitkään ole-
massa olleeseen käytäntöön, jota koski ainoastaan
vanha leimaverolaki. Uudet lait julkisen arvonan-
non osoituksista (1999) ja leimaverosta (2001) sekä
tasavallan presidentin asetus (2000) johtivat myös
kirkkolain säätämiseen arvonimistä (2002). Pää-
sääntö on, että presidentti myöntää arvonimet. Van-
haan käytäntöön perustuen piispa ja tuomiokapitu-
li voivat kuitenkin myöntää kirkollisia arvonimiä,
mistä säädetään nyt kirkkolaissa: ”Sen lisäksi, mitä
julkisen arvonannon osoituksista annetussa laissa
(1215/1999) ja sen perusteella annetussa tasavallan
presidentin asetuksessa säädetään, piispa voi myön-
tää rovestin arvonimen sekä tuomiokapituli director
cantus ja director muisces -arvonimen” (KL 19:8 §).
Kirkkojärjestyksen mukaisesti piispainkokous voi
antaa tarkempia ohjeita arvonimien myöntämises-
tä (KJ 19:7 §).

ARVONANTOA ANSIOTUNEILLE TYÖNTEKIJÖILLE

Kirkkohallituksen 2001 asettama toimikunta pohti
emeritus arkkipiispa John Vikströmin johdolla uu-
den lain tilanteessa kirkollisia arvonannon osoituk-
sia ja julkisti mietintönsä 27.2.2001. Toimikunnan
esitys nojaa olemassa olevaan käytäntöön, mutta
esittää siihen tarkennuksia.

Presidentiltä anottavilla arvonimillä voidaan
edelleen osoittaa arvontantoa erityisesti ansioitu-
neille luottamushenkilöille ja kirkon työntekijöil-
le eri henkilöstöryhmissä. Tähän ovat tarjolla esi-
merkiksi seuraavat arvonimet: järjestöneuvos, pro-
fessori, kouluneuvos, opetusneuvos, musiikkineuvos,
seurakuntaneuvos, sosiaalineuvos, asessori, lehtori;
taloushallinnossa lisäksi talousneuvos, ylikamree-
ri, kamreeri. Toimikunta suositti lisäksi presiden-
tiltä anottaviksi kolmea uutta arvonimeä: kirkollis-
neuvos, hiippakuntaneuvos sekä maarovasti. Proses-
si lähtee liikkeelle kirkon tai järjestön toimielimen
päättöksestä esittää arvonimen saajaa valtioneuvos-

ton arvonimilautakunnalle ja sitoutumisesta mak-
saa arvonimestä koituva leimaverot. Tämän jälkeen
arvonimen myöntämiselle etsitään riittävä määrä
eri tahoja suosittelijoiksi.

Piispan myöntämät rovestin ja tuomiokapitu-
lin myöntämät director -arvonimet ovat arvonimi-
en kentässä poikkeus, jotka myönnetään ilman eri
anomusta. Piispa ja tuomiokapitulin jäsenet, hiip-
pakuntasiehteerit ja lääninrovastit saavat tietoa ken-
tältä ansioituneista työntekijöistä ja hiippakuntien
oman käytännön mukaan harkitsevat tältä pohjal-
ta arvonimien myöntämistä. Vikströmin toimikunta
arvioi kirkollisten arvonimien myöntämiskäytäntöä
todeten, että rovestin ja director -arvonimiä myön-
netään liikaa. Arvonimen ovat saaneet lähes kaik-
ki papit ja kanttorit eläkeikään mennessä. Piispain-
kokouksen myöntämisoheena vuodelta 1959 oli 50
vuoden ikärajan lisäksi henkilö, joka ”useissa suh-
teissa kohooa keskitason yläpuolelle tai on erikoi-
sella uskollisuudella pitemmän aikaa hoitanut vir-
kaansa.” Sama ohje koski kanttoreita sillä erotuk-
sella, että ”arvonimet voidaan antaa nuoremmille-
kin, joiden kirkkomusiikillinen pätevyys ja taito tä-
hän antavat aihetta”.

Vuoden 1959 ohjeessa mainittu ”kohoominen
useissa suhteissa keskitason yläpuolelle” tarkoittaa
sitä, että arvonimi tulisi myöntää vähemmälle kuin
puolelle virassa olevalle papille ja kanttorille, eikä
arvonimi seuraa ilman muuta säädetyn iän täyttä-
misestä. Toimikunta kiinnitti huomiota siihen, että
director cantus ja director musices -arvonimet ovat
presidentin myöntäminä harvinaisempia kuin kir-
kossa, mikä on omiaan aiheuttamaan inflaatiota
presidentin myöntämille director -arvonimille. Tä-
täkin syystä director -arvonimiä tulee myöntää mal-
tillisemmin. Toiseksi toimikunta totesi, että director
cantus -arvonimeä myönnetään laulullisista ja kuor-
on johdon ansioista, musices -arvonimeä puoles-
taan soitollisista ja orkesterin johdollisista (myös sä-
veltämisen) ansioista. Näillä arvonimillä ei ole kes-
kinäistä arvoeroa.

Edellisillä perusteilla toimikunta esitti arvonimi-
en myöntämistä 1/50 virassa olevaa pappia ja kant-
toria kohti neljässä vuodessa, mikä tarkoittaa sitä,
että noin 20 %:lle virkakunnasta myönnetään ar-
vonimi.

PIISPAINKOKOUKSEN SUOSITUS ARVONIMIEN MYÖNTÄMISESTÄ

Piispainkokous käsitteli kirkollisia arvonimiä 10. - 11.2. ja 14. - 15.9.2004. Piispainkokous päätti 10.2.2004, että se pitää perusteltuna uusien kirkollisneuvoksen ja hiippakuntaneuvoksen arvonimien anomista tasavallan presidentiltä. Sen sijaan maarovastin arvonimi ei saanut kannatusta. Maarovastin arvonimi oli tarkoitettu esimerkiksi teologian tohtoreille, joille ei voida myöntää rovestin arvoa.

Piispainkokous antoi 14.9.2004 Kirkkojärjestyksen mukaisesti (KJ 19:7 §) seuraavan suosituksen rovestin sekä director cantus ja director musices -arvonimien myöntämisestä:

- Piispa voi myöntää rovestin arvonimen kirkollisessa työssä erityisesti ansioituneelle papille siten, että kirkolliskokouksen toimikautta vastaavan neljän vuoden aikana myönnetään suunnilleen yksi arvonimi kutakin alkavaa kolmeakymmentä kirkon vaalijärjestyksen 4 luvun 2 §:n 1 momentin tarkoittamaa hiippakunnan pappia kohden.

Rovastin arvonimi voidaan myöntää lääninrovastille tai kenttärovastille hänen jäädessään pois kyseisestä tehtävästä.

Teologian tohtorille ei myönnetä rovestin arvonimeä.

- Tuomiokapituli voi myöntää kirkollisessa työssä erityisesti ansioituneelle kirkkomuusikolle director cantus tai director musices -arvonimen siten, että kirkolliskokouksen toimikautta vastaavan neljän vuoden aikana myönnetään suunnilleen yksi arvonimi kutakin alkavaa kolmeakymmentä hiippakunnan seurakuntavirassa tai kirkollisen järjestön palveluksessa olevaa kanttoria kohden.

- Arvonimen saajan tulee olla yleensä 50 vuotta täyttänyt.

Tällä suosituksella kumotaan piispainkokouksen 11.5.1959 antama suositus kirkollisen arvonimijärjestelmän yhdenmukaistamisesta.

Suositus on arvonimitoimikunnan mietinnön suuntaviivojen mukainen, suositeltavat kiintiöt ovat kuitenkin mietinnön esitystä väljemmät. Rovastin ja director -arvonimiä myönnetään suosituksen mukaan neljässä vuodessa yksi alkavaa 30 pappia tai kanttoria kohden. Tällöin arvonimen saa noin kolmannes virkakunnasta. Virastaan lähteville lääninrovasteille ja kenttärovasteille voidaan myöntää rovestin arvonimi, joka lasketaan hiippakunnan kiintiösuositukseseen. Kirkon työssä ansioituneille teologian tohtoreille jää mahdolliseksi anoa olemassa olevia (esimerkiksi professori, seurakuntaneuvos, asessori) tai uusia hiippakuntaneuvoksen ja kirkollisneuvoksen arvonimiä.

KIRKOLLE OMIA KUNNIAMERKKEJÄ

Vikströmin komitea oli ehdottanut 2002 kirkon arvonimikäytännön lisäksi kirkon omia kunniamerk-

kejä, Pyhän Henrikin ristiä ja Agricolan ristiä sekä Seurakuntatyön kunniamerkkiä. Komitea esitti kaksi ensin mainittua PHR:n ja AR:n kunniamerkkiä virallisiksi, mikä tapahtuu perustamalla kunniamerkki lainsäädäntöteitse. Tämä on mahdollista, koska kirkolliskokous säätää kirkkolaista. Samalla kirkon kunniamerkit saavat saman virallisen aseman kuin valtiolliset Vapauden ristin, Suomen Valkoisen Ruusun ja Suomen Leijonan ritarikuntien kunniamerkit.

Kevään 2005 kirkolliskokous päätti uudesta kirkkolain kohdasta KL 25:16 §, jossa säädetään kirkollisista kunniamerkeistä ja arvonimistä:

”Kirkolla on Pyhän Henrikin ristin kunniamerkki ja Mikael Agricolan ristin kunniamerkki, joiden säännöt kirkkohallitus hyväksyy. Kirkkohallitus määrää kirkon muista kunniamerkeistä ja ansiomerkeistä sekä niiden myöntämisen perusteista.

Arkipiispa päättää Pyhän Henrikin ristin ja Mikael Agricolan ristin kunniamerkkien myöntämisestä kirkkohallituksen asettaman valmistelu-elimen esityksestä. Kirkkohallitus päättää muiden kunniamerkkien ja ansiomerkkien myöntämisestä.

Sen lisäksi, mitä julkisen arvannon osoituksesta annetussa laissa (1215/1999) ja sen perusteella annetussa tasavallan presidentin asetuksessa säädetään, piispa voi myöntää rovestin arvonimen sekä tuomiokapituli director cantus ja director musices -arvonimen.”

Eduskunnan hyväksyttyä ko. lain (KL 25:16 §) kumoutuu aiempi lain kohta (KL 19:8 §) vuodelta 2002.

Kirkon omia kunniamerkkejä tullaan jakamaan enintään yksittäisiä kappaleita vuodessa. Siksi kirkon työntekijöille anotaan vastakin lähinnä Valkoisen ruusun ritarikunnan kunniamerkkejä.

Rovastin arvonimi periytyy keskiajalta (praepositus > edelle asetettu). Alunperin rovestit toimivat piispan valtuuttamina edustajina ja avustajina hiippakunnan eri osissa, kuten nykyisin lääninrovastit. Piispa saattoi nimittää erityisen ansioituneen kirkkoherran ”rovastiksi omassa seurakunnassaan”, mistä sai alkunsa rovestin arvonimi. Rovastin arvonimestä ja myös jo pitkään käytössä olleista director -arvonimista huolimatta tunnustuksen antaminen kirkossa arvonimien tai kunniamerkkien muodossa koetaan ehkä vieraaksi. Ihmisyhteisöissä toiset ovat kuitenkin toisia ansioituneempia ja ansaitsevat siitä tunnustuksen, joka voi olla kannustamassa muita parempiin suorituksiin. Samalla ei voida välttyä myöskään keskinäisen kateuden tunteilta. Joskus ansioituneen palkitsemista torjutaan sillä, ettei ihmisen pidä tavoitella tai kerätä itselleen ansioita. Ihmisten välisen tunnustuksen jakamista ei pidä kuitenkaan sotkea taivaalliseen ansioon, joksi kelpaa vain Kristuksen sovitustyö.

Kirjoittaja on Keski-Lahden seurakunnan kirkkoherra.

Kesätyössä opittua

Kesä, jota talven pimeinä ja kylminä päivinä niin hartaasti odotettiin, on jo hyvää vauhtia kiirehtimässä ohi. Kesä merkitsee ainakin minulle paitsi rennompaa aikataulua ja lepoisaa kesätunnelmaa myös kesätoitaa. Aika on kulunut nopeasti urkuparvella ja rippileireillä. Parhaillaan olen viettämässä leirilämää Lapuan hiippakuntakartanon upeissa puitteissa yhdessä vetäjätiimin sekä leiriläisten kanssa. Täällä olemme saaneet jo viikon verran yhdessä pohtia ja oppia asioita elämästä, uskosta ja itsestämme. Kun opiskelut syksyllä jatkuvat, on minulle kertynyt paitsi lisää liikkumavaraa opiskelijabudjettiini myös jotain pysyvää – kokemusta tulevasta työstäni.

Kesätyöt ovat opiskelijalle erinomainen tilaisuus päästä maistamaan, miltä opiskelujen jälkeinen elämä maistuu mahdollisesti seuraavat neljäkymmentä vuotta. Saa mahdollisuuden kokeilla, vastaako työ sitä mielikuvaa ja niitä toiveita, joita on mielessään elätellyt. Tämä kesä ei ole ensimmäinen, kun olen toimittanut kesäkanttorin virkaa. Silti olen löytänyt tulevaan ammattiini näkökulmia, jotka ovat aiemmin jääneet huomaamatta. Työskentely rippileireillä on ollut mukavaa ja vaihtelevaa. Usein olen yllättänyt itseni oppijan paikalta. Tällaista työtä ei voi opiskella pelkästään luentoja kuuntelemalla ja kirjoja lukemalla, paras opettaja tässäkin asiassa on käytäntö.

Välillä leirillä eteen tulee tilanteita, joissa kirkkomuusikko joutuu miettimään ja hakemaan omaa paikkaansa. Leirillä kanttori tuntee olonsa kotoisaksi soittaessaan ja laulaessaan, toivottavasti myös tunteja pitäessään. Mutta entäpä niinä päivinä, kun opetusta ei ole ja työtehtäviin ei kuulu kuin päivän mittaan pidettävät hartaudet tai rukoushetket. Millä tavoin kanttori

ja rippikouluikäinen nuori kohtaavat? Mistä he keskustelevat? Molempia todennäköisesti yhdistää musiikki, mutta useimmissa tapauksissa mielitymykset musiikin suhteen eroavat toisistaan melkoisesti. Koulutus antaa tiedolliset ja taidolliset valmiudet tunteiden pitämiseen ja musisointiin, mutta taito elää, toimia ja olla viikko muutaman kymmenen nuoren kanssa täytyy hankkia kokemuksen kautta. Siihen tarvitaan avointa mieltä ja sydäntä. Ei tarvitse väkisin yrittää olla nuorekkaampi kuin mitä on. Riittää kun on rehellisesti oma itsensä, eikä pelkää kohdata nuorta sellaisena kuin hän on. Vähitellen ne puheenaiheetkin sitten löytyvät. Ja jos oikein hyvin käy, niin syksyllä saattaa olla muutama nuorisokuorolainen lisää. Siinä laulaessa viimeistään on yhteinen sävel ja sanoma.

*Hanna Penttinen
Kirkkomusiikin
opiskelija
Sibelius-
Akademia,
Kuopio*

Günther Gassmann – Scott Hendrix
**JOHDATUS LUTERILASEEN
TUNNUSTUKSEEN**

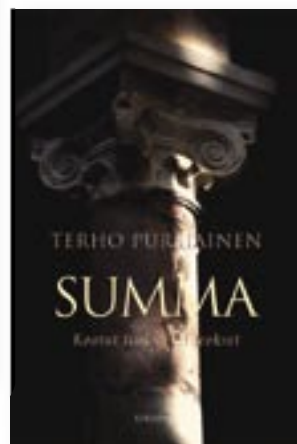
Luther-tutkijoiden perusteos selvittää kattavasti luterilaisen tunnustuksen synnyn, kirjalliset lähteet ja keskeisten opinkohtien teologian. Ovh. 42,90

Terho Pursiainen

SUMMA

Kootut teologiset teokset

Omaperäisen ajattelijan arvostetut teokset yhtenä niteenä. Mukana uutta tekstiä, jossa pohditaan etiikan teologisia perusteita. Ovh. 43,90

Toivo ja elämä

John Vikström

TOIVO JA ELÄMÄ

John Vikströmin radiohartauksia vuosilta 1957–2005

Uusi, odotettu kokoelma emeritusarkkipiispan puheita. Vikströmillä on taito puhutella lukijaa uskoa ruokkivalla ja ajatuksia herättävällä tavalla. Ovh. 25,90

Pyhiinvaeltaja-sarjan uutuudet

Paavo Ruotsalainen

KIRJEITÄ

Toimittanut Jaakko Elenius

Paavo Ruotsalaisen 93 kirjettä aikajärjestyksessä. Kirjeiden historiallista kontekstia ja sisältöä selitetään johdannossa. Ovh. 11,90

Tuomas Akvinolainen

USKO JA RUKOUS

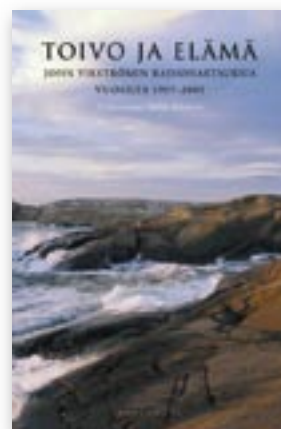
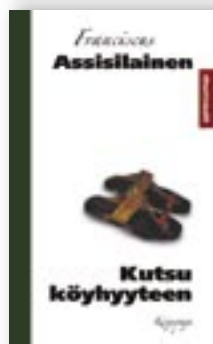
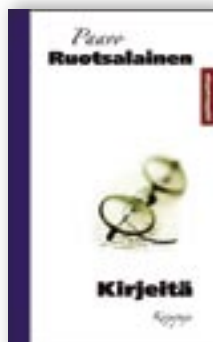
Apostolisen uskontunnustuksen ja Isä meidän -rukouksen selitykset. Kiinnostava vertailukohde Lutherin Ison katekismuksen vastaaville osille. Ovh. 11,90

Franciscus Assisilainen

KUTSU KÖYHYYTEEN

Kootut kirjoitukset

Franciscuksen keskeisiä tekstejä selityksillä varustettuna. Ovh. 11,90

Sisältöä elämään –

 KIRJAPAJA

Teesejä

Osallistun Evankelis-luterilaisen kirkkomme toimintaan seurakuntalaisen paikalta jäätyäni eläkkeelle sen antamasta virasta. Näkökulmani on hie-
man muuttunut, avartunut ja syventynyt. Lutherista kertovaa myyttiä noudattaen haluaisin naulata jonkin Domin oveen omat teesini. Ihmettelen, miksi näistä asioista keskustelu loppuu aina lyhyeen, vaikka samanmielisyyttä löytyy useilta tahoilta.

Miksi kirkkomme ei selkiytä organisaatiotaan, pura turhia rakennustelineitä ja vapauta siten voimia työn ydinalueille? Kirkkomme työntekijäkunta on tavaton voimavara. Jokaisen pitäisi voida työskennellä lahjojensa ja taipumustensa mukaan. Laistuminen ja byrokratia tukee rakenteitaan. Tarvitaan rohkeutta. Uusi Testamentti antaa ohjeita ja malleja.

Rippikoulun jälkeen seurakuntaan kuulumisen jää muutamien toimitusten varaan. Tarvittaisiin työmuotojen perusteellista uudistamista, että yhteyden palaaminen ei jäisi vanhusten kerhojen varaan. Onko järkeä pitää kahden työntekijän voimin kerhoja kouralliselle ihmisii? Julistustyössä esitetään sekä kysymykset että vastaukset. Olisiko jo aika siirtyä dialogiin ja keskusteluihin. Ns. sielunhoidossa herätysliikkeet ja vapaat suunnat ajavat vauhdilla ohi läheisyydessä, lämmössä ja rippikäytännössä.

Nimistön uudistus ei ole merkitykseltään vähäinen asia. Kun käsitteet tuomio, herra ja päällikkö ovat seurakunnallisessa hierarkiassa, yhteydet johtavat muualle kuin sielunhoitolaitokseen. Kaiken huippuna on titteli: seurakuntamestari, ja suoraan groteski on haudankaivajan uusi nimike: loppusijoituspaikan maansiirtohenkilö! Herätkää nyt ihmeessä byrokratiuksen huumasta!

Veikko Hurstin antama esimerkki on yksiselitteinen. Kirkon tulisi olla yhteiskunnan omatunto ja aktiivisesti puutteenalaisten puolella. Hyvinvoivat ja turvallisissa oloissa elävät pärjäävät kyllä piireissään.

Monet järjestöt antavat käytännön malleja seurakunnan arkityöhön. AA-liikkeen kokouskäytäntö sovellettuna on loistava esimerkki. Ei vain kuunnella vaan kerrotaan, tilitetään ja keskustellaan.

Virkoihin valinta on monimutkaisuudessaan ja aikataulutuksessaan mieletön. Johtavat tehtävät pitäisi ehdottomasti varustaa koeajalla. Siionimme on tulvillaan johtamiseen ja organisoimiseen kykenevättömiä.

Ja siunatuksi lopuksi: Missä on avoin ja julkinen keskustelu ongelmista, jotka ovat reaalityodellisuutta?

*Pentti Tynkkynen
Jouseno*

Cruxin internetversio
on osoitteessa
www.pappisliitto.fi

AKAVAN KIRKOLLISET AMMATTILIITOT — KYRKLIGA FACKFÖRBUND INOM ÅKAVA ÅKI RY.

SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO

FINLANDS KYRKAS PRÄSTFÖRBUND

www.pappisliitto.fi

pappisliitto@akiliitot.fi

Perustettu 14.1.1918

SUOMEN KANTTORI-URKURILIITTO

FINLANDS KANTOR-ORGANISTFÖRBUND

www.kolumbus.fi/skul/

kanttori-urkuriliitto@akiliitot.fi

Perustettu 15.6.1907

PUHEENJOHTAJA, ÅKI, SKPL

Juha Kauppinen
Messukylän kirkkoherra, TT
Helakallionkatu 6 F
33580 Tampere
(03) 219 0203 (työ)
050 554 2427 (GSM)
s-posti: juha.kauppinen@evl.fi

VARAPUHEENJOHTAJA, ÅKI

PUHEENJOHTAJA, SKUL

Marjukka Andersson
Lauttasaaren kanttori, DU
Myllykallionrinne 2 B 15,
00200 Helsinki
040 513 6235 (GSM)
s-posti: marjukka.andersson@kolumbus.fi

ÅKIN TOIMISTO

**Akavatalo, Rautatieläisenkatu 6,
00520 Helsinki**
Avoimna arkisin klo 9.00–15.00.
Puh. (09) 150 2453, faksi (09) 148 5875
s-posti: toimisto@akiliitot.fi

LAKIMIEHEN PUHELINPALVELU ÅKIN JÄSENILLE

Tiistaisin klo 9 - 12
varatuomari Anna-Maria Numminen
050 463 8699

TOIMINNANJOHTAJA

TT
Esko Jossas
(09) 150 2467 (työ)
050 511 6683 (GSM)
s-posti: esko.jossas@akiliitot.fi

Liiton yleinen johto, ÅKI-hallintoelinten
päästösten valmistelu ja esittely, ÅKI-talous,
edunvalvonta- ja neuvottelutoiminta, palvelus-
suhdeneuvonta, opintomatkat.

ÅPULAISTOIMINNANJOHTAJAT

VTM
Annamari Jokinen
(09) 150 2445 (työ)
040 865 6630 (GSM)
s-posti: annamari.jokinen@akiliitot.fi

ÅKIn neuvottelu- ja luottamusmiestoiminta,
ÅKIn alaostotoiminta, SKUL:n hallinto-
elinten päästösten valmistelu ja esittely,
kanttorien ammatilliset asiat, palvelussuh-
deneuvonta.

Pastori
Stina Lindgård
(09) 150 2466 (työ)
050 542 3664 (GSM)
s-posti: stina.lindgard@akiliitot.fi

Cruxin päätoimittaja, ÅKI-viestintä,
SKPL:n hallintoelinten päästösten valmistelu
ja esittely, opintomatkat, pappien ammatil-
liset asiat, palvelussuhdeneuvonta.

OPISKELIJASIHTTEERI, SKPL

TM
Sanna Ylä-Jussila
(09) 150 2455
050 597 5231 (GSM)
s-posti: sanna.yla-jussila@akiliitot.fi

*Pappisiiton opiskelijatyö, neuvonta
opiskelijoiden harjoittelu-, mentorointi- ja
työllistymiskysymyksissä.*

JOHTAJIEN SIHTTEERI

HSO-sihtteeri
Tuula Anttonen
(09) 150 2453
s-posti: tuula.anttonen@akiliitot.fi

*AKI-hallinnon ja johdon sihtteeri, SKPL:n
hallintoelinten pöytäkirjanpitäjä, matka- ja
kokousjärjestelyt, Internet-kotisivut.*

TOIMISTOSIHTTEERIT

Yo-merkonomi
Tuija Kukkonen
(09) 150 2446
s-posti: tuija.kukkonen@akiliitot.fi

*Jäsenyysasiat, alaosastot, luottamus-
kurssit.*

Heli Meinola
(09) 150 2653
s-posti: heli.meinola@akiliitot.fi

*Cruxin toimitussihtteeri, jäsenyysasiat,
opintomatkat.*

Anne Taanila
(09) 150 2657
s-posti: anne.taanila@akiliitot.fi

Kirjanpito ja maksuliikenne.

ERITYISKOULUTETTUJEN TYÖTTÖMYYSKASSA

Asemamiehenkatu 2, 8 krs.
00520 Helsinki
puh. (09) 7206 4343
ma - to 9 - 15
faksi (09) 272 1212
s-posti: erityiskoulutettujen.tk@erko.fi
www.erko.fi

DIAKONIA- TYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO

DIAKONIARBETARNAS FÖRBUND

Perustettu 15.6.1958

PUHEENJOHTAJA

Leena Vanne
Tapiolan diakonissa
Vanhan-Mankkaant. 14 E 13
02180 Espoo
(09) 8050 4431 (työ)
040 546 5193 (GSM)
s-posti: leena.vanne@tapiolanseu-
rakunta.fi

TOIMINNANJOHTAJA

Diakonissa, terv. hoit.
Riitta Hiedanpää
(09) 150 2287 (työ)
040 516 5557 (GSM)
s-posti: riitta.hiedanpaa@dtl.inet.fi

*Liiton yleinen johto, edunvalvonta- ja
neuvottelutoiminta, hallintoelinten
päästösten valmistelu, esittely ja täytän-
töönpano, palvelussuhdeneuvonta.*

JÄRJESTÖSIHTTEERI

Diakonissa, TtM
Raija Pyykkö
(09) 150 2286 (työ)
040 7650 477 (GSM)
s-posti: raija.pyykkö@dtl.inet.fi

*Ammatilliset kysymykset, tiedot-
taminen, opiskelijatyö, alaosastoi-
minta.*

TOIMISTOSIHTTEERI

Yo-merkonomi
Pirjo Heikkinen
(09) 150 2487
s-posti: pirjo.heikkinen@dtl.inet.fi

*Jäsenyysasiat, kirjanpito ja maksuli-
ikenne, materiaalitilaukset, mökkiva-
raukset.*

TOIMISTO

Akavatalo
Rautatieäisenkatu 6
00520 Helsinki
Avoimna arkisin klo 9.00–15.00
faksi (09) 877 7397
kotisivu: www.dtl.fi
s-posti: diakoniatyontek.liitto@dtl.inet.fi